

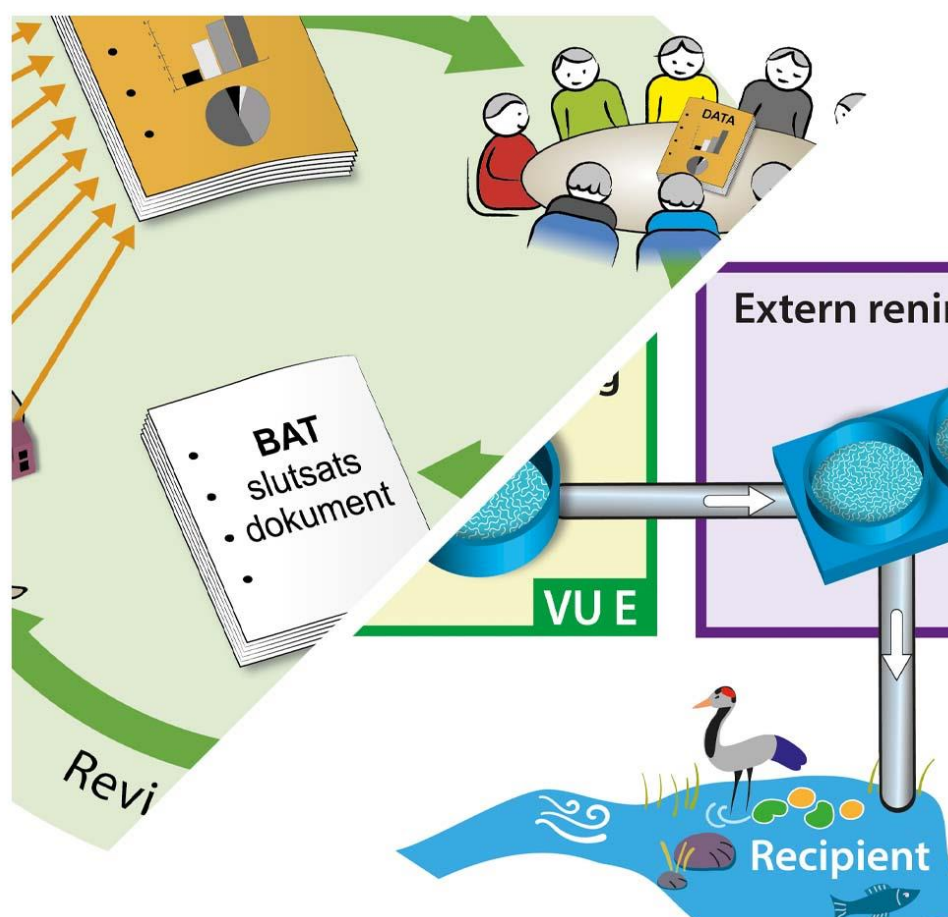

Miljösamverkan
Sverige

Att leva med BAT-slutsatser

Handläggarstöd för tillsyn av miljöfarliga verksamheter klassade som industriutsläppsverksamheter

September 2021

Länsstyrelserna

Huvudmän

Länsstyrelserna, Naturvårdsverket, Jordbruksverket samt Havs- och vattenmyndigheten

Webbplats

www.miljosamverkansverige.se

E-postadress

miljosamverkansverige@lansstyrelsen.se

Illustration Dietmar Design

Innehåll

1.	Inledning	5
2.	Introduktion till industriutsläppsbestämmelserna	6
2.1.	Industriutsläppsbestämmelser i Sverige	6
2.2.	Vad är ett BREF-dokument?	7
2.2.1.	Sevilla-processen	7
2.2.2.	Innehåll i en BREF	8
2.3.	BAT-slutsatser	9
2.3.1.	Huvudsaklig industriutsläppsverksamhet	9
2.3.2.	Innehåll i ett BAT-slutsatsdokument	10
2.3.3.	Miljöprestandanivåer BAT-AEPL	11
2.4.	Kombination av tekniker	11
2.5.	Vertikala och horisontella BREF:ar	12
2.6.	Om BAT-slutsatser saknas för huvudverksamheten	12
2.7.	BAT-slutsatser och förordningar kan ha olika krav	13
2.8.	Villkor och BAT-slutsatser	13
3.	Förberedelser inför tillsyn	15
3.1.	Grundtillstånd / beslut för anläggningen	15
3.1.1.	Övriga beslut	15
3.2.	Koder enligt miljöprövningsförordningen	15
3.3.	Koder för industriutsläppsverksamheter	16
3.4.	Avgiftskoder	16
3.5.	Verksamhetsområde – fastighet – anläggning	17
3.6.	Villkor enligt miljöbalken	17
3.7.	Vattendom	17
3.8.	Handel med utsläppsrätter	18
3.9.	Energikartläggning och energieffektivisering	18
3.10.	Miljöledningssystem	18
3.11.	Kontrollprogram/Egenkontroll	19
3.12.	Administrativ checklista för industriutsläppsverksamheter	19
3.12.1.	Förklaring av koder som ej är direkt kopplade till IED	20
4.	Tillsyn	21
4.1.	Tillsynsprogram	21
4.1.1.	Bedöm miljörisker	21
4.1.2.	Exempel på tillsynsprogram	21
4.1.3.	Tips på hur tillsynen kan planeras	22
4.2.	Genomföra tillsyn	23
4.2.1.	Dagordning	24
4.2.2.	Tillsynsrapport	24
4.2.3.	Allvarlig brist	25
4.2.4.	Uppföljning	25
4.2.5.	Tillsyn av horisontella BAT-slutsatser	25
4.3.	Tillsyn är ett till fyra samt då BAT-slutsatserna trätt i kraft	26
4.3.1.	Första året efter publicering	26
4.3.2.	Andra till fjärde året efter publicering	27
4.3.3.	Då BAT-slutsatserna trätt i kraft	27

4.4.	Granskning av miljörapport.....	28
4.4.1.	Komplettering av miljörapport och BAT-slutsatser.....	28
4.5.	Vad räknas som IED-tillsyn	29
4.6.	Grundläggande krav på tillsynsmyndigheten	30
4.6.1.	Krav att handlingar ska vara tillgängliga för allmänheten	30
5.	Egenkontroll	32
5.1.	Kontrollprogram	32
5.1.1.	Exempel på parallella regelverk och egenkontroll	32
5.2.	Uppföljning av BAT-slutsatser	33
5.3.	Redovisning av BAT-slutsatser i miljörapporten	33
5.4.	Mätmetod och mätfrekvens	34
5.5.	Periodiska kontroller	35
6.	Fördjupningar	36
6.1.	Anläggning/verksamhet	36
6.2.	VU bedriver ej industriutsläppsverksamhet som ingår i tillståndet	37
6.3.	Huvudsaklig industriutsläppsverksamhet.....	38
6.3.1.	Syftet med anläggningen	38
6.3.2.	Miljöpåverkan.....	39
6.3.3.	Pågående prövning.....	39
6.4.	Tillsynsmyndigheten och VU oense om BAT-slutsatser	39
6.4.1.	Finns lagstöd?	40
6.5.	Flera huvudslutsatser.....	41
6.6.	Alternativvärden	42
6.7.	Dispenser	43
6.8.	Straff och sanktioner när BAT inte följs	44
6.9.	Onormal drift	45
6.10.	Indirekt/direkt utsläpp av vatten.....	46
6.11.	Övervakning av blandade avloppsvatten	50
6.12.	Komplext system	53
7.	Bilagor	54

1. Inledning

Detta handläggarstöd är tänkt att vara ett hjälpmedel för dig som arbetar med tillsyn av industriutsläppsverksamheter. Syftet med projektet har varit att underlätta arbetet för tillsynsmyndigheterna när det gäller tillsyn av industriutsläppsverksamheter med parallella regelverk i form av både villkor i miljöbalkstillstånd och BAT-slutsatser samt relevanta förordningar och föreskrifter. Vi har valt att inte fördjupa oss i prövningsfrågor som har koppling till industriutsläppsverksamheter. I vår text använder vi begreppet ”handläggare” och då inbegriper vi såväl länsstyrelsernas tillsynshandläggare som kommunala inspektörer. Vi hoppas att vi i någon mån även har fått med verksamhetsutövarnas perspektiv på frågorna.

Allt fler beslutade BAT-slutsatser har nu börjat gälla, därmed kommer fler och fler verksamheter omfattas av de parallella regelverken. Initialt kan det innebära problem för exempelvis verksamhetsutövarens egenkontroll och tillsynsmyndighetens kontroll. Vissa verksamheter omfattas dessutom av flera BAT-slutsatsdokument, till exempel de som har sin huvudverksamhet inom produktion av papper, massa och kartong och dessutom omfattas av BAT-slutsatser för stora förbränningsanläggningar. Inom tillverkning av järn och stål finns anläggningar som träffas av ett flertal BAT-slutsatsdokument.

Handläggarstödet omfattar relativt mycket text. Vi hoppas att det ska fungera bra att söka fram just den information du letar efter för stunden. Vår tanke är inte att du ska läsa handläggarstödet från pärm till pärm. Den administrativa checklisten i kapitel 3 finns även som separat fil på Miljösamverkan Sveriges webbplats.

Projektgruppen har under processen med att ta fram handläggarstödet utgått ifrån att du som handläggare har grundläggande kunskaper inom området. Behöver du uppdatera dig så hänvisar vi till Miljösamverkan Sveriges handläggarstöd från 2015 ”Tillsyn av industriutsläppsverksamheter”. Då var området nytt för tillsynsmyndigheterna och det handläggarstödet innehåller det mest grundläggande. Det mesta av innehållet från 2015 står sig bra än idag.

En viktig utgångspunkt för det här projektets arbete är Naturvårdsverkets vägledningar inom området. Vi har även samlat in frågeställningar från vår brett sammansatta referensgrupp.

2. Introduktion till industriutsläppsbestämmelserna

I detta avsnitt beskriver vi industriutsläppsbestämmelserna. Vad gäller i Sverige? Vad är en BREF? Hur fungerar BAT-slutsatserna? Vi jämför tillstånd enligt miljöbalken och industriutsläppsbestämmelserna. I texterna använder vi ett stort antal förkortningar och begrepp, de flesta finns samlade i bilaga 1. Kom ihåg att det mest grundläggande inom området hittar du i Miljösamverkan Sveriges handläggarstöd från 2015 ”Tillsyn av industriutsläppsverksamheter”.

Industriutsläppsdirektivet (IED, *industrial emissions directive*) är ett EU-direktiv (2010/75/EU) som publicerades den 17 december 2010. Det är en omarbetning av det äldre IPPC-direktivet och ett antal så kallade sektorsdirektiv. IPPC står för samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (*integrated pollution prevention and control*) och det direktivet publicerades 1996. De sektorsdirektiv som har arbetats in i IED handlar om titandioxid (tre direktiv), organiska lösningsmedel, förbränning av avfall och stora förbränningsanläggningar.

Det är den produktionsvolym, kapacitet eller motsvarande som en verksamhet har tillstånd för som avgör om den är en industriutsläppsverksamhet, inte den faktiska produktionen. Naturvårdsverket har tagit fram vägledning kring detta.

2.1. Industriutsläppsbestämmelser i Sverige

EU-direktiv, såsom IED, gäller inte direkt för enskilda i medlemsstaterna utan de måste implementeras i nationell lagstiftning. Det innebär att svenska verksamhetsutövare och myndigheter i första hand har att rätta sig efter de svenska bestämmelserna. EU-direktiv kan komma till nytta vid tolkningen av den nationella lagstiftningen men det är den nationella lagstiftningen som gäller.

I Sverige har IED implementerats genom en rad olika rättsakter. Största delen av bestämmelserna har implementerats i den svenska industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250) men även miljöprövningsförordningen (2013:251) innehåller viktiga bestämmelser. Andra rättsakter som bidrar till att implementera IED i Sverige är miljöbalken (SFS 1998:808), miljötillsynsförordningen (SFS 2001:13), förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:8899), Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport (NFS 2016:8) med flera.

Industriutsläppsförordningen (IUF) innehåller två kapitel. Det första kapitlet innehåller allmänna bestämmelser och försiktighetsmått, det vill säga de regler som ska gälla för industriutsläppsverksamheter. Det andra kapitlet innehåller bestämmelser om slutsatser om vilken bästa tillgängliga teknik (BAT-slutsatser) som ska gälla för vilka verksamheter. Verksamheterna pekas ut genom hänvisningar till miljöprövningsförordningen.

Miljöprövningsförordningen är viktig i sammanhanget eftersom industriutsläppsverksamheter pekas ut genom att verksamhetskoden är försedd med ett ”-i”, till exempel ”90.406-i”. Vi har samlat i-koderna i bilaga 2 ”MPF och i-koder” och försökt göra en koppling till respektive BREF och BAT-slutsatsdokument. Industriutsläppsförordningen och miljöprövningsförordningen kopplas samman via 1 kapitlet 2 § industriutsläppsförordningen som definierar industriutsläppsverksamhet som ”en verksamhet som är tillståndspliktig eller omfattas av ett tillstånd enligt miljöprövningsförordningen med en verksamhetskod som slutar med -i”.

När IED implementerades i Sverige medförde det en del nya och ökade krav för verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter, till exempel:

- Skärpta krav på tillämpning av BAT
- Redovisning av uppfyllandet av BAT-slutsatser i miljörapporten
- Tillsynsbesökens frekvens regleras och ska dokumenteras
- Statusrapport ska upprättas
- Periodiska kontroller av mark och grundvatten
- Krav på åtgärder vid nedläggning, kopplat till statusrapport

I detta handläggarstöd fokuserar vi på de tre första punkterna.

2.2. Vad är ett BREF-dokument?

Enligt IED ska EU ta fram referensdokument för bästa tillgängliga teknik inom vissa industrigrenar. Dessa kallas BREF, *Best Available Techniques (BAT) REference document* eller BAT-referensdokument på svenska. BREF:arna är referensdokument som beskriver teknik och miljöprestanda inom de olika industrigrenarna. BREF-dokument togs fram även under IPPC-direktivet under perioden 2001 – 2010. De ska nu omarbetas för att följa bestämmelserna i IED. Detta arbete tar lång tid och därför är det fortfarande många så kallade IPPC-BREF:ar som fortfarande gäller.

De BREF-dokument som har tagits fram sedan 2012, oftast med de äldre IPPC-BREF:arna som grund, har publicerats under IED. Den viktigaste skillnaden är att BREF-dokument från 2012 och framåt innehåller ett separat kapitel med så kallade BAT-slutsatser.

Målet är att BREF-dokument ska uppdateras vart åttonde år. För att förstå varför det hela fungerar som det gör kan det vara bra att känna till att systemet bygger på att BREF-dokument, och därmed BAT-slutsatserna, ska uppdateras regelbundet.

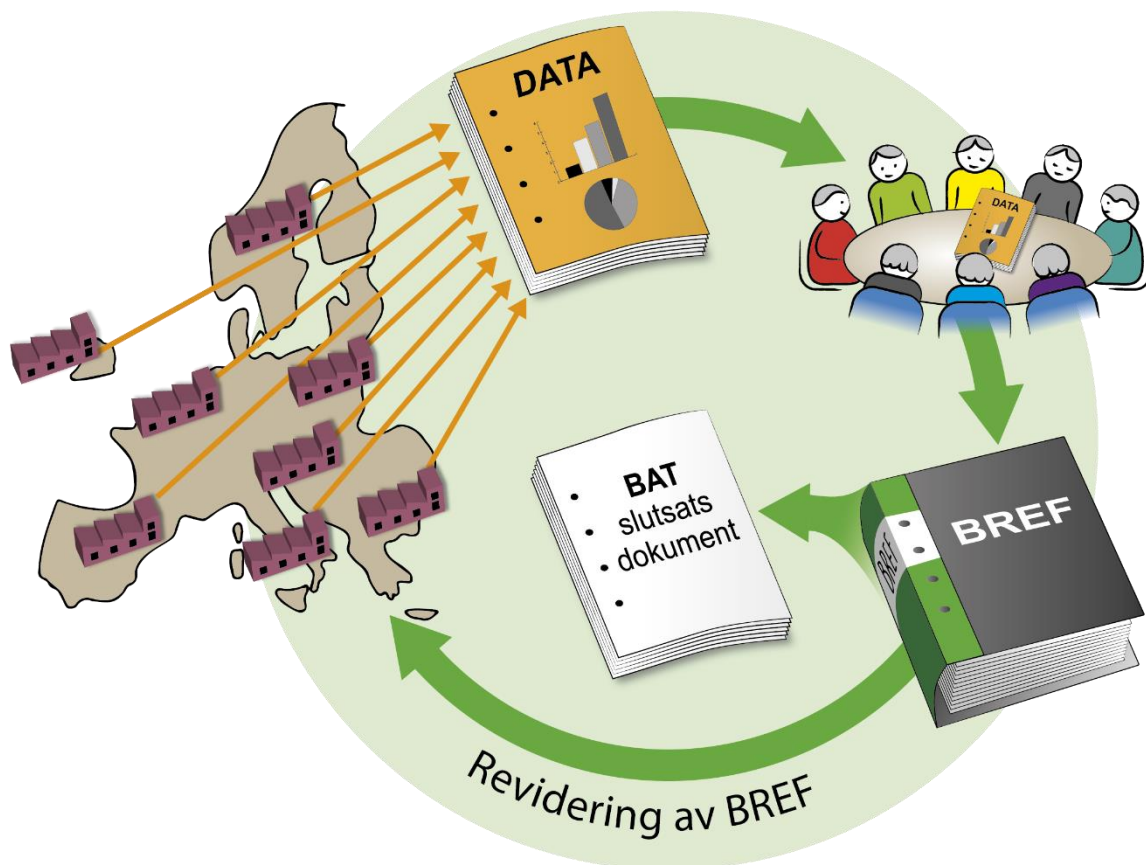
2.2.1. Sevilla-processen

Processen att ta fram eller revidera en BREF kallas Sevilla-processen eftersom den leds av den europeiska IPPC-byrån som ligger i Sevilla i Spanien. Hela processen finns beskriven på Naturvårdsverkets webbplats. Sveriges arbete inom Sevilla-processen styrs av instruktioner från regeringen. Naturvårdsverket är oftast den centrala myndighet som medverkar för Sveriges räkning. Parallellt med Sevilla-processen arbetar Naturvårdsverket med en nationell referensgrupp. Gruppens första uppgift är att medverka till att ta fram en svensk position. Här har tillsynsmyndigheterna stora möjligheter att medverka och påverka.

Den svenska positionen fastställs efter gemensam beredning med Regeringskansliet och är klar när det konkreta arbetet i Sevilla-processen startar. Den svenska positionen har oftast fokus på vilka frågeställningar som är viktiga att belysa för branschen. Industrins inspel är viktiga här. I bilaga 3, ”Revidering av en BREF” beskrivs Sevilla-processen mera ingående med ett exempel från uppdateringen av textil-BREF.

I stora drag genomförs Sevilla-processen enligt nedanstående, se även figur 1:

- IPPC-byrån leder arbetet.
- En teknisk arbetsgrupp (TWG) aktiveras och påbörjar processen med att samla in relevanta data från ett stort antal anläggningar inom EU. I denna arbetsgrupp ingår representanter från medlemsstaterna, industrin, miljöorganisationer med flera. Alla uppgifter diskuteras ingående och kvalitetssäkras.
- Efter en omfattande process lämnar den tekniska arbetsgruppen ett förslag till nytt/reviderat BREF-dokument med BAT-slutsatser.
- Förslaget behandlas i IED:s Artikel 13 forum. Där medverkar medlemsstater, industrin och miljöorganisationer.
- BAT-slutsatsdokumenten beslutas av artikel 75-kommittén, där medlemsstaterna ingår.
- BAT-slutsatsdokumenten översätts till alla EU-språk och publiceras i EU:s tidning
- Fyra år senare träder BAT-slutsatserna i kraft.

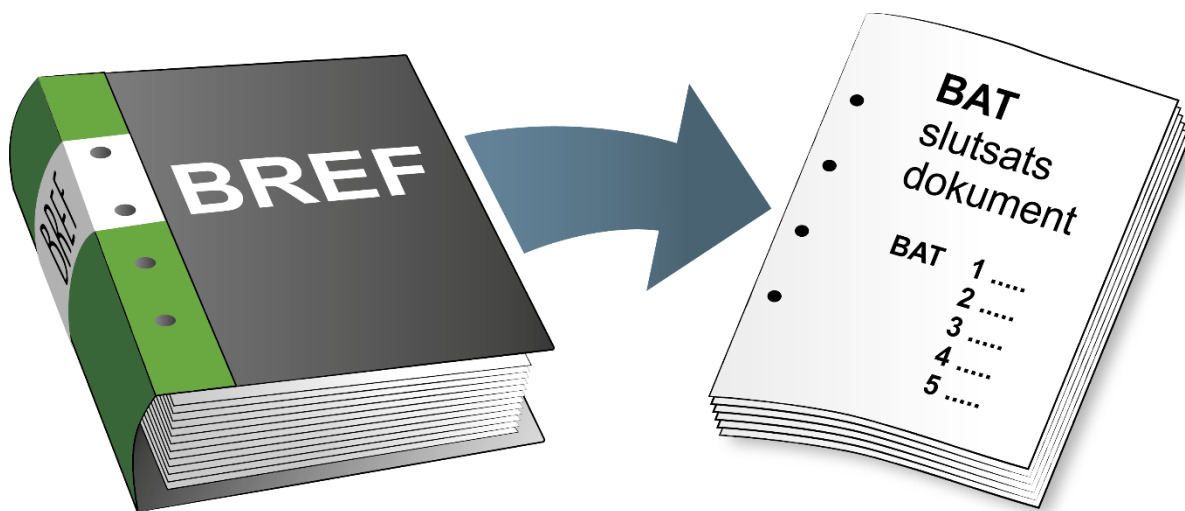
Figur 1 Sevilla-processen, en översiktlig illustration.

Processen tar tid, det handlar om många år. Den ursprungliga tanken att respektive BREF-dokument ska uppdateras vart åttonde år har i praktiken inte fungerat.

2.2.2. Innehåll i en BREF

En BREF innehåller i allmänhet följande:

- Förord
- Tillämpningsområde
- Kapitel: Allmän information om den berörda sektorn
- Kapitel: Tillämpade processer och tekniker
- Kapitel: Nuvarande utsläpps- och förbrukningsnivåer
- Kapitel: Tekniker att beakta vid fastställandet av BAT
- Kapitel: BAT-slutsatser (se figur 2 nedan)
- Kapitel: Ny teknik
- Slutkommentarer och rekommendationer för framtida arbete
- Referenser
- Ordlista över termer och förkortningar
- Bilagor (beroende på relevans för sektorn i fråga och tillgänglighet till information)

Figur 2 BAT-slutsatsdokumentet är en del av BREF

På europeiska IPPC-byråns webbplats finns en lista över de BREF:ar som har beslutats med stöd av industriutsläppsdirektivet alternativt det äldre IPPC-direktivet.

2.3. BAT-slutsatser

BAT-slutsatser beskriver vad som utgör bästa tillgängliga teknik för den aktuella industrigrenen eller verksamheten vid den tidpunkt som informationen samlades in. Projektgruppen vill påpeka att det i sammanhanget är viktigt att komma ihåg att det tar många år att få fram BAT-slutsatserna och det innebär att bästa tillgängliga teknik kan vara något föråldrad redan när BAT-slutsatsen publiceras.

BAT-slutsatser kan delas in i två grupper. Den ena gruppen är BAT-slutsatser med utsläppsvärden, så kallade BAT-AEL (*BAT Associated Emission Levels*) och den andra gruppen är slutsatser utan utsläppsvärden. När BAT-slutsatsdokumenten har publicerats skrivs det in i 2 kapitlet industriutsläppsförordningen vilka verksamheter som dessa BAT-slutsatser gäller för samt vilka utsläppsvärden som anges i BAT-slutsatserna. Av industriutsläppsförordningen (1 kap. 8 §) framgår att BAT-AEL ska gälla som begränsningsvärden fyra år efter att huvudslutsatserna har publicerats. BAT-slutsatser utan utsläppsvärden är inte bindande på samma sätt som BAT-AEL. Det finns inget krav att använda just de tekniker som beskrivs i BAT-slutsatsen så länge som miljöprestandan är densamma.

2.3.1. Huvudsaklig industriutsläppsverksamhet

Huvudslutsatser definieras i 1 kap. 3 § industriutsläppsförordningen som slutsatser om bästa tillgängliga teknik som omfattar en huvudverksamhet (den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten) vid en anläggning. Samma anläggning kan även omfattas av så kallade sidoslutsatser för en sidoverksamhet, se tabell 1 nedan. Mer information om hur det går till att avgöra vilken som är en anläggnings huvudsakliga industriutsläppsverksamhet finns i avsnitt 6.3

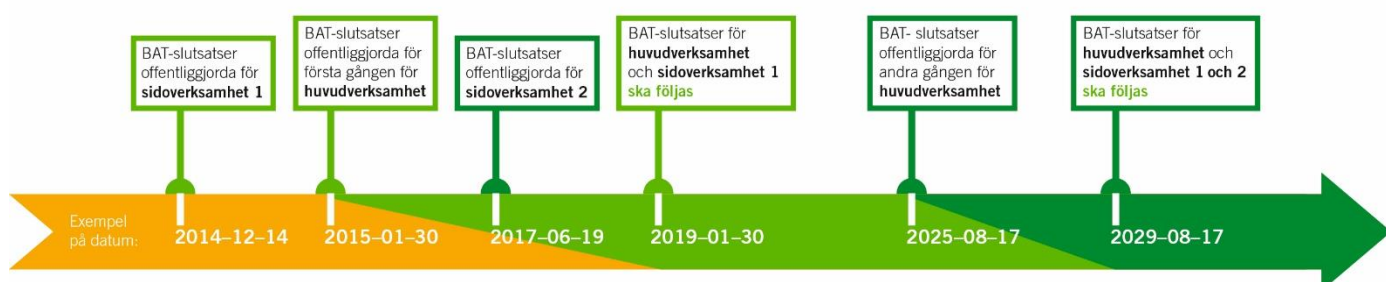
Tabell 1 Industriutsläppsverksamheter kan omfatta både huvud- och sidoverksamheter

Huvudsaklig industriutsläppsverksamhet	
Huvudverksamhet	Den huvudsakliga industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning
Huvud-BREF	BREF som omfattar en huvudverksamhet (BAT Reference Document, BAT-referensdokument i vilka BAT-slutsatserna är ett kapitel).
Huvudslutsatser	BAT-slutsatsdokument som omfattar en huvudverksamhet
Sidoverksamhet	En industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning men som inte är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten på anläggningen.
Sido-BREF	BREF som omfattar en sidoverksamhet
Sidoslutsatser	BAT-slutsatsdokument som omfattar en sidoverksamhet

Den huvudsakliga industriverksamheten omfattas av en huvud-BREF och BAT-slutsatserna kallas då för huvudslutsatser. För verksamhetens eventuella sidoverksamheter gäller andra BREF som kallas för sido-BREF och BAT-slutsatserna för sideslutsatser.

BAT-slutsatser för en sidoverksamhet börjar gälla tidigast fyra år efter att BAT-slutsatser för en huvudverksamhet har publicerats. Detta under förutsättning att BAT-slutsatserna för sidoverksamheten publicerades senast samma dag som de för huvudverksamheten. Se figur 3 nedan. Läs mera om detta i avsnitt 6.5. Detta innebär att samma BAT-slutsatser i vissa fall kan komma att börja gälla vid olika tidpunkter för en och samma sektor, liksom inom en och samma koncern.

Exempel på när BAT-slutsatser börjar gälla för verksamheter med flera industriutsläppsverksamheter

Figur 3 hämtad från Miljösamverkan Sveriges handläggargröd "Tillsyn av industriutsläppsverksamheter" (2015) som illustrerar hur BAT-slutsatser för huvud- respektive sidoverksamhet är sammankopplade med fyraårsregeln.

2.3.2. Innehåll i ett BAT-slutsatsdokument

Det finns ett EU-beslut (2012/119/EU) med regler för de riktlinjer om insamling av uppgifter, om utarbetande av BREF och om deras kvalitetssäkring som avses i IED-direktivet. Nedan beskrivs innehållet kortfattat, inklusive innehållet i ett BAT-slutsatsdokument.

BAT-slutsatsdokumentet är ett eget kapitel i BREF. De verksamheter som omfattas av BAT-slutsatsdokumentet beskrivs i här. Det är BAT-slutsatsdokumentet som kommissionen beslutar om och som innehåller de bindande BAT-slutsatserna. Teknikbeskrivningarna, som finns i annat kapitel i aktuell BREF, behövs för att förstå en sektor till fullo.

I BAT-slutsatsdokumenten finns det ett antal BAT-slutsatser som indikerar vilken/vilka teknik(er) eller kombination(er) av tekniker som är bästa tillgängliga teknik. Listan över tekniker som beskrivs i BAT-slutsatserna är varken styrande eller fullständig. Andra tekniker som säkerställer minst likvärdig miljöskyddsnivå får användas. Varje BAT-slutsats kan presenteras med eller utan en miljöprestandanivå som antingen kan vara en utsläppsnivå eller någon annan typ av prestandanivå. Det finns ofta BAT-slutsatser som behandlar kontroll som hänger samman med bästa tillgängliga teknik (frekvens och metoder för kontroll).

Varje BAT-slutsats inleds med vilken miljövinst eller vilket miljömål som slutsatsen är avsedd att nå. Det finns sedan en beskrivning av den teknik eller kombination av tekniker som uppfyller dessa miljövinster/-mål. BAT-slutsatsen innehåller också information som hjälper till att bedöma de olika teknikernas tillämplighet vid enskilda anläggningar, vilket kan bero på till exempel

- ny eller befintlig anläggning
- anläggningens storlek
- typ av process som används
- typ av bränsle eller råmaterial
- förbrukningsnivåer
- krav på utrymme
- klimatförhållanden

Därefter kommer BAT-slutsatsens miljöprestandanivåer om den har sådana.

2.3.3. Miljöprestandanivåer BAT-AEPL

Miljöprestandan för BAT-slutsatser kan uttryckas som utsläppsnivåer, förbrukningsnivåer eller andra nivåer så som till exempel reningseffekt. Ett samlingsbegrepp för dessa är BAT-AEPL (*BAT associated environmental performance levels*). Nivåer uttrycks normalt som intervall och presenteras ofta i en tabell. Till tabellen kan det finnas information, ofta som fotnoter, som förklarar under vilka förhållanden som det lägre värdet i intervallet kan uppnås eller visa olika prestanda för olika tekniker. I de fall miljöprestandanivån är fastställd som utsläppsnivåer till luft, vatten eller mark benämns dessa BAT-AEL:er. BAT-AEL:er kan uttryckas på ett eller flera sätt, till exempel som

- koncentrationer (massa av utsläppt förorening per volym)
- specifika belastningar (massa av utsläppt förorening per tillverkad produktmassa eller massa för det råmaterial som används)

Koncentrationsvärden är i allmänhet det vanligaste sättet att uttrycka utsläppsnivåer på, men referensförhållanden och genomsnittliga tidsperioder skiftar.

2.4. Kombination av tekniker

I många BAT-slutsatser står det att bästa teknik är att använda en kombination av de tekniker som anges i BAT-slutsatsen. Projektgruppen menar att en kombination behöver inkludera minst två av de listade teknikerna för att kunna bedömas som en kombination.

Alla hittills publicerade BAT-slutsatsdokument har under rubriken "Allmänna överväganden" i inledningen följande text.

"Det finns inget krav att använda de tekniker som anges och beskrivs i dessa BAT-slutsatser och de ska inte heller betraktas som fullständiga och heltäckande. Andra tekniker kan användas om de ger åtminstone ett likvärdigt miljöskydd."

Projektgruppens åsikt är att i normalfallet ska BAT-slutsatser som är tillämpliga för verksamheten följas. Om verksamheten inte anser att de ska tillämpa tekniken i BAT-slutsatsen krävs det att de kan motivera att detta inte är rimligt enligt hänsynsreglerna eller att de kan visa att den teknik/kombination av tekniker som de tillämpar i stället ger en minst likvärdig miljöprestanda. En sådan motivering kan till exempel lämnas i BAT-redovisningen i miljörapporten eller vid ett tillsynsbesök. Det kan vara lämpligt att gå tillbaka till BREF-dokumentet för att få viss vägledning. Där kan det framkomma att

det kan finnas särskilda förutsättningar, baserat på vilka referensanläggningar som varit aktuella, vilket i sin tur har betydelse för tillsynsmyndighetens bedömning.

2.5. Vertikala och horisontella BREF:ar

Det finns såväl branschspecifika som branschgemensamma BREF-dokument. De branschspecifika kallas ofta vertikala BREF-dokument och gäller för en viss industrisektor, till exempel ”järn- och ståltillverkning”, ”intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris” och ”avfallsförbränning”. Därutöver finns generiska BREF-dokument. Dessa har samma status som vertikala men omfattar en hel sektor, inte enbart en bransch inom sektorn. Ett exempel är BREF-dokumentet för ”rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn” (CWW).

Horisontella BREF:ar tar upp branschgemensamma, sektorsövergripande frågor som kan beröra flera industrisektorer, till exempel energifrågor, lagring eller kylsystem. BAT-slutsatserna i dessa BREF:ar innehåller dock inga BAT-AEL. Offentliggjorda horisontella BAT-slutsatser börjar precis som BAT-slutsatser för sidoverksamheter att gälla fyra år efter det att BAT-slutsatserna för den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten offentliggjordes. De horisontella BREF:ar som finns i dag (april 2021) är framtagna under det gamla IPPC-direktivet och ska användas som referens vid tillståndsprövning enligt miljöbalken. De kan också användas av tillsynsmyndigheter i bedömning av om villkoren är tillräckliga enligt 26 kap. 1 § miljöbalken.

De horisontella BREF:arna kan skilja sig jämfört med de vertikala när det gäller vilka olika kapitel de innehåller och hur de är uppbyggda. Horisontella BREF:ar avviker även sinsemellan.

Det finns också referensdokument som inte innehåller några BAT-slutsatser. Dessa kallas REF och berör specifika ämnesområden i BREF-processen. Det finns hittills två REF:ar varav den ena om ”mätning av utsläpp till luft och vatten” (ROM) har offentliggjorts under IED. REF:ar översätts inte till svenska.

2.6. Om BAT-slutsatser saknas för huvudverksamheten

Alla industriutsläppsverksamheter kommer inte att omfattas av BAT-slutsatser. Finns det inte några beslutade BAT-slutsatsdokument för huvudverksamheten finns det inte några BAT-slutsatser att följa upp i tillsynen. Om det finns beslutade BAT-slutsatsdokument för sidoverksamheter, men inte för huvudverksamheten, kommer BAT-slutsatserna för sidoverksamheterna inte att bli gällande förrän fyra år efter det att BAT-slutsatser för huvudverksamheten beslutats.

Projektgruppen anser att BAT-slutsatser som finns för sidoverksamheter kan vara vägledande vid tillsynen även om de inte är bindande.

Exempel 2.6.1. Alla industriutsläppsverksamheter kommer inte att omfattas av BAT-slutsatser, enligt nuvarande IED-direktiv. Ett exempel på detta är om huvudverksamheten för en anläggning är deponering av avfall. Deponering av avfall är en industriutsläppsverksamhet som inte omfattas av någon BREF. På samma anläggning bedrivs det verksamhet med återvinning och/eller bortskaffande av avfall. För återvinning och bortskaffande av avfall finns BAT-slutsatsdokument, men i detta exempel betraktas det som en sidoverksamhet. BAT-slutsatser för sidoverksamheter blir inte gällande förrän fyra år efter att huvudslutsatserna publicerats vilket i det här exemplet inte kommer att inträffa.

Exempel 2.6.2. Ett annat exempel på en industriutsläppsverksamhet som inte omfattas av BAT-slutsatser är verksamheter som omfattas av verksamhetskod 40.50-i för att de har en total installerad effekt på mer än 50 MW fördelat på flera pannor varav någon/några är under 15 MW. I BAT-slutsatsdokumentets tillämpningsområde undantas alla enskilda pannor under 15 MW och ska inte räknas när den totala effekten beräknas. Det gör att anläggningen kanske inte når upp till 50 MW när de mindre pannorna har räknats bort. Anläggningen är därmed en industriutsläppsverksamhet och omfattas av 1 kap. industriutsläppsförordningen men kommer aldrig att omfattas av några BAT-slutsatser. Däremot omfattas de av förordningen om medelstora förbränningsanläggningar.

Det kan finnas ytterligare exempel på industriutsläppsverksamheter utan BAT-slutsatser. Projektgruppens ambition har inte varit att presentera en uttömmande lista.

För industriutsläppsverksamheter utan BAT-slutsatser för huvudverksamheten kan tillsynsmyndigheten inte kräva att verksamhetsutövaren ska lämna in en statusrapport eller göra periodiska kontroller utifrån kraven i industriutsläppsförordningen. Vid miljörapportering behöver verksamhetsutövaren endast ange vilka beslutade BAT-slutsatsdokument som finns för sidoverksamheterna. Det finns inte några krav på redovisning om verksamheten uppfyller dem eller inte.

När det gäller tillsynsbesök för sådana anläggningar där det enbart finns BAT-slutsatser för sidoverksamheter gäller enligt miljötillsynsförordningen (2013:250) 1 kap. 10-11 §§ samt industriutsläppsförordningen, att:

- anläggningen ska vara med i tillsynsprogram,
- en bedömning av tillsynsfrekvens ska göras (tillsynsbesök minst vart tredje år),
- varje tillsynsbesök ska redovisas skriftligen och redovisningen/rapporten ska lämnas till verksamhetsutövaren senast två månader efter besöket,
- tillsynsrapporter ska offentliggöras och
- ett uppföljande tillsynsbesök ska göras inom 6 mån om allvarliga brister konstaterats.

I avsnitt 3 och 4 beskriver vi tillsynsarbetet för industriutsläppsverksamheter som har BAT-slutsatser för huvudverksamheten.

2.7. BAT-slutsatser och förordningar kan ha olika krav

Exempel 2.7. Det finns exempel där BAT-slutsatser och krav i förordningar inte alltid stämmer överens. Ett tydligt exempel gäller förbränningsanläggningar. Enligt BAT-slutsatserna för stora förbränningsanläggningar behöver inte verksamhetsutövaren starta en anläggning enbart för att göra utsläppsmätningar. Men enligt förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar måste utsläppsmätningar göras minst en gång per år även på anläggningar som går mindre än 700 timmar per år, för att mäta stoft. För svaveldioxider, kväveoxider finns möjlighet att ge dispens från kravet i förordningen.

Den formella ståndpunkten är att verksamhetsutövaren alltid måste mäta enligt det strängaste kravet. I fall som detta menar projektgruppen att det finns andra mer prioriterade uppgifter för tillsynsmyndigheten än att kontrollera om verksamhetsutövaren har följt förordningen när det gäller stoftmätning.

Det kan även finnas exempel där verksamheter träffas av olika BAT-slutsatser från olika BREF:ar där kraven inte helt överensstämmer med varandra.

2.8. Villkor och BAT-slutsatser

Enligt industriutsläppsbestämmelserna ska verksamheter använda den bästa *tillgängliga* tekniken (BAT) som finns för att undvika föroreningar. Men enligt 2 kap. 3, 7 §§ i miljöbalken ska bästa *möjliga* teknik (BMT) användas vid yrkesmässig verksamhet så långt det inte är orimligt. Så vad gäller egentligen?

När tillståndsmyndigheten beslutar om villkor i ett tillstånd görs det med stöd av miljöbalken och begreppet bästa *möjliga* teknik. Sverige har inte ändrat sin tidigare kravnivå efter industriutsläppsförordningens införande (se Naturvårdsverket vägledning om industriutsläppsbestämmelserna samt prop.1997/98:45 och prop.2012/13:35). Vi kan ställa strängare krav i tillståndsvillkor än BAT-slutsatserna (se artikel 14.4 i industriutsläppsdirektivet).

BAT-AEL grundas på bästa *tillgängliga* teknik och gäller bara utsläpp under normala driftförhållanden, ett villkor i tillståndet reglerar det totala utsläppet, även under onormal drifttid.

BAT-AEL och villkoren gäller parallellt vilket innebär att verksamhetsutövaren måste följa både villkoren i tillståndet och BAT-AEL som verksamheten omfattas av. Om BAT-AEL innebär strängare krav på verksamheten än vad som framgår av tillståndet och vice versa gäller det strängaste kravet.

Det förekommer att bolagen inte redovisar några förslag till villkor vid provning utan hänvisar till de BAT-slutsatser som finns och regleringar för utsläpp i förordningar eller föreskrifter. Enligt praxis i Sverige brukar vi reglera de totala utsläppen från en anläggning och sätta villkoren utifrån anläggningens totala miljöpåverkan och inte bara utifrån vad som är bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna. I tabellen nedan jämför vi villkor enligt miljöbalken med BAT-slutsatser.

Tabell 2 En jämförelse mellan villkor enligt miljöbalken och BAT

Villkor	BAT-slutsatser
Enligt 2 kap. 3, 7 §§ i miljöbalken ska bästa möjliga teknik (BMT) användas vid yrkesmässig verksamhet så långt det inte är orimligt.	Enligt Industriutsläppsbestämmelserna ska verksamheter använda den bästa tillgängliga tekniken (BAT) som finns för att undvika föroreningar.
När tillståndsmyndigheten beslutar om villkor i ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet görs det med stöd av miljöbalken och begreppet bästa möjliga teknik (BMT).	BAT baseras på den miljöprestanda som uppnås vid anläggningar inom EU när BAT-slutsatserna tas fram. De lägre nivåerna i BAT-slutsatsernas begränsningsvärden (BAT-AEL) kan vara vägledande i provningen för vad som kan vara bästa möjliga teknik (BMT) eftersom det motsvarar vad de bättre anläggningarna i EU klarar vid normal drift.
Ett villkor i tillståndet reglerar vanligen det totala utsläppet från all typ av drift vid en viss lokalisering.	Kravet på att innehålla BAT-AEL gäller bara under normala driftförhållanden. BAT-AEL syftar till en kontroll av att aktuell anläggning har teknik som motsvarar nivån för bästa tillgängliga teknik i branschen
Villkor skrivs för all förekommande verksamhet inom anläggningen.	BAT gäller för hela ”anläggningen”, se 3.5. En bedömning behöver göras i det enskilda fallet. I vissa fall kan BAT därmed gälla icke industriutsläppsverksamheter inom anläggningen. I andra fall bara industriutsläppsverksamheten. (Hela anläggningen ska uppfylla de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken). BAT-AEL gäller alltid för specifika processer.
Villkor kan åldras eftersom bästa möjliga teknik utvecklas. Tillsynsmyndigheten ska kontinuerligt bedöma om villkoren är tillräckliga.	BAT-slutsatserna blir gamla efter en tid eftersom det var den bästa tillgängliga tekniken vid tidpunkten då slutsatserna togs fram. Det kan vara lämpligt att ta hänsyn till detta vid en eventuell miljöbalksprövning eftersom BAT-slutsatserna används som referens vid provningen

3. Förberedelser inför tillsyn

Syftet med detta avsnitt är att du som handläggare får en översikt av vad du behöver ha för grundläggande kunskap om de industriutsläppsverksamheter där du utövar tillsyn. De olika delarna i kapitlet kan vara en slags checklista för att få kännedom om alla grundläggande fakta som behövs i hanteringen av industriutsläppsverksamheter. Självfallet har verksamhetsutövaren ansvar för att uppgifterna finns tillgängliga och är aktuella. Sammantaget ger detta goda möjligheter att komma vidare i tillsynen.

3.1. Grundtillstånd / beslut för anläggningen

För en industriutsläppsverksamhet behöver tillsynsmyndigheten ha kännedom om anläggningens grundtillstånd/om enligt 9 kap. miljöbalken. Tillsynsmyndigheten behöver veta när tillståndet beslutades/omen meddelades, vilket datum det vann laga kraft samt vilket datum tillståndet togs i anspråk. Eventuellt kan delar av tillståndet ha tagits i anspråk senare, till exempel tillkommande anläggningsdelar eller nya processer. Då behöver tillsynsmyndigheten också ha datum på när dessa togs i anspråk. I vissa fall kan även datum för när specifika anläggningsdelar/produktionsenheter togs i drift behövas, till exempel för stora förbränningsanläggningar. Det kan också finnas delar av tillståndet som aldrig tagits i anspråk vilket innebär att tillståndet förfaller för dem

Tillsynsmyndigheten behöver ha klart för sig vilka begränsningar som gäller för tillståndet enligt beslutsmeningen, till exempel produktionsmängder eller motsvarande samt hur de ska beräknas och hur verksamhetsutövaren kontrollerar detta under året. Alla uppgifter är nödvändiga för att avgöra vilka verksamhetskoder i miljöprövningsförfordningen som verksamheten omfattas av, vilka BAT-referensdokument som är aktuella för verksamheten samt vilka övriga förordningar och eventuella föreskrifter som gäller.

3.1.1. Övriga beslut

Förutom grundtillståndet kan det finnas andra beslut som tillsynsmyndigheten behöver ha kännedom om.

- Överklagan - Har tillståndet eller andra beslut kopplade till tillståndet överklagats? Ta reda på den slutliga domen.
- Prövotid/utredningsvillkor - Om det finns villkor med prövotider eller utredningsvillkor i tillståndet behöver tillsynsmyndigheten ha kunskap om när, vad och hur bolaget ska redovisa detta. Vilka undersökningar ska genomföras? När prövotiden har löpt ut ska bolaget redovisa undersökningarna till tillståndsmyndigheten och därefter beslutar domstolen eller MPD om slutliga villkor.
- Ändringstillstånd – I vissa fall kan bolaget ha begärt att få delar av sitt tillstånd ändrat hos prövningsmyndigheten och då behöver tillsynsmyndigheten även ha kunskap om vad ändringen blev.
- Anmälan om ändring - Bolaget kan även ha lämnat in anmälningar om ändringar av den tillståndspliktiga verksamhet till tillsynsmyndigheten och då behöver myndigheten veta vad anmälan gäller och vilka eventuella förelägganden som är kopplade till anmälan.
- Dispensbeslut
- Vattendom, tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken alternativt äldre lagstiftning

3.2. Koder enligt miljöprövningsförfordningen

Utifrån grundtillståndet och övriga beslut behöver tillsynsmyndigheten avgöra vilka verksamhetskoder i miljöprövningsförfordningen som verksamheten omfattas av (både industriutsläppsverksamhetskoder och övriga). I länsstyrelsens register NikITa finns begreppet ”MPF Huvudkod” vilket motsvarar ”Huvudverksamhet och verksamhetskod” i SMP, (Svenska Miljörapporteringsportalen). ”MPF

Huvudkod” saknar dock juridisk betydelse. Verksamhetskoderna redovisas i den så kallade grunddelen i miljörapporten. I dagsläget (2021) hämtar SMP automatiskt de koder som är angivna i NikITa.

Att rätt koder är identifierade är viktigt för både verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten. Koderna ligger till grund för vilka krav som gäller i flera förordningar och föreskrifter, bland annat industriutsläppsförordningen. Eftersom lagstiftningen ändras då och då kan eventuella koder som står i tillståndet vara inaktuella. Tillsynsmyndigheten måste göra sin egen bedömning.

Koderna ligger till grund för den årliga avgiften som verksamhetsutövaren betalar till staten för prövning och tillsyn. I samband med statistiska sammanställningar, till exempel vid rapporteringar till EU, används verksamhetskoderna som en grund vid insamling av statistikunderlag.

Tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövaren bör ha en gemensam uppfattning om vilka verksamhetskoder som en verksamhet omfattas av. Tillsynsmyndigheten har inte möjlighet att besluta om koder enligt MPF då det saknas stöd i lagstiftningen för ett sådant beslut. Däremot kan tillsynsmyndigheten indirekt fatta beslut om MPF-koder i sitt avgiftsbeslut, se avsnitt 3.4.

3.3. Koder för industriutsläppsverksamheter

Verksamheter som omfattas av MPF-koder som slutar på -i utgör industriutsläppsverksamheter, se bilaga 2. Om det endast finns en i-kod för en verksamhet är den huvudsaklig industriutsläppsverksamhet. Huvudsaklig industriutsläppsverksamhet definieras i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen som den huvudsakliga industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning. Finns flera i-koder är övriga sidoverksamheter.

I många fall är det självklart vad som är huvudverksamhet och vad som är sidoverksamhet men inte alltid. (I Naturvårdsverkets vägledning om industriutsläppsbestämmelser, förklaras dessa begrepp). Huvudsaklig industriutsläppsverksamhet förklaras mer utförligt i avsnitt 6.3.

Det kan bara finnas en huvudsaklig industriutsläppsverksamhet, men däremot flera huvudsakliga BAT-slutsatsdokument, se avsnitt 6.5.

Det är ett problem om tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövaren inte är överens om vilka i-koder verksamheten omfattas av och vad som är huvudsaklig industriutsläppsverksamhet. Se avsnitt 6.4 för hur det går att komma vidare och fastslå detta.

3.4. Avgiftskoder

Verksamhetskoder enligt miljöprövningsförordningen ligger till grund för vilka avgiftskoder som verksamheten omfattas av enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (FAPT). Koderna i de två förordningarna stämmer överens, bortsett från att en verksamhetskod i miljöprövningsförordningen i FAPT kan vara uppdelad i flera avgiftskoder, varvid tillståndets omfattning ofta styr vilken avgift som gäller. Enligt FAPT gäller att den dyraste koden är huvudkod. Begreppet ”huvudkod” bland avgiftskoderna finns i NikITa, men definieras inte i FAPT. I förordningen står endast att det högsta beloppet ska ingå i avgiftsberäkningen med sitt fulla värde medan andra endast ingår med en viss andel. Avgiftskoderna har dock ingen inverkan på vilka BREF:ar eller BAT-slutsatsdokument som verksamheten omfattas av utan de styr endast vilken avgift som ska betalas. I mål M 1103-18 bedömde Mark- och miljööverdomstolen att ett beslut om avgift inte slutligt kan avgöra om ett bolags verksamhet är en industriutsläppsverksamhet.

Tillsynsmyndigheten har tolkningsföreträde och beslutar i sitt beslut om avgift, vilka koder som tillsynsmyndigheten anser att verksamheten omfattas av. Verksamhetsutövaren kan överklaga myndighetens beslut om avgift och på så vis få prövat vilka koder som gäller. Det är ett sätt att indirekt få prövat vilka koder enligt miljöprövningsförordningen som gäller för verksamheten.

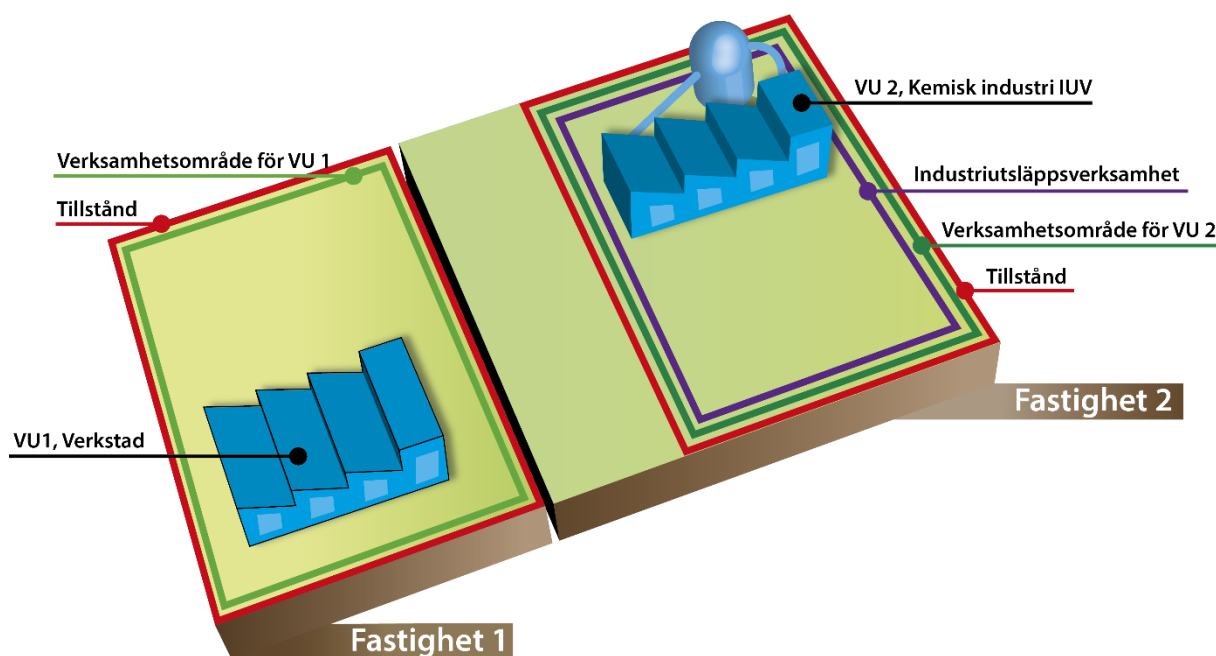
Verksamheter som har kommunal tillsyn betalar även avgift enligt kommunala taxor. Avgiften som betalas enligt FAPT är nedsatt för dessa verksamheter. De kommunala taxorna kan vara utformade på olika sätt men de utgår ofta från verksamhetskoderna i miljöprövningsförordningen.

3.5. Verksamhetsområde – fastighet – anläggning

Vid tillsyn enligt miljöbalken pratar vi ofta om begreppet ”verksamhetsområde”. Verksamhetsområdet kan vara kopplat till en eller flera fastigheter, eller delar därav, genom tillståndet. Det bör finnas kartor kopplade till tillståndet, eller i ansökan, som anger hur långt verksamhetens område sträcker sig. Vissa fastigheter är stora och i de fallen kanske verksamheten endast har tillstånd att bedriva sin verksamhet på en del av fastigheten. I figur 4 nedan finns ett exempel på hur det kan se ut.

I industriutsläppsdirektivet och den svenska industriutsläppsförordningen har begreppet ”anläggning” stor betydelse. Enligt IED definieras begreppet anläggning som ”en fast teknisk enhet inom vilken en eller flera av de verksamheter som anges i bilaga I eller del 1 i bilaga VII bedrivs, liksom all annan därmed förknippad verksamhet på samma plats som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som anges i dessa bilagor och som kan påverka utsläpp och föroreningar”.

Såsom den svenska lagstiftningen fungerar i praktiken är det inte säkert att verksamhetsområdet enligt tillståndet och anläggningen enligt industriutsläppsbestämmelserna är samma sak. Detta är viktigt att känna till. I avsnitt 6.1 går det att läsa mer om detta.

Figur 4 Verksamhetsområde-fastighet-anläggning

3.6. Villkor enligt miljöbalken

Tillsynsmyndigheten behöver kontrollera att alla villkor enligt miljöbalken, speciellt de med begränsningsvärden, finns med i miljörapporten och i kontrollprogrammet samt att de är rätt återgivna. Detta är viktigt för att kunna jämföra villkorens begränsningar med BAT-slutsatser och BAT-AEL både vad gäller siffervärden och till exempel medelvärdesperioder och kontrollmetoder.

3.7. Vattendom

En vattendom enligt 11 kap. miljöbalken (eller äldre lagstiftning) kan innehålla villkor, även kvantifierade villkor. Detta finns ofta inte med i miljörapporterna. Tillsynsmyndigheten behöver kontrollera om det finns en vattendom och säkerställa att den följs upp. Vilka villkor innehåller vattendomen? Finns kopplingar mellan vattenförbrukning och BAT-slutsatser?

3.8. Handel med utsläppsrätter

Verksamheter som har tillstånd till utsläpp av koldioxid, dikväveoxid eller perfluorkolväten enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter (EU:s system för handel med utsläppsrätter, EU ETS) är i vissa fall undantagna från krav på utsläppsbegränsningar. Naturvårdsverket beslutar om tillstånd och är tillsynsmyndighet för utsläppsrätterna. För tillsynsmyndigheter enligt miljöbalken kan det vara viktigt att ha kännedom om en verksamhetsutövare har ett sådant tillstånd till utsläpp av växthusgaser. Detta eftersom tillståndet i vissa fall ”skyddar” verksamhetsutövaren från krav på att minska sina utsläpp av växthusgaser från de delar av verksamheten som tillståndet omfattar.

3.9. Energikartläggning och energieffektivisering

Lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag (EKL) syftar till att främja förbättrad energieffektivitet i stora företag. I dessa stora företag ska en kvalitetssäkrad energikartläggning göras minst vart fjärde år. Företag som har ett miljöledningssystem eller ett energiledningssystem behöver dock inte göra en sådan separat om systemet har certifierats enligt föreskrifter till lagen och det inom systemet krävs en motsvarande energikartläggning. En energikartläggning ska omfatta en ingående översyn av energianvändningen i företaget och förslag på kostnadseffektiva åtgärder såväl för att spara energi som för att effektivisera energianvändningen. Energimyndigheten har ansvar för tillsyn enligt lagen om energikartläggning.

Eftersom det finns många BAT-slutsatser om miljöledningssystem, ibland till och med specifikt uttalat att de ska innehålla en energieffektivitetsplan, samt slutsatser om energiförbrukning och energieffektivitet kan det vara bra att känna till om verksamheten också omfattas av EKL. Energikartläggningen inom EKL omfattar hela koncerner. I de fall verksamheten tillhör en sådan koncern kan energikartläggningen vara alltför översiktlig för att användas vid tillsyn av BAT-slutsatser och villkor enligt miljöbalken. Som tillsynsmyndighet är det ändå bra att känna till vilka krav som finns i EKL. På Energimyndighetens webbplats finns mer information, bland annat om vilka företag som räknas som stora och därmed omfattas av lagen.

3.10. Miljöledningssystem

I mallen för miljörapportens grunddel finns möjlighet för verksamhetsutövarna att ange om de har ett miljöledningssystem. Det är angeläget att tillsynsmyndigheten kontrollerar detta eftersom det i många BAT-slutsatsdokument finns en BAT-slutsats (*BAT 1*) som anger att det är bästa tillgängliga teknik att använda ett miljöledningssystem. Enbart det faktum att det finns ett miljöledningssystem innebär dock inte att verksamheten uppfyller BAT då kraven i en BAT-slutsats kan vara specifika. Projektgruppen menar att miljöledningssystem kan uppfyllas på andra sätt än att bli certifierad genom ett miljöledningssystem som exempelvis ISO eller EMAS. Exempelvis kan BAT 1 uppfyllas genom att inkludera relevanta delar som anges i BAT 1 i sin egenkontroll.

Miljöledningssystemet kan enligt BAT 1 utformas på olika sätt beroende på typ och storlek på företaget. I flera BAT-slutsatser för olika IED-verksamheter så beskrivs tillämpligheten av miljöledningssystem så här:

Exempel 3.10.1. från: BAT-slutsatser gällande järn- och ståltillverkning:

”Miljöledningssystemets tillämpningsområde (t.ex. detaljnivå) och beskaffenhet (t.ex. standardiserat eller icke-standardiserat) hänger samman med anläggningens beskaffenhet, storlek och komplexitet och med den miljöpåverkan anläggningen kan ha.”

Exempel 3.10.2. från: BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä och gris:

”Miljöledningssystemets tillämpningsområde (t.ex. detaljnivåer) och natur (t.ex. standardiserat eller icke-standardiserat) kommer allmänt sett att hänvisa till anläggningens natur, storlek och komplexitet, och den omfattning som miljöeffekterna kan ha.”

3.11. Kontrollprogram/Egenkontroll

I BAT-slutsatserna finns bestämmelser om vad som ska kontrolleras och hur.

Kontrollprogrammet/egenkontrollen behöver därför uppdateras så verksamheten även kontrolleras på det sätt som BAT-slutsatserna anger.

Periodiska kontroller behöver tas in i kontrollprogrammet så att de inte glöms bort. Det är bra om tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövaren kommer överens om dessa kontroller. Ett sätt är att verksamhetsutövaren skickar in kontrollprogrammet/egenkontrollen till tillsynsmyndigheten för eventuella synpunkter.

Läs mer om periodiska kontroller i exempelvis industriutsläppsförordningen 1 kap. 21, 22 §§.

Verksamheten kan omfattas av krav på mätningar och utsläppsbegränsningar i förordningar och föreskrifter och därför bör verksamheten även ta med dessa i sin egenkontroll. Läs mera om egenkontrollen i avsnitt 5.

3.12. Administrativ checklista för industriutsläppsverksamheter

Syftet med checklistan, se tabell 3 nedan, är att du som handläggare för en industriutsläppsverksamhet ska veta vilka grundläggande uppgifter du behöver i din tillsyn. Många av uppgifterna finner du i miljörapportens grunddel.

Tabell 3 Administrativ checklista för tillsyn av industriutsläppsverksamheter

	Administrativ checklista	Aktuellt datum/värde/kod/etc.	Kommentar
	Gällande miljöbalkstillstånd		
	Datum för domen		
	Datum för laga kraft		
	Datum när det togs i anspråk		
	Datum för när vissa anläggningsdelar/produktionsenheter togs i drift		
	Andra gällande beslut exempelvis överklagade tillstånd, beslut, ändringstillstånd, anmälan om ändringar)		
	Tillståndsgiven och faktisk produktion		
	Verksamhetsområde		
	Huvudsaklig industriutsläppsverksamhet		
	Kod		
	Huvudsaklig BREF		
	Datum för publicering och när den gäller skarpt		
	BAT-slutsatsdokument som gäller för verksamheten		
	Sidoverksamhet industriutsläppsverksamhet		
	Kod		
	Sido BREF		
	Datum för publicering och när den gäller skarpt		
	BAT-slutsatsdokument som gäller för verksamheten		
	Övriga koder enligt miljöprövningsförordningen		

	Kod för huvudverksamhet		
	Kod för sidoverksamheter		
	Sidoverksamhet		
	Statusrapport		
	Inlämnad, datum		
	Inlämnat till tillsynsmyndighet		
	Begärd komplettering		
	Övrigt som är bra att veta om verksamheten, inte direkt kopplat till IED och BAT		
	Gällande villkor enligt miljötillstånd (miljöbalken)		
	Förordningar som verksamheten omfattas av		
	Tillstånd enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter (handelslagen)		
	Omfattas av Lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag (EKL)		
	Miljöledningssystem		
	NACE -kod		
	EPRTTR – kod		

3.12.1. Förklaring av koder som ej är direkt kopplade till IED

Nedanstående text är hämtat ur handläggarstödet för NikITa.

EPRTTR är en förkortning av The European Pollutant Release and Transfer Register och är ett europeiskt register över utsläpp och överföringar av föroreningar. I registret behöver tillsynsmyndigheten notera för aktuella miljöfarliga verksamheter, i de fall de berörs av rapporteringskraven. Vidare utbyter registret och SMP denna information för att Naturvårdsverket sedan ska kunna rapportera till EU för Sveriges räkning

NACE är den europeiska motsvarigheten till svensk näringsgrensindelning (SNI). En anläggning som av någon anledning omfattas av rapporteringskrav på EU-nivå måste ha en NACE-kod registrerad. Krav på registrerad NACE-kod gäller för flertalet av våra anläggningar, bland annat för anläggningar som ska miljörapportera och för industriutsläppsverksamheter som lämnar in olika typer av handlingar. Naturvårdsverket har mer information om detta.

4. Tillsyn

I detta avsnitt har vi försökt samla erfarenheter och exempel på hur tillsyn av industriutsläppsverksamheter kan bedrivas i praktiken. Det gäller såväl tillsyn enligt miljöbalken som tillsyn av BAT-slutsatser.

4.1. Tillsynsprogram

Tillsynsmyndigheten ska enligt miljötillsynsförordningen årligen upprätta:

- behovsutredning
- tillsynsplan som grundar sig på behovsutredningen och den nationella tillsynsstrategin
- tillsynsprogram för industriutsläppsverksamheter (och vissa avfallsverksamheter) som grundar sig på tillsynsplanen.

För varje industriutsläppsverksamhet ska tillsynsmyndigheten ta fram ett tillsynsprogram. Tillsynsprogrammet anger intervallet mellan tillsynsbesöken på industriutsläppsverksamheten. Intervallet ska avgöras utifrån risk för människors hälsa eller miljön och får inte överskrida tre år.

4.1.1. *Bedöm miljörisker*

Miljöriskerna brukar tillsynsmyndigheten antingen ta fram i samband med behovsutredningen eller i tillsynsplanen. Miljösamverkan Sverige gjorde i handläggarstödet ”Tillsyn av industriutsläppsverksamheter” ett generellt antagande att A-anläggningar bedöms vara en betydande risk (hög risk) och därför bör besökas med högst ett års intervall. Tillsynsmyndigheten kan komma fram till en annan bedömning. I bedömningen av miljöriskerna är tillsynsmyndighetens erfarenhet och kunskap om anläggningen och dess omgivning viktig.

Projektgruppen anser att nedanstående punkter är exempel på faktorer som kan påverka tillsynsmyndighetens bedömning av miljörisken. Detta kan i sin tur leda till ett annat tillsynsintervall än den tidigare mer generella bedömningen.

- Hur stor är kunskapsnivån och regelefterlevnaden på anläggningen?
- Förekommer det ofta driftstörningar eller klagomål på verksamheten?
- Ligger anläggningen nära bostäder eller en känslig recipient?
- Finns det specifika problem med exempelvis PFAS eller andra ämnen från anläggningen?
- Är det en ovanligt stor och komplex anläggning? A-anläggning?
- Är det en anläggning som har en begränsad årlig drifttid?
- Hur stor påverkan har anläggningen på miljökvalitetsnormerna, exempelvis för yt- och grundvatten?

4.1.2. *Exempel på tillsynsprogram*

Tillsynsprogrammet kan utvecklas för att planera tillsynen i ett längre perspektiv för en industriutsläppsverksamhet. I tabell 5 nedan finns ett exempel på hur ett enkelt tillsynsprogram som omfattar flera olika verksamheter, kan se ut.

Tabell 4 exempel på hur tillsynsprogram för olika verksamheter kan se ut

Anläggningens uppgifter	Bedömda miljörisker		Bedömd miljörisk	Bedömd påverkan på MKN till yt-/grundvatten	Inspektionsintervall (högsta intervallet) 1 = 1 år mellan inspektion; 2 = 2 år mellan inspektion; 3 = 3 år mellan inspektion
Bruket	A-anläggning, relativt ofta driftstörningar, stora flöden, komplex anläggning, mycket klagomål, ligger nära bostäder. Många ärenden.		Hög	Hög med hänsyn till ytvatten	1 år
Verket	A-anläggning, bra rutiner och kunskapsnivå, ej klagomål. Sällan i drift. Få ärenden.		Medel	Låg med hänsyn till grundvatten	2 år
Tippen	B-anläggning, bra rutiner och kunskapsnivå, överskridande av x, problem med x. Långt från bostäder		Medel	Låg med hänsyn till ytvatten och grundvatten	2 år
Djurstallet	B-anläggning, bra rutiner och kunskapsnivå, långt från bostäder, få klagomål och störningar. Få ärenden.		Låg	Låg med hänsyn till ytvatten	3 år

4.1.3. Tips på hur tillsynen kan planeras

Tillsynsprogrammet kan innehålla allt från miniminivån av uppgifter till en mer detaljerad planering av tillsynen på de enskilda industriutsläppsverksamheterna. Det är upp till varje tillsynsmyndighet att avgöra hur detaljerad planering man vill ha och hur planeringen dokumenteras. Projektgruppen kommer här med några tips på sådant som tillsynsmyndigheten kan fundera på när tillsynsprogrammet tas fram.

Prioritera vad ni vill tillsyna under en given period, till exempel ett år eller kanske under en treårsperiod (utifrån minst ett tillsynsbesök var tredje år). Det går att välja teman såsom:

- De allmänna BAT-slutsatserna
- BAT-slutsatser för utsläpp till vatten
- Verksamhetsutövarens arbete med rutiner
- Aktuella klagomål
- Risker som bedöms störst för människors hälsa och miljön

Projektgruppen anser att tillsynen blir mer effektiv och mer logisk om respektive tillsynsbesök genomförs utifrån ett specifikt tema eller ett fokusområde. Det kan till exempel vara "utsläpp till vatten". Tillsynsmyndigheten granskar då hela verksamheten utifrån detta tema. Det gäller såväl BAT-slutsatser som övrig tillsyn enligt miljöbalken. Med övrig tillsyn enligt miljöbalken menar vi tillstånd med villkor och därtill kopplad egenkontroll samt övriga förordningar och föreskrifter.

På stora anläggningar är det ofta effektivt att välja ut teman för tillsynen för att ge både verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten möjlighet att granska till exempel vattenfrågorna tillräckligt noggrant för att därefter gå vidare med andra teman. Resultaten från den tematiska tillsynen ger också tillsynsmyndigheten bättre underlag om verksamhetens risker för människors hälsa och miljön. Underlaget behövs för revidering av tillsynsprogrammet. På samma sätt som villkor kan resultat från tillsyn och egenkontroll, inklusive de periodiska kontrollerna, ge underlag som påverkar tillsynsmyndighetens bedömning av om kraven klaras eller inte och om egenkontrollen behöver justeras.

Industriutsläppsverksamheter kan vara mycket stora och då är det lämpligt att tillsynen vid enskilda tillfällen koncentreras till en viss del av anläggningen. Det kan till exempel vara en process (framställningen av pappersmassa vid ett bruk som gör både pappersmassa och därefter papper av massan) eller ett geografiskt område (gamla bruksområdet).

För att tillsynsmyndigheten ska hinna med sin planerade tillsyn behöver den fördelas över tid. Ibland kan tillsynen vara beroende av att utföras under en viss årstid, när någon särskild anläggningsdel/process är i drift eller kanske kvällstid om det klagats på buller då. Det kan vara lämpligt att diskutera med verksamhetsutövaren och göra en gemensam årsplanering.

Reflektera även kring på vilket sätt ni vill utföra er tillsyn. Ibland kanske tillsyn utförs lika effektivt på det egna kontoret, via ett digitalt möte med verksamhetsutövaren eller så behöver tillsynsmyndigheten vara på plats. Tillsyn kan utföras på många olika sätt och även det kan vara lämpligt att dokumentera i tillsynsprogrammet. Vid systemtillsyn granskar tillsynsmyndigheten till exempel att verksamhetsutövaren har system, egenkontroll, som ger verksamhetsutövaren kunskap om den egna verksamhetens miljöpåverkan och rutiner för en god lagefterlevnad. Det systematiska arbetet kan inkludera till exempel miljöledningssystem och energiledningssystem. Att skicka ut frågor till verksamhetsutövaren i förväg eller be att få underlagsmaterial inför tillsynen innan ett tillsynsbesök kan vara alternativa metoder. Även information som lämnas av tillsynsmyndigheten för att underlätta för en enskild verksamhetsutövare att fullgöra sina skyldigheter räknas som tillsyn enligt miljöbalken.

I tillsynsprogrammet kan ni också ta upp vem som ska utföra tillsynen. Här kan det vara bra att fundera på om det vid viss tillsyn är effektivt att vara två handläggare. Då kan till exempel en handläggare ha huvudansvar vid tillsynsbesöket, vara ordförande, och kollegan ta huvudansvaret för att dokumentera besöket. I andra fall kan det vara bra med två handläggare med expertkunskaper på olika områden såsom avfall, kemikalier, vattenrening eller förbränningsanläggningar.

4.2. Genomföra tillsyn

Nu när du har en plan för vilka frågeställningar som ska tas upp den närmaste tiden på den aktuella industriutsläppsverksamheten är nästa steg att bestämma formen för tillsynen. Enligt industriutsläppsförordningen ska ”tillsynsbesök” genomföras med ett visst intervall på anläggningen. Projektgruppen menar att det kan vara effektivt att genomföra delar av tillsynen digitalt och komplettera tillsynen med ett platsbesök. Fördelen med ett digitalt möte är att fler personer kan delta på det digitala mötet som annars inte hade haft möjlighet att åka med till anläggningen. Digitala möten ger möjlighet för oerfarna inspektörer att delta och lära och kollegor med expertkunskap kan hoppa in i mötet om det behövs. Men givetvis är det både nödvändigt och värdefullt med fysiska möten på plats.

Förutom att bestämma vilka handläggare som bör delta på mötet är det viktigt att rätt personer representerar verksamheten. Utöver detta bör du även reflektera över ”balansen” på mötet. I mötet med en mindre industriutsläppsverksamhet, som exempelvis ett jordbruksföretag, finns det risk att verksamhetsutövaren känner sig trängd på mötet om tillsynsmyndigheten är överrepresenterad. I möten med en större industriutsläppsverksamhet kan det däremot vara bra att inte vara alltför underrepresenterad från tillsynsmyndighetens sida om verksamhetsutövaren har många representanter med.

Det kan vara bra att i början av året skicka ut förslag på datum för tillsynsbesök och eventuella digitala möten till verksamhetsutövaren.

4.2.1. Dagordning

Det finns ingen särskild bestämmelse om när dagordningen ska vara klar eller hur den ska se ut vid tillsynsbesök hos industriutsläppsverksamheter. Om dagordningen tas fram i god tid finns det möjlighet för verksamhetsutövaren att förbereda mötet och planera för att nödvändiga nyckelpersoner deltar. Dagordningen bör därför skickas ut senast 2–3 veckor innan mötet.

En relevant dagordning för en industriutsläppsverksamhet med gällande BAT-slutsatser kan innehålla:

- Syftet med mötet/besöket (Vad är det viktigaste med mötet)
- Planerad tillsyn/egeninitierad eller händelsestyrd
- Aktuell situation vid anläggningen, vilka förändringar är på gång etc.
- Redovisning av eventuell onormal drift
- Tema 1: exempelvis utsläpp till vatten. Kontroll av de allmänna BAT-slutsatserna och bolagets rutiner som gäller vatten, övervakning av BAT-slutsatser vad gäller vatten, uppföljning av BAT-AEL och villkor som gäller vatten.
- Tema 2: exempelvis avfallshantering. Allmänna BAT-slutsatser för avfallshantering/rutiner som gäller avfallshantering och eventuella villkor som gäller avfallshantering.
- Uppföljning av (hela eller valda delar) villkor och BAT-AEL
- Kontroll av valda delar av egenkontrollen
- Periodiska kontroller
- Periodisk besiktning, datum
- Besök i utvald anläggningsdel
- Sammanfattning av besöket
- Datum för nästa besök/möte

4.2.2. Tillsynsrapport

Tillsynsmyndigheten ska skriftligen redovisa tillsynsbesök på industriutsläppsverksamheter och lämna redovisningen till verksamhetsutövaren senast två månader efter besöket enligt miljötillsynsförordningen (1 kap. 11 §). I allmänhet skriver tillsynsmyndigheten en tillsynsrapport efter ett tillsynsbesök och skickar till verksamhetsutövaren. Projektgruppen anser att åtminstone följande bör ingå i en tillsynsrapport:

- Administrativa uppgifter såsom datum för tillsynsbesöket, anläggningens namn samt vilka som deltog vid tillsynsbesöket
- Vad som tillsynades vid besöket
- En beskrivning och motivering till vad som var bra och vad som behöver förbättras
- De brister som tillsynsmyndigheten påpekade
- De åtgärder som verksamhetsutövaren eventuellt åtog sig att utföra för att rätta till brister, samt inom vilken tid de åtgärderna i så fall ska vara vidtagna
- Eventuella allvarliga brister som föranleder tillsynsmyndigheten att göra uppföljande besök inom högst sex månader
- Eventuella brister som tillsynsmyndigheten avser följa upp med föreläggande eller andra åtgärder
- Vad som behöver följas upp vid nästa tillsynstillfälle

Som tidigare nämnts kan tillsynen utföras på olika sätt varför projektgruppen anser att redovisningen av tillsynen också kan utformas på olika sätt. Det står inte i förordningen att tillsynsmyndigheten måste skriva en tillsynsrapport utan att tillsynsbesöket ska redovisas skriftligen. Projektgruppen anser att mötesanteckningar, minnesanteckningar, tjänsteanteckningar, power-pointpresentationer med mera kan uppfylla lagstiftningens krav på skriftlig redovisning om de också lämnas till verksamhetsutövaren. Det är dock viktigt att det av redovisningen, oavsett form, tydlig framgår både om tillsynsmyndigheten funnit någon allvarlig brist och vad verksamhetsutövaren förväntas göra åt eventuell allvarlig brist och övriga påpekanden. Observera att tillsynsrapportens syfte är att

dokumentera innehållet i tillsynsbesöket. Det är inte lämpligt att använda rapporten för att till exempel begära in ytterligare uppgifter genom att skriva att "...verksamhetsutövaren ska..." om det inte var något som ni kom överens om vid tillsynsbesöket. Se vidare under avsnittet nedan om uppföljning.

För länsstyrelsens del gäller även att tillsynsrapporter ska registreras på ett speciellt sätt i Platina för att myndigheterna ska uppfylla sina delar av informationsskyldigheten enligt industriutsläppsförordningen.

4.2.3. Allvarlig brist

Tillsynsmyndigheten ska genomföra ett nytt tillsynsbesök på en industriutsläppsverksamhet senast efter sex månader om myndigheten fann någon allvarlig brist i uppfyllandet av de villkor som gäller för verksamheten enligt dom, ett beslut eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken. Till hjälp för att avgöra om myndigheten behöver göra ett sådant återbesök är det viktigt att vid varje besök dokumentera om någon allvarlig brist föreligger. Mer information om allvarlig brist finns i Miljösamverkan Sveriges handläggarstöd "Tillsyn av industriutsläppsverksamheter"

Exempel 4.2. Tillsynsmyndigheten genomför ett fysiskt tillsynsbesök på industriutsläppsverksamheten och konstaterar att det är stora brister i reningsutrustningen som påverkar utsläppen (enligt villkor och BAT-slutsatser). Tillsynsmyndigheten bedömer att det är en allvarlig brist som måste åtgärdas. Verksamhetsutövaren utreder och beställer en ny reningsutrustning som ska installeras. Det visar sig att installationerna tar längre tid än sex månader från datumet för tillsynsbesöket. Under arbetet med installationen har tillsynsmyndigheten regelbundna digitala avstämningar med verksamhetsutövaren. När installationen är klar skickar verksamhetsutövaren foton/digital dokumentation som visar att reningsutrustningen är installerad och i drift.

Projektgruppen anser att det fungerar bra med digitala möten i en sådan situation som beskrivs i exemplet ovan. Digitala möten gör det enkelt för tillsynsmyndigheten att följa hur arbetet med installationerna fortskrider och att ha regelbundna avstämningar med verksamhetsutövaren. När installationen är klar kan det i vissa fall räcka med att foton eller annan dokumentation skickas in av verksamhetsutövaren. Projektgruppen menar att det inte alltid är nödvändigt med platsbesök, se vidare avsnitt 4.5.

4.2.4. Uppföljning

Om tillsynsmyndigheten finner allvarliga brister vid tillsynen, behöver ytterligare uppgifter eller anser att verksamheten behöver vidta åtgärder för att rätta till något påpekande, behöver tillsynen följas upp med ytterligare åtgärder efter det att tillsynen dokumenterats. Det finns inga speciella tillsynsverktyg att använda för just industriutsläppsverksamheter utan tillsynsmyndigheten är hänvisad till de verktyg som finns i miljöbalken. Med stöd av 26 kapitlet i miljöbalken kan tillsynsmyndigheten begära ytterligare uppgifter, förelägga om åtgärder, ställa krav på undersökningar och egenkontroll samt besluta om förbud. Beslut om föreläggande och förbud kan också förenas med vite.

Projektgruppen anser att tillsynsmyndigheten vid uppföljning bör inkludera alla de krav som finns på de områden (teman) som tillsynats. Det vill säga krav i verksamhetens tillstånd (9 kap. miljöbalken) och villkor, krav i BAT-slutsatser och övriga krav i förordningar och föreskrifter med mera.

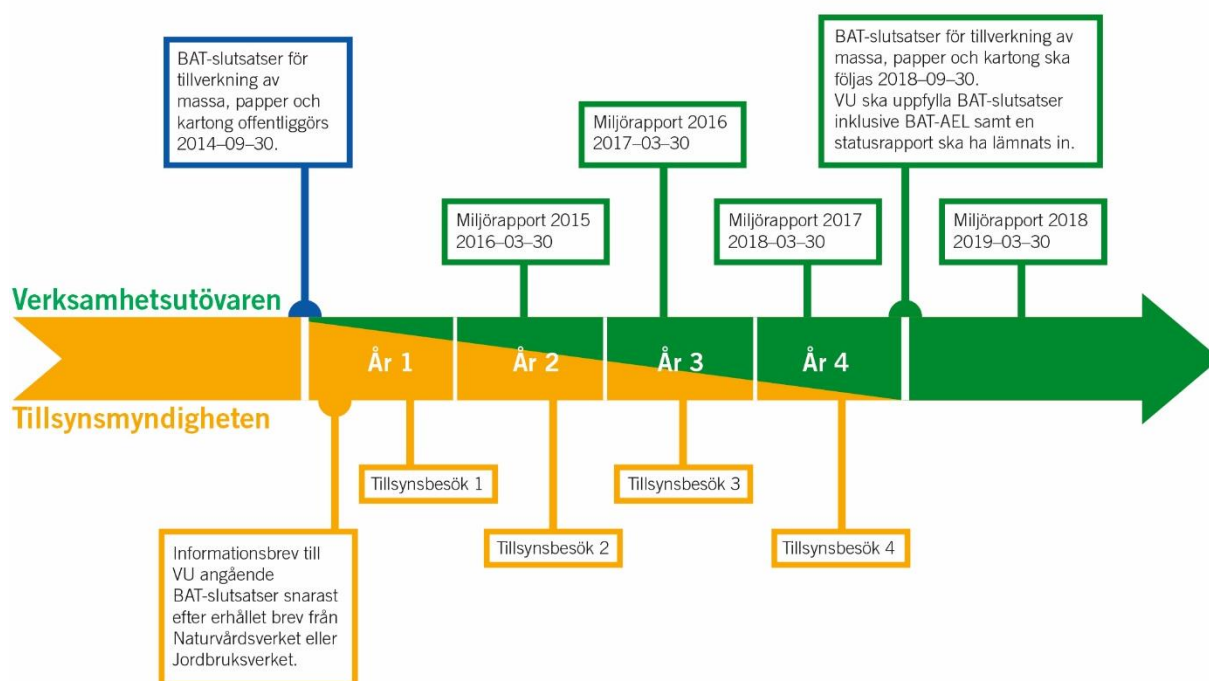
4.2.5. Tillsyn av horisontella BAT-slutsatser

Eftersom det för närvarande (juni 2021) inte finns några horisontella BREF:ar framtagna med stöd av industriutsläppsdirektivet är tillsyn av horisontella BAT-slutsatser inte aktuellt. Det finns dock horisontella BREF:ar publicerade under IPPC-direktivets tid. Dessa kan användas av tillsynsmyndigheten i bedömningen av om villkoren för en industriutsläppsverksamhet är tillräckliga enligt 26 kap. 1 § miljöbalken. De ska även användas som referens vid tillståndsprövning enligt miljöbalken. När det så småningom publiceras horisontella BREF:ar med BAT-slutsatser offentliggjorda under industriutsläppsdirektivet, kommer de att börja gälla fyra år efter det att BAT-slutsatsdokumentet för den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten offentliggjordes. BAT-slutsatser i horisontella BREF:ar följer samma tidsschema som BAT-slutsatser för sidoverksamheter.

4.3. Tillsyn år ett till fyra samt då BAT-slutsatserna trätt i kraft

När nya BAT-slutsatsdokument publicerats i EU:s officiella tidning ska Naturvårdsverket, (eller Jordbruksverket när det gäller intensiv djurhållning), informera tillsynsmyndigheterna om detta. Naturvårdsverket har skickat ut informationsbrev som i vissa fall innehållit listor på vilka anläggningar som Naturvårdsverket anser omfattas av BAT-slutsatsdokumentet och i andra fall enbart hänvisat till att verksamheter med vissa koder i miljöprövningsförfordningen kan omfattas av slutsatserna. Tillsynsmyndigheten ska genast informera de verksamhetsutövare som omfattas av BAT-slutsatsdokumentet om att det har publicerats, enligt 2 kap. 2 § industriutsläppsförfordningen, och att den fyraåriga införandeperioden därmed startat. Det dröjer oftast innan industriutsläppsförfordningen uppdateras med de nya BAT-slutsatserna.

När det publicerats BAT-slutsatsdokument som räknas som huvudslutsatser för en verksamhet är det viktigt att både verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten så snart som möjligt skaffar sig en bild över vilka av BAT-slutsatserna som verksamheten omfattas av och om verksamheten redan uppfyller dessa BAT-slutsatser eller inte. Figur 4 nedan ger en bra överblick i sammanhanget.

Figur 5 hämtad från Miljösamverkan Sveriges handläggargröd "Tillsyn av industriutsläppsverksamheter", som illustrerar hur BAT-slutsatser bör följas upp under de första fyra åren, det vill säga innan de träder i kraft.

4.3.1. Första året efter publicering

Verksamhetsutövaren ska i miljörapporten för året efter det att BAT-slutsatsdokumentet publicerades redovisa varje slutsats som är tillämplig på verksamheten och en bedömning av hur verksamheten uppfyller den. Till exempel ska BAT-slutsatser för livsmedelsindustri, som publicerades 2019-12-04, redovisas i miljörapporten för 2020 vilken lämnas in senast den 31 mars 2021. Om bedömningen är att en BAT-slutsats inte uppfylls ska verksamheten också redovisa vilka åtgärder som planeras för att uppfylla den samt om dessa åtgärder bedöms medföra behov av tillståndsprövning eller anmälan om ändring. Om verksamheten planerar att ansöka om alternativvärde och dispens ska det framkomma. Eftersom det i sämsta fall kan dröja drygt två år efter publiceringen innan första redovisningen med miljörapport kommer in till tillsynsmyndigheten, finns behov av att tillsynsmyndigheten på eget initiativ tar upp nypublicerade huvudslutsatser för att så tidigt som möjligt identifiera slutsatser som inte uppfylls. I de fall verksamheten till exempel behöver genomföra större åtgärder och/eller åtgärder som kräver tillståndsprövning kan fyra år vara en kort tidsperiod.

När en verksamhet får huvudslutsatser publicerade startar samtidigt den fyraåriga införandeperioden för eventuellt redan tidigare publicerade BAT-slutsatsdokument (publicerade under IED) för sidoverksamheter och horisontella BAT-slutsatser. Därför kan det finnas behov av att identifiera tillämpliga BAT-slutsatser för den enskilda verksamheten i flera BAT-slutsatsdokument.

BAT-slutsatsdokumenten kan vara både omfattande och snåriga varför projektgruppen rekommenderar att tillsynsmyndigheten och verksamheten gör en gemensam genomgång och tolkning av vilka slutsatser och utsläppsvärden enligt BAT-AEL som verksamheten omfattas av innan första redovisningen ska lämnas i miljörapporten. I vissa BAT-slutsatsdokument finns det dessutom slutsatser med fotnoter vars tillämplighet i det enskilda fallet kan behöva klarläggas. Det kan vara lämpligt att ta fram en tidsatt åtgärdsplan om BAT-slutsatserna medför att verksamheten behöver vidta ett flertal åtgärder.

Tillsynsmyndigheten kan behöva revidera sitt tillsynsprogram (se 1 kap. 10 a § miljötillsynsförordningen (2011:13)) för de industriutsläppsverksamheter som får BAT-slutsatsdokument för sin huvudverksamhet fastställda. Intervallen mellan tillsynsmyndighetens besök ska bestämmas utifrån verksamhetens risk för människors hälsa och miljön. Projektgruppens erfarenhet är att det kan behövas tätare besök under den fyraåriga period då beslutade BAT-slutsatser för huvudverksamheten ska implementeras. I många fall kan kortare avstämningar, exempelvis digitala möten, fungera lika bra som tillsynsbesök på plats.

4.3.2. *Andra till fjärde året efter publicering*

Under det andra till fjärde året efter det att huvudslutsatser publicerats för verksamheten kan tillsynen i allt mer detaljerad form inriktas på att verksamheten uppfyller de BAT-slutsatser den omfattas av, utsläppsvärden i BAT-AEL och övriga BAT-AEPL med siffervärden (till exempel förbrukningsnivåer/konsumtionsvärden eller reningseffektivitet). Det är angeläget att vid tillsynen ta upp på vilket sätt verksamheten ska övervaka sina utsläpp för att visa att de uppfyller BAT-AEL. Till exempel

- provtagnings-/mätplatser
- analysparametrar,
- provtagningsfrekvens,
- analysmetoder
- beräkningsmetod med mera.

Om verksamheten inte uppfyller en eller flera BAT-slutsatser får tillsynsmyndigheten i större utsträckning koncentrera sig på de åtgärder som verksamhetsutövaren behöver vidta för att kunna uppfylla BAT-slutsatserna. Verksamheten behöver ta fram en åtgärdsplan, eventuellt kan det vara aktuellt att diskutera möjligheten att ansöka om tidsbegränsade dispenser från utsläppsvärden.

Under den fyraåriga införandeperioden ska verksamhetsutövaren även ta fram en statusrapport rörande föroreningar i mark och grundvatten om en sådan inte tidigare gjorts i samband med tillståndsprövning. Statusrapporten ska följas upp med periodiska kontroller. Vägledning kring statusrapporter finns hos Naturvårdsverket, rapport 6688.

4.3.3. *Då BAT-slutsatserna trätt i kraft*

Efter den fyraåriga införandeperioden ska industriutsläppsverksamheter följa de tillämpliga BAT-slutsatserna och redovisa efterlevnaden i miljörapporten. Projektgruppen anser att BAT-AEL är straffsanktionerade, se avsnitt 6.8, och därmed bör tillsynas på samma vis som villkor enligt tillståndet till miljöfarlig verksamhet. Industriutsläppsverksamheter behöver därmed ha en tillräckligt omfattande egenkontroll för att kunna visa att BAT-AEL och övriga BAT-slutsatser efterlevs under normal drift.

Så länge EU inte uppdaterar industriutsläppsverksamhetens huvudsakliga BAT-slutsatsdokument förändras inte kraven om inte rättspraxis i någon enskild sakfråga förändras. I de fall det kommer beslut om BAT-slutsatsdokument för sidoverksamheter eller horisontella BAT-slutsatser som

verksamheten omfattas av, rekommenderar projektgruppen att tillsynsmyndigheten tar del av dessa och har en dialog med verksamhetsutövaren. Vad innebär de nya sido-/horisontella BAT-slutsatserna för anläggningen den dag de tillsammans med nya huvudslutsatser ska följas? OBS! Tillkommande sido-/horisontella BAT-slutsatser blir inte gällande förrän huvud-BREFen har reviderats och publicerats på nytt. Se avsnitt 2.3. och figur 3.

4.4. Granskning av miljörapport

Miljörapporterna spelar en viktig roll i uppföljningen av hur industriutsläppsverksamheter följer industriutsläppsförordningen och de BAT-slutsatser som gäller för de enskilda verksamheterna.

Industriutsläppsverksamheter omfattas av särskilda krav om vad som ska redovisas i miljörapporten. Dessa framgår av 5 b § Naturvårdsverkets föreskrifter 2016:8 om miljörapport. Delar av redovisningen återfinns i miljörapportens grunddel. Här är det viktigt att granska att verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten är överens om vilka BREF-dokument som gäller. Huvudsaklig BREF avgör när beslutade BAT-slutsatsdokument är juridiskt bindande för en anläggning och är därför en nödvändig uppgift för tillsynsmyndigheten. Efterlevnad av BAT-slutsatser redovisas lämpligen i en separat bilaga. Det finns en mall för detta i SMP. Beslut om alternativvärde, dispens och statusrapport redovisas i textdelen. I SMP finns samlad information och vägledning under ”Information/Lagstiftning”. Där finns länkar till aktuell lagstiftning och vägledning om miljörapport.

Det är viktigt att tillsynsmyndigheten granskar grunddelen noga. Det är här du som handläggare kan få en god bild av vilka BAT-slutsatsdokument som industriutsläppsverksamheten anser berör dem och om de använder/klarar bästa tillgängliga teknik. Om något är felaktigt eller oklart i grunddelen behöver tillsynsmyndigheten så snart som möjligt se till att detta åtgärdas eftersom Naturvårdsverket använder uppgifterna i SMP för att rapportera till EU. Det är även viktigt för att du som handläggare ska veta vilka regler som gäller för verksamheten. Observera att vissa uppgifter i grunddelen för närvarande (2021) hämtas direkt från länsstyrelsernas register NikITa. Dessa uppgifter kan verksamhetsutövarna därför inte ändra på egen hand.

Beroende på när på året som BAT-slutsatsdokumentet offentliggörs kommer verksamhetsutövaren att hinna lämna in två eller tre miljörapporter innan BAT-slutsatserna börjar gälla skarpt. Vilka krav som ställs på industriutsläppsverksamhetens redovisning framgår av avsnitt 4.3 ovan.

I Miljösamverkan Sveriges handläggarstöd ”Tillsyn av industriutsläppsverksamheter”, från 2015, togs två checklistor fram för granskning av industriutsläppsverksamhetens miljörapporter. Du hittar dem via Miljösamverkan Sveriges webbplats. På Jordbruksverkets webbplats finns specifik vägledning för djurhållande industriutsläppsverksamheter.

4.4.1. Komplettering av miljörapport och BAT-slutsatser

Om tillsynsmyndigheten anser att en miljörapport inte är komplett finns möjlighet att förelägga verksamheten om att komplettera miljörapporten. Detta berör även redovisning som krävs på grund av att en verksamhet är en industriutsläppsverksamhet. Projektgruppen anser att tillsynsmyndigheten kan förelägga om komplettering i de fall då myndigheten och verksamhetsutövaren inte är överens om verksamheten omfattas av BAT-slutsatser eller inte. Ett sådant föreläggande kan överklagas och detta är troligen enda sättet att få prövat vilka BAT-slutsatser som en verksamhet omfattas av. För närvarande (september 2021) är rättsläget oklart i detta avseende. Olika mark- och miljödomstolar har gjort skilda bedömningar om en tillsynsmyndighet kan fatta ett beslut som på detta sätt indirekt avgör om en verksamhet ska omfattas av en viss BAT-slutsats. Se även avsnitt 6.4. Skyldigheten att följa lagstiftningen ligger alltid hos verksamhetsutövaren, oavsett om tillsynsmyndigheten uttalat att verksamheten omfattas av en viss kod, visst lagkrav eller inte.

Koder enligt miljöprövningsförordningen samt huvudsaklig industriutsläppsverksamhet och sidoverksamheter skrivs in i NikITa av länsstyrelsen. Verksamhetsutövaren har ingen teknisk möjlighet att själv ändra koderna genom SMP. I miljörapporten finns dock en kryssruta där verksamhetsutövaren kan fylla i om de inte håller med om den angivna informationen. SMP hämtar informationen från NikITa. Detta sker inom några timmar efter en ändring, men uppgifterna i

miljörapportens grunddel justeras inte förrän verksamhetsutövaren skapar en ny version av grunddelen.

4.5. Vad räknas som IED-tillsyn

Enligt Naturvårdsverket räknas samtliga protokollförda besök vid industriutsläppsverksamheter som tillsynsbesök. Detta enligt de anvisningar som verket skickat ut till tillsynsmyndigheterna tillsammans med frågor inför Sveriges rapportering till EU-kommissionen enligt industriutsläppsdirektivet. I direktivet används begreppet ”besök på plats” vilket innebär att miljötillsynsförordningens krav på tillsynsbesök med fastställda intervall ska tolkas som tillsyn på plats på industriutsläppsverksamheten. Naturvårdsverket vägleder att de fysiska besöken kan kompletteras med digital tillsyn. Det är dock enbart fysiska besök som tillgodoses vid uppföljningen av om tillsynsmyndigheten utfört tillsynsbesök enligt miljötillsynsförordningen samt användas vid rapporteringen till EU.

Tillsynsmyndigheten ska skriftligen redovisa, till exempel i en tillsynsrapport, varje tillsynsbesök som myndigheten utfört på industriutsläppsverksamheter. Vid vissa industriutsläppsverksamheter kan tillsynsbesöket även omfatta frågor som inte har koppling till just den del som är industriutsläppsverksamhet eller som omfattas av BAT-slutsatsdokument. Projektgruppen bedömer att alla tillsynsbesök som i någon del omfattar frågor om den del av verksamheten som är industriutsläppsverksamhet bör redovisas skriftligen och därmed räknas som ett IED-tillsynsbesök.

Projektgruppen anser att i vissa fall kan ett digitalt möte eller en digital handling vara mer lämpligt och mer effektivt för bägge parter, se exempel 4.2, och bör räknas som IED-tillsyn. Ett fysiskt besök tillför inte alltid ärendet något.

Projektgruppen menar att även tillsyn som tillsynsmyndigheten inte utför på plats men som avser en specifik industriutsläppsverksamhet, till exempel granskning av redovisningen av BAT-slutsatser i miljörapport, anmälan om ändring eller uppdatering av tillsynsprogrammet samt digitala möten, bör inkluderas i begreppet IED-tillsyn. Detta synsätt stöds inte inom IED-lagstiftningen.

Projektgruppen konstaterar att när det gäller tillsynsbesök finns det andra hänsyn att ta förutom industriutsläppsbestämmelserna, exempelvis arbetsmiljöfrågor. Vid en pandemi kan det vara svårt att genomföra resan och/eller tillsynsbesöket på ett säkert sätt utan risk för smitta. I ett sådant speciellt fall kan digital tillsyn vara ett alternativ. Observera att det inte finns något undantag i direktivet vad som gäller vid en pandemi.

Länsstyrelserna redovisar tid för IED-tillsyn med VÄS-koden 5557 på femsiffernivå (55570–55576).

4.6. Grundläggande krav på tillsynsmyndigheten

I tabell 6 nedan finns en sammanställning av de grundläggande krav som ställs på tillsynsmyndigheten vid tillsyn av industriutsläppsverksamheter:

Tabell 5 Krav på tillsynsmyndigheten vid IED-tillsyn

Krav på tillsynsmyndigheten vad gäller tillsyn på industriutsläppsverksamheter	Miljötillsynsförordningen (2011:13) (MTF) Industriutsläppsförordning (2013:250) (IUF)
Upprätta tillsynsprogram för varje industriutsläppsverksamhet	MTF 1 kap. 10 a § 1
Bestämma hur ofta besöken ska genomföras (tillsynsprogram),	MTF 1 kap. 10 b § andra stycket gäller industriutsläppsverksamheter (genom hänvisning till 10 a § 1).
Bedöma vilken miljörisk varje industriutsläppsverksamhet innebär	MTF 1 kap. 10 b § första stycket.
Besöka industriutsläppsverksamheter med en bedömd betydande risk med ett intervall på max ett år	MTF 1 kap. 10 b § andra stycket 1
Besöka övriga industriutsläppsverksamheter med ett intervall på max tre år	MTF 1 kap. 10 b § andra stycket 2
Genomföra tillsynsbesöken enligt tillsynsprogrammet	MTF 1 kap. 11 § 1
Återbesök inom 6 mån efter allvarlig brist	MTF 1 kap. 11 § 2
Skicka dokumentation, tillsynsrapport, till verksamhetsutövaren inom två månader efter besöket	MTF 1 kap. 11 § 3
Begära eventuell komplettering av statusrapport	IUF 1 kap. 25 §
Lämna uppgifter, handlingar, till Naturvårdsverket	IUF 1 kap. 32 §.
Informera VU när nya BAT-slutsatser har kommit	IUF 2 kap. 1-2 §§

4.6.1. Krav att handlingar ska vara tillgängliga för allmänheten

Industriutsläppsdirektivet (IED) innehåller krav på att viss information om industriutsläppsverksamheter ska finnas tillgängliga för allmänheten och en del av dessa krav har implementerats i industriutsläppsförordningen. Den svenska offentlighetsprincipen räcker för att uppfylla kraven om att göra handlingar och register med mera tillgängliga för allmänheten.

Följande handlingar i tillsynsärenden ska, enligt direktivet, vara tillgängliga för allmänheten:

- Tillsynsrapport
- Statusrapport, även om slutsatsen är att ingen statusrapport behöver upprättas.
- Återställandeåtgärder efter verksamhetens upphörande, redovisning från verksamhetsutövaren enligt 10 kap. 5 a § miljöbalken
- Beslut om dispenser från bestämmelser i förordning (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel. Dispens enligt 84-85 §§.
- Beslut om dispenser på grund av avbrott i bränsleförsörjningen. Dispens enligt 82-83 §§ förordningen (2013:252) om stora förbränningsanläggningar.
- Beslut om dispenser med mera från förordningen (2013:253) om förbränning av avfall. Dispenser enligt 105 § eller föreläggandevillkor enligt 28, 32 eller 33 §§.

- Miljörapport (avfalls- och samförbränningsanläggningar)

Varje tillsynsmyndighet (och tillståndsmyndighet) behöver rutiner så att IED-handlingarna lätt kan sökas ut.

Länsstyrelserna har tagit fram en handbok för registrering av IED-handlingar i länsstyrelsernas diariesystem Platina. Se ”Handbok för registrering av IED-handlingar i Platina”. Handboken finns tillgänglig på miljöskydds samarbetsyta under ”Ärendehantering”. För att exporten av metadata i länsstyrelsernas diariesystem Platina till Naturvårdsverket ska fungera måste vissa uppgifter i Platina vara ifyllda.

Vägledning finns på Naturvårdsverkets webbplats.

5. Egenkontroll

Enligt förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll ska verksamhetsutövaren regelbundet kontrollera verksamheten och dess påverkan på miljön. Arbetet ska vara förebyggande och består av fyra delmoment: planera, genomföra, följa upp och kontinuerligt förbättra. För de flesta industriutsläppsverksamheter finns ett kontrollprogram (alternativt en sammanställning av egenkontrollen) som ska hållas uppdaterat av verksamhetsutövaren.

I Miljösamverkan Sveriges handläggarstöd "Tillsyn av industriutsläppsverksamheter" finns ett avsnitt med grundläggande information kring egenkontroll. Du hittar handläggarstödet via Miljösamverkan Sverige webbplats.

5.1. Kontrollprogram

Kontrollprogrammets omfattning och utformning varierar mellan olika verksamheter. Kontrollprogrammet för en verksamhet ska vara utformat utifrån de kontroller, system och rutiner som behövs för att följa upp krav i tillstånd för miljöfarlig verksamhet, aktuella BAT-slutsatser och förordningar med mera som verksamheten omfattas av. Ofta finns det i kontrollprogrammen även hänvisningar till verksamhetssystem, miljöledningssystem och olika rutiner.

När BAT-slutsatsdokument för verksamheten har offentliggjorts bör verksamhetsutövaren ganska omgående börja gå igenom BAT-slutsatserna och bedöma vilka som är aktuella och hur de uppfylls. Därefter bör verksamhetsutövaren ha en dialog med tillsynsmyndigheten för att stämma av bedömningen. Det är möjligt att egenkontrollen behöver kompletteras och uppdateras på grund av BAT-slutsatserna. Till exempel kan nya typer av mätningar behövas. Det är viktigt att arbetet påbörjas i god tid så att verksamheten kan visa hur de klarar BAT-slutsatserna när de blir gällande.

Många BAT-slutsatsdokument innehåller en BAT-slutsats om att verksamhetsutövaren ska inventera sina olika avloppsvattenströmmar. Projektgruppen anser att det är en mycket viktig BAT-slutsats att börja arbeta med tidigt då den ligger till grund för mycket av det kommande arbetet med övriga BAT-slutsatser. Särskilt viktigt är den när det förekommer blandade vatten, se avsnitt 6.10. Alla avloppsströmmar som kan komma att blandas med vatten som omfattas av BAT-AEL bör omfattas av inventeringen. För att inventeringen ska bli möjlig att genomföra kan verksamhetsutövaren behöva installera nya provtagningsmöjligheter eller till och med bygga om sin infrastruktur för att samla upp vatten.

Naturvårdsverket har beslutade föreskrifter om genomförande av mätningar och provtagningar i vissa verksamheter, NFS 2000:15. En uppdaterad ny föreskrift med tillhörande vägledning finns men är ännu inte beslutad. I den nya versionen som skickades på remiss i maj 2021 står numera industriutsläppsverksamheter uppräknat:

2 § Verksamhetsutövaren ska utföra mätningar och provtagningar i den utsträckning det behövs för att

1. kontrollera att tillståndet följs,
2. kontrollera att sådana föreskrivna skyddsåtgärder, begränsningar och andra försiktighetsmått som avses i industriutsläppsförordningen (2013:250), förordningen (2013:252) om stora förbränningsanläggningar, förordningen (2013:253) om förbränning av avfall, förordningen (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:6) om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse 9 kap. 5 § miljöbalken följs.

5.1.1. Exempel på parallella regelverk och egenkontroll

Kontroll av utsläpp till luft vid förbränningsanläggningar är i regel kontinuerlig. Dioxinmätning skiljer sig från detta genom att den är semikontinuerlig, det vill säga en ampull sätts in i mätinstrumentet. Därefter byts ampullen regelbundet ut (1 ggr/månad). Ampullen skickas sedan på analys, där bolaget 4-8 veckor senare får ett resultat som visar vilken dioxinhalt de haft under hela provtagningsperioden. Det går inte att särskilja olika halter i rökgaserna under provtagningsperioden utan det ges ett

medelvärde för perioden. I dagsläget finns ingen teknik eller leverantör för kontinuerlig dioxinmätning.

Enligt miljöbalkstillståndet kan en verksamhetsutövare ha krav på semikontinuerlig mätning av dioxin i rökgaserna från en avfallspanna som ska inkludera all tid pannan är i drift (start och stopp, driftsstörning med mera), enligt svensk praxis. Verksamhetsutövaren genomför den semikontinuerliga mätningen utifrån dessa krav.

BAT ställer också krav på semikontinuerlig mätning. Däremot är BAT-AEL kraven kopplade till normal drift (NOC), det vill säga onormal drift (OTNOC) ska inte räknas med vid kontroll av BAT-AEL.

Utifrån den teknik som idag finns går det därmed inte att leva upp till både tillstånd och krav enligt BAT-AEL med ett och samma instrument. Verksamhetsutövaren kan inte samtidigt mäta och följa upp all tid enligt villkor och NOC-tid. En provtagningsperiod av dioxinmätningen kan innehålla flera OTNOC-perioder som inte går att skilja ut i mätresultatet.

Projektgruppen anser att det inte bör vara något stort problem så länge verksamhetsutövaren har mycket god marginal att klara BAT-AEL vad gäller dioxin inklusive onormal drift. Men om verksamhetsutövaren vill räkna bort den onormala driften behöver branschen ta fram ny teknik för detta. Liknande svårigheter att räkna bort halter/värden vid onormal drift kan även uppkomma vid exempelvis vattenprovtagning.

5.2. Uppföljning av BAT-slutsatser

När du som handläggare ska följa upp BAT-slutsatserna kan du ha nytta av den excelfil som verksamhetsutövaren använder för redovisningen i samband med miljörapporteringen i SMP. Filen kan användas som ett stöd för att kontrollera om egenkontrollen för verksamheten är heltäckande eller behöver uppdateras när det gäller BAT-slutsatserna. Ett tips är att du kopierar den aktuella Excelfilen och lägger till en kolumn, "Finns egenkontroll för denna BAT-slutsats?" Då är det troligen lättare att upptäcka eventuella brister och om egenkontrollen behöver uppdateras. Det gäller såväl BAT-AEL som BAT-slutsatser utan värden. Villkor i tillstånd kan naturligtvis jämföras gentemot kontrollprogrammet på liknande sätt.

Vid tillsynsbesök då kontrollprogrammet står på dagordningen är det lämpligt att be verksamhetsutövaren visa på och beskriva exempelvis miljöledningssystemet, andra dokument och rutiner som det finns hänvisningar till i kontrollprogrammet. Dessa system och rutiner är aktuella i samband med BAT-redovisningen vid miljörapporteringen. Det underlättar för bägge parter om tillsynsmyndigheten har god kännedom om system och rutiner.

Det är viktigt att tillsynsmyndigheten regelbundet stämmer av med verksamhetsutövaren vilka verksamheter som faktiskt bedrivs enligt tillståndet för miljöfarlig verksamhet och med vilka metoder och tekniker. Om verksamhetsutövaren startar "nya" verksamheter enligt tillståndet eller upphör med verksamheter är det nödvändigt att kontrollprogrammet ses över både med avseende på BAT-slutsatser och villkor i tillstånd. Kontrollprogrammet behöver hållas aktuellt.

5.3. Redovisning av BAT-slutsatser i miljörapporten

Både BAT-slutsatser med utsläppsvärden och BAT-slutsatser utan utsläppsvärden ska redovisas i verksamhetens miljörapport och följas upp av tillsynsmyndigheten. Det finns en mall i SMP som verksamhetsutövaren bör använda vid redovisningen. Rubrikerna i mallen anger vad som ska redovisas.

Redan verksamhetsåret efter det att BAT-slutsatsdokumentet offentliggjorts ska verksamhetsutövaren redovisa i miljörapporteringen vilka slutsatser som är tillämpliga och hur de uppfylls. Tillämpliga slutsatser kan även vara slutsatser för sidoverksamheter och horisontella slutsatser. För slutsatser som inte uppfylls ska verksamhetsutövaren redovisa vilka åtgärder som planeras för att uppfylla dem och en bedömning av om åtgärderna antas medföra krav på tillståndsprövning eller anmälan. Även

planerade ansökningar om alternativvärden respektive dispenser från begränsningsvärden ska redovisas. Det är viktigt att det arbetet påbörjas i god tid.

De två följande åren ska det redovisas hur arbetet med att uppfylla BAT-slutsatserna fortskridit. Från och med fyra år efter det att BAT-slutsatserna offentliggjorts ska det årligen redovisas hur slutsatserna uppfylls. Om det finns beslut om alternativvärde eller dispens från begränsningsvärde ska verksamhetsutövaren redovisa utifrån dem. Ytterligare information om miljörapportering finns på Naturvårdsverkets webbplats.

Projektgruppen anser att verksamhetsutövaren minst behöver redovisa:

- Nummer för och texter i BAT-slutsatserna.
- Utsläppsvärden som verksamheten ska följa.
- Uppmätta värden, hur värden tagits fram, typ av mätmetod.
- En beskrivning av hur slutsatsen uppfylls och om/hur mätvärden räknats bort vid onormal drift.
- En samlad bedömning av om BAT-slutsatserna uppfylls.
- En redovisning av vilka åtgärder som planeras om en BAT-slutsats inte uppfylls.

I SMP finns även en specifik mall för de jordbruksverksamheter som omfattas av BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris (IRPP-BREF). På Jordbruksverkets webb finns en vägledning kring detta.

Vissa BAT-slutsatser kan uppfattas som helt främmande för en industriutsläppsverksamhet och det verkar inte motiverat att uppfylla dem. Tillsynsmyndigheten kan inte säga att en BAT-slutsats inte ska följas. Däremot kan verksamheten visa att BAT-slutsatsen inte är tillämplig.

I bilaga 4 ”Exempel på redovisning av BAT-slutsatser i miljörapporten” har vi samlat olika exempel på hur en redovisning av BAT-slutsatser kan se ut. Kom ihåg att en bra redovisning av en BAT-slutsats inte med automatik medför att bolaget uppfyller kraven i BAT-slutsatsen.

5.4. Mätmetod och mätfrekvens

I de fall samma mätmetod och mätfrekvens kan användas för att visa att såväl villkor som BAT-slutsatser följs är allt väl. Men vad händer om mätmetoder och mätfrekvens skiljer sig åt? Det måste hanteras inom egenkontrollen. När det gäller mätfrekvens är det lämpligt att följa den ”strängaste”. Är det möjligt att tolka att en mätmetod täcker in en annan?

Mätmetod och mätfrekvens är i hittills offentliggjorda BAT-slutsatser vanligtvis reglerade utan utsläppsvärden. I BAT-AEL anges i regel den tidsperiod över vilken medelvärdesbildningen ska göras. Naturvårdsverkets bedömning är att frågan om mätmetod och mätfrekvens vanligen kan avgöras av tillsynsmyndigheten (till exempel vid granskning av miljörapporten). Ansökan om alternativvärde, se avsnitt 6.6. behövs i normalfallet inte avseende mätmetod och mätfrekvens.

För att en viss mätmetod ska kunna ersätta den metod som anges i en BAT-slutsats krävs att samma information kan fås med den ersättande mätmetoden. Om verksamhetsutövaren kan visa på likvärdigt resultat vid mätning av metoden som förespråkas i BAT-slutsatsen och den ersättande metoden kan tillsynsmyndigheten medge att den ersättande metoden får användas. Projektgruppen menar att jämförande mätningar i regel behöver ske innan metoderna utvärderas. Det kan även vara aktuellt med ytterligare jämförande av metoderna vid ett senare tillfälle för kontroll av att mätmetoderna är likvärdiga. Exempel finns i bilaga 4.

5.5. Periodiska kontroller

Den som bedriver en industriutsläppsverksamhet ska utföra periodiska kontroller av mark och grundvatten inom det område där verksamheten bedrivs. Kontrollerna ska avse de ämnen som förekommer i verksamheten och som riskerar att medföra en föroreningskada. Kontroller ska genomföras första gången senast fyra år efter det att huvudslutsatser offentliggjordes första gången. Denna tidpunkt stämmer överens med tidpunkten för krav på upprättande av statusrapport och kontrollerna som sker inom framtagandet av statusrapporten är att betrakta som första omgången av periodiska kontroller.

Efter den första kontrollen ska periodiska kontroller göras minst en gång vart femte år av grundvatten och minst en gång vart tionde år av mark. Kontrollerna får ske mer sällan om en systematisk bedömning av föroreningsrisken visar att kontroller inte behövs eller att kontroller kan genomföras med andra tidsintervall.

Vilka ämnen, hur och hur ofta de ska kontrolleras bör framgå av kontrollprogrammet. Det är tillsynsmyndigheten som får avgöra om kontrollerna kan göras mer sällan.

Det kan vara lämpligt att ett förslag på utförande av fortsatta periodiska kontroller tas fram av verksamhetsutövaren i samband med statusrapporten. Då bör det finnas tillräckligt med information för att tillsynsmyndigheten ska kunna bedöma om den föreslagna omfattningen är tillräcklig.

Vägledning om statusrapport finns på Naturvårdsverkets webbplats.

6. Fördjupningar

I detta fördjupningsavsnitt har vi försökt besvara olika mer eller mindre komplicerade frågeställningar vi fått in till projektet.

6.1. Anläggning/verksamhet

Till skillnad från miljöbalken som utgår från begreppet verksamhet utgår IED från begreppet anläggning. Enligt 9 kap. 1 § miljöbalken avses med miljöfarlig verksamhet bland annat användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som genom utsläpp eller andra emissioner kan medföra olägenhet för omgivningen. Enligt IED definieras begreppet anläggning som ”en fast teknisk enhet inom vilken en eller flera av de verksamheter som anges i bilaga I eller del 1 i bilaga VII bedrivs, liksom all annan därmed förknippad verksamhet på samma plats som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som anges i dessa bilagor och som kan påverka utsläpp och föroreningar”. Olika delarna i begreppen kan ha betydelse vid tillämpningen av krav enligt respektive lagstiftning och därför kan avgränsningarna behöva redas ut för att viss tillsyn ska kunna genomföras.

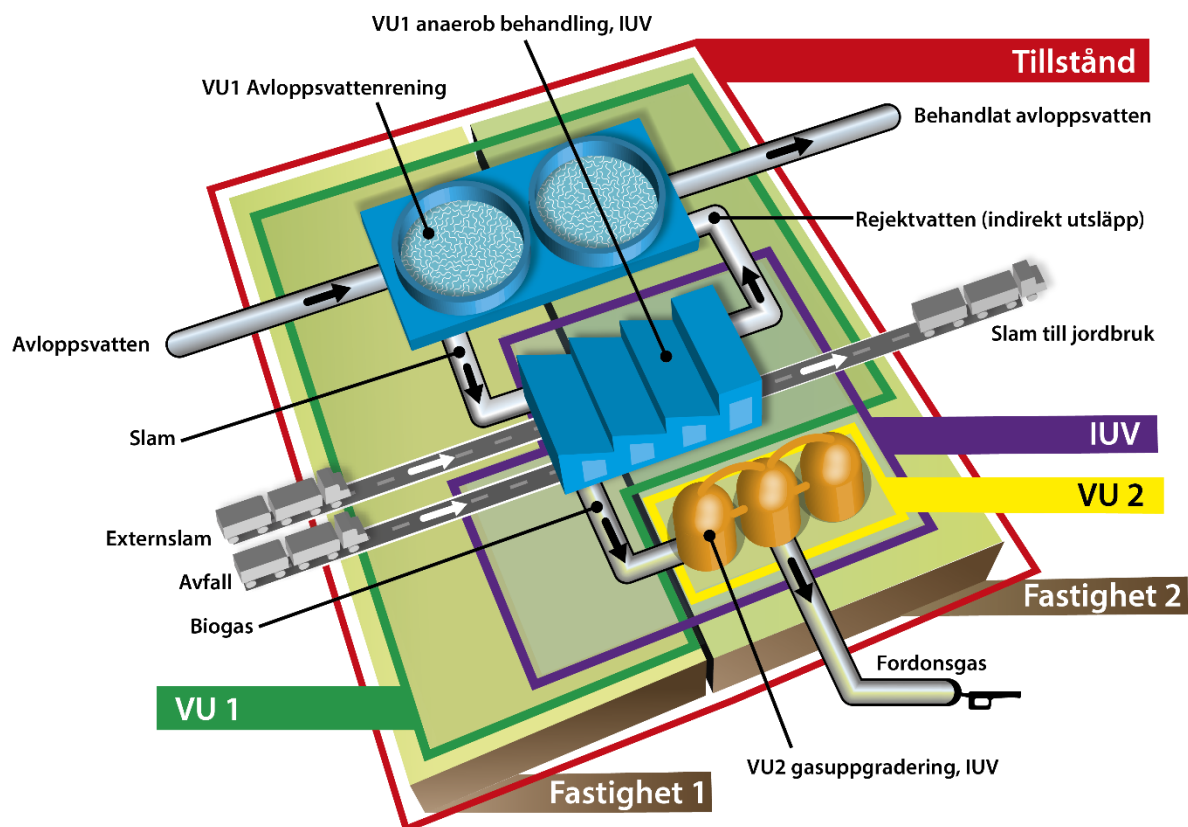
Begreppet anläggning har stor betydelse för tolkningen av vissa BAT-slutsatser. Detta gäller inte minst BAT-AEL som gäller där utsläppet lämnar anläggningen, se mer under avsnitt 6.10. och 6.11.

Vid tolkning av anläggningsbegreppet är det viktigt att tänka på att det tillståndsgivna området, ofta kallat verksamhetsområdet, inte behöver sammanfalla med anläggningen såsom den definieras enligt IED. Inom en anläggning kan det finnas flera tillstånd och det skulle också kunna finnas flera anläggningar inom ett tillstånd. Vad som är att betrakta som en anläggning avgörs inte heller av var en verksamhetsutövers ansvar börjar och en annans slutar.

Naturvårdsverket anger i sin vägledning att om det på en anläggning enligt IED:s definition till exempel bedrivs både sågverks- (icke-industriutsläppsverksamhet) och impregneringsverksamhet (industriutsläppsverksamhet), bör BAT-slutsatserna tillämpas på hela anläggningen för att inte underimplementera direktivet. Sedan kan vad som anges i aktuella BAT-slutsatserna innebära att de har en snävare räckvidd i det enskilda fallet.

Under avsnitt 3.5. finns en figur som visar en verksamhets verksamhetsområdet i ett enkelt fall. Nedanstående figur 5 illustrerar att det kan vara betydligt mer komplicerat och då ännu viktigare att tillsynsmyndighet och verksamhetsutövare är införstådda med avgränsningarna och deras betydelse vid tolkningen av lagstiftningen.

Exempel 6.1.1 Här finns ett tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för miljöfarlig verksamhet inkluderande avloppsvattenrening, anaerob biologisk behandling av avfall samt gasuppgradering (röd linje). Tillståndet omfattar två olika fastigheter, fastighet 1 och fastighet 2 (bruna). Verksamhetsutövare 1 bedriver rening av avloppsvatten och anaerob biologisk behandling av avfall, både internt och externt, inom sitt verksamhetsområde (grön avgränsning) på båda fastigheterna. Den anaeroba behandlingen av vissa av avfallstyperna (det externa avfallet men inte externslammet och det interna slammet från avloppsvattenreningen) omfattas av industriutsläppsbestämmelserna och är tillsammans med verksamhetsutövare 2:s verksamhet en industriutsläppsanläggning (lila avgränsning). Verksamhetsutövare 2 bedriver sin gasuppgradering inom ett eget verksamhetsområde (gul avgränsning) som bara ligger på fastighet 2.

Figur 6 Ett exempel med ett avloppsreningsverk som även producerar biogas från avfall som visar på vikten av att tydliggöra avgränsningar av skilda slag inom en anläggningsverksamhet

Exempel 6.1.2 Djuruppfödning är ett exempel där gränsdragningen för anläggningen kan vara otydlig. Vissa verksamhetsutövare som bedriver djuruppfödning som omfattas av BAT-slutsatser, bedriver även växtodling på flera hundra hektar. Det är dock vanligt att växtodlingen bedrivs som en separat verksamhet som varken är anmälnings- eller tillståndspliktig och i ett annat bolag än djurhållningen. Detta kan ske trots att det är samma person som driver bägge bolagen och de två verksamheterna delar på gårdens maskiner, kemikalier och avfallshantering. Detta kan försvåra bedömningen om huruvida BAT-slutsatser för lagring och spridning av gödsel är tillämpliga för verksamheterna. Projektgruppen vill här hänvisa till definitionen av anläggning, se avsnitt 3.5 och 6.1. Om verksamheterna är förknippade med varandra och det finns ett tekniskt och miljömässigt samband kan det vara fråga om en och samma anläggning enligt IED.

6.2. VU bedriver ej industriutsläppsverksamhet som ingår i tillståndet

Det förekommer att verksamhetsutövare inte utnyttjar alla delar av sitt tillstånd. Det kan exempelvis handla om en viss process som fanns med i ansökningsförfarandet men som inte har förverkligats. Om BAT-slutsatsdokument (huvudslutsatser) publiceras för verksamheter som är tillståndsgivna men som inte bedrivs, anser projektgruppen att verksamhetsutövaren ändå måste förhålla sig till dessa BAT-slutsatser samt till viss del redogöra för efterlevnaden i miljörapporten. Det gäller de mer allmänna slutsatserna i BAT-slutsatsdokumentet. Exempel på sådana kan vara att verksamheten ska ha ett miljöledningssystem. Om det däremot förekommer BAT-slutsatser som är specifika för den process som inte bedrivs, behöver verksamheten inte redogöra för uppfyllelsen av dessa. Det kan till exempel handla om BAT-AEL eller särskilda reningsmetoder som gäller för den specifika processen.

6.3. Huvudsaklig industriutsläppsverksamhet

Det är viktigt att veta vad som är anläggningens huvudsakliga industriutsläppsverksamhet. Om mer än ett BREF-dokument gäller för verksamheter inom anläggningen kommer frågan om huvudsaklig industriutsläppsverksamhet till exempel att vara avgörande för när BAT-slutsatser blir bindande. Om den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten inte omfattas av BAT-slutsatsdokument kommer det att innebära att BAT-slutsatserna för sidoverksamheterna aldrig blir bindande.

Det finns inte mycket stöd i lagstiftningen för att avgöra vad som är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten. Här nedan sammanfattas det underlag som kan användas för att göra bedömningen.

I regeringens förordningsmotiv till Industriutsläppsförordningen (FM 2013:1, sidorna 20 – 21) framgår att huvudverksamheten är den industriutsläppsverksamhet som är störst eller mest dominerande bland industriutsläppsverksamheterna. Det är alltså fråga om att jämföra industriutsläppsverksamheter med varandra. Verksamheter som inte är industriutsläppsverksamheter har ingen betydelse för bedömningen.

I EU-kommissionens FAQ till IED finns vägledning om hur behörig myndighet ska avgöra vilken som är huvudsaklig verksamhet (main activity) på en anläggning. Enligt FAQ:n IED II.4, punkt 4 ska myndigheten ta hänsyn till följande (projektgruppens något förenklade översättning).

- Syftet med de produkter som produceras eller de aktiviteter som utförs på anläggningen
- Miljöpåverkan från de aktiviteter som utförs på anläggningen
- Motiven till BAT-slutsatsen och de generella principerna som styr verksamhetsutövarens skyldigheter, inklusive att undvika förorening
- Tillämplighet och innehåll i respektive BAT-slutsatsdokument

Det finns inget i kommissionens FAQ som säger att en av de fyra punkterna ska väga tyngre än de andra. Projektgruppen bedömer att i komplicerade fall kan det bli en utmaning att väga syftet mot miljöpåverkan eller motiven till BAT-slutsatser, om inte en av punkterna enkelt kan fälla avgörandet.

Nedan presenteras projektgruppens tankar kring hur det huvudsakliga syftet med anläggningen kan avgöras, kring utmaningar med att jämföra miljöpåverkan och kring pågående prövningar med relevans för frågan.

6.3.1. *Syftet med anläggningen*

För att avgöra vad som är den huvudsakliga syftet med de produkter som tillverkas eller de aktiviteter som utförs går det att ta ledning av vad som skrivs i Naturvårdsverkets vägledning om industriutsläppsbestämmelser. Där anges att det är den tillståndsgivna och inte den faktiska mängden som är avgörande för om en verksamhet är en industriutsläppsverksamhet. I sin vägledning Avfallsbehandling som bedrivs vid deponier (2019-04-26) gör Naturvårdsverket bedömningen att detta resonemang även är tillämpligt för att avgöra vilken av flera industriutsläppsverksamheter som är huvudverksamhet.

Det finns möjliga alternativ till att tolka det huvudsakliga syftet respektive den mest dominerande industriutsläppsverksamheten än som verksamheten med de största tillståndsgivna mängderna. Exempel på tänkbara alternativa tolkningar är:

- Faktisk produktion,
- den yta som en verksamhet tar upp,
- hur verksamheten kommer att bedrivas på lång sikt,
- det övergripande syfte som fanns med verksamheten när den etablerades eller
- det övergripande syfte som fanns med verksamheten när gällande tillstånd söktes.

Projektgruppen delar dock Naturvårdsverkets bedömning att den tillståndsgivna mängden är det mest lämpliga sättet att bedöma syftet av främst följande skäl:

- Om de *faktiska* mängderna hade varit avgörande hade den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten kunnat variera från år till år vilket hade lett till mycket svårhanterliga konsekvenser för tillämpningen av industriutsläppsbestämmelserna.
- Vad som är syftet med en verksamhet beskrivs bättre av vad verksamhetsutövaren har fått tillstånd till än hur verksamheten har bedrivits ett visst givet år.
- De tillståndsgivna mängderna avgör vad verksamheten har möjlighet och utrymme att göra.
- Hur tillståndet faktiskt är utformat är mer avgörande för en verksamhets utformning och miljöpåverkan än hur den bedrevs eller avsågs att bedrivas vid en tidigare tidpunkt eller hur den eventuellt kommer att bedrivas i framtiden

Projektgruppen finner inget stöd för att historiska mängder skulle ha betydelse vare sig i förordningsmotiven till industriutsläppsförordningen (2013:250, IUF) eller i Naturvårdsverkets vägledning. I industriutsläppsförordningen definieras huvudverksamhet som den huvudsakliga industriutsläppsverksamhet som *bedrivs* (projektgruppens kursivering) på en anläggning.

Projektgruppen ser heller inte att den yta som en verksamhet upptar är av betydelse för om den ska betraktas som dominerande. Denna bedömning baserar projektgruppen i huvudsak på hur verksamheterna är beskrivna i de bestämmelser i miljöprövningsförordningen som hänvisas till i 2 kap. industriutsläppsförordningen. Bestämmelserna i miljöprövningsförordningen är i de flesta fall utformade så att vilken paragraf som är tillämplig avgörs av hanterade eller förbrukade mängder per tidsenhet, installerad effekt, samtidigt lagrad mängd eller motsvarande. Den yta som upptas av verksamheten har generellt sett inte fått någon betydelse i miljöprövningsförordningen.

6.3.2. Miljöpåverkan

När miljöpåverkan ska jämföras mellan delverksamheter är det projektgruppens uppfattning att det är viktigt att beakta den samlade miljöpåverkan som kan hänföras till respektive verksamhet och samtliga aspekter av miljöpåverkan. Av detta följer att det inte alltid blir en lätt uppgift att göra denna jämförelse då det till exempel kan bli fråga om att jämföra buller från en verksamhet med klimatpåverkan och utsläpp till vatten från en annan verksamhet.

6.3.3. Pågående prövning

Frågan om vilka förhållanden som ska ligga till grund för vad som är huvudsaklig industriutsläppsverksamhet vid en anläggning är för närvarande (september 2021) föremål för prövning i ett flertal ärenden.

I den vägledning om industriutsläppsbestämmelser (Rapport 6702) som Naturvårdsverket gav ut i januari 2016 anges att vad som är huvudsaklig industriutsläppsverksamhet i första hand ska bedömas baserat på det huvudsakliga syftet med de produkter som tillverkas eller de processer som bedrivs. I andra hand anger Naturvårdsverket att miljöpåverkan kan vara styrande och i tredje hand vad som anges i BAT-slutsatser. Vägledningen är under omarbetning och en remissversion skickades ut i augusti 2021.

I mål M 3144-20 ifrågasatte mark- och miljödomstolen i Växjö Naturvårdsverkets rangordning som säger att syftet med verksamheten ska ligga till grund i första hand. Bakgrunden var att rangordningen inte återfinns i kommissionens FAQ. Domstolen uttalade sig dock inte definitivt i frågan. Domen är överklagad och prövningstillstånd har beviljats av mark- och miljööverdomstolen. I skrivande stund (september 2021) har målet inte avgjorts ännu. Baserat på utgången i de aktuella målen kan ovanstående tolkning behöva anpassas efter de avgöranden som kommer.

6.4. Tillsynsmyndigheten och VU oense om BAT-slutsatser

Det är inte säkert att verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten är överens om vilken som är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten eller vilka BAT-slutsatser som gäller för verksamheten. Detta avsnitt behandlar hur detta kan hanteras.

Det finns flera saker som kan behöva redas ut, till exempel

1. Vilka verksamhetskoder för industriutsläppsverksamheter (det vill säga vilka i-koder från miljöprövningsförordningen, MPF) omfattas verksamheten av?
2. Vilken är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten?
3. Vilken BREF är tillämplig på verksamheten?
4. Vilka enskilda BAT-slutsatser är tillämpliga?

Nummer ett ovan kan till exempel behöva redas ut om tillståndet lämnades innan miljöprövningsförordningen trädde i kraft eller om någon av parterna anser att tidigare bedömningar är felaktiga. Detta kan även bli aktuellt om mer än en verksamhetsutövare delar på ett tillstånd.

Nummer två kan till exempel behöva redas ut om verksamheten omfattas av flera i-koder som omfattas av BAT-slutsatser med olika datum för offentliggörande eller där vissa i-koder, men inte alla, har beslutade BAT-slutsatser.

Nummer tre kan behöva redas ut om verksamheten omfattas av en i-kod som träffas av mer än en BREF. Som ett exempel kan nämnas koden 90.406-i, återvinning och bortskaffande av icke farligt avfall. Paragrafen i miljöprövningsförordningen innehåller punkter med olika metoder varav vissa omfattas av BREF för avfallsbehandling och en omfattas av BREF för avfallsförbränning. Om tillståndet exempelvis inte är tydligt med avseende på vilka återvinningsmetoder som omfattas kan det uppstå oklarheter kring vilken/vilka BREF och därmed BAT-slutsatsdokument som är tillämpliga.

Tillämpningen av ett visst BAT-slutsatsdokument kan också vara avgränsad i mängd på ett annat sätt än i-koderna. Då kan det behöva redas ut om verksamheten faktiskt ingår i tillämpningsområdet. Om de inte gör det träffas de inte av dessa BAT-slutsatser. Som exempel kan nämnas verksamheter som omfattas av verksamhetskod 40.50-i för att de har en total installerad effekt på mer än 50 MW fördelat på flera pannor varav någon/några är under 15 MW. I BAT-slutsatsdokumentets tillämpningsområde undantas alla enskilda pannor under 15 MW. Det gör att anläggningen kanske inte når upp till 50 MW när de mindre pannorna har räknats bort. Anläggningen omfattas i så fall inte av BAT-slutsatserna.

Nummer fyra kan behöva redas ut om vissa enskilda BAT-slutsatser har begränsningar i tillämpningen. Det kan till exempel handla om att BAT-slutsatsen endast är tillämplig om luktproblem har noterats eller kan förväntas. Ett annat exempel är pappersbruk där särskilda BAT-slutsatser ska tillämpas om bruket är ett specialpappersbruk vilket inte alltid är helt lätt att avgöra.

6.4.1. Finns lagstöd?

Det finns inget uttryckligt lagstöd för tillsynsmyndigheten att fatta beslut om att en viss i-kod från miljöprövningsförordningen ska gälla för en verksamhet eller att slå fast vilka BAT-slutsatser som en viss verksamhet träffas av eller vilka som ska vara huvudslutsatser. I mål M 4134-18 hanterades frågan av mark- och miljödomstolen i Nacka. Domstolen inhämtade ett yttrande från Naturvårdsverket. Naturvårdsverket skrev i yttrandet att ”Enligt Naturvårdsverket torde det saknas laglig möjlighet för länsstyrelsen att fatta ett sådant beslut”, det vill säga ett beslut om vilka BAT-slutsatser som gäller för verksamheten och att de ska vara huvudslutsatser. I likhet med Naturvårdsverket fann mark- och miljödomstolen att det saknas författningsstöd eller annan laglig grund för länsstyrelsen att fatta beslut av det aktuella slaget. Domstolen bedömde även att det inte fanns tillräckliga skäl i det aktuella fallet för att anse att tillsynsmyndigheten utan författningsstöd skulle kunna fatta ett sådant beslut.

I mål M 4134-18 i Nacka samt i mål M 3508-18 i mark- och miljödomstolen i Östersund framgår det enligt projektgruppens tolkning att vilka BAT-slutsatser som gäller i stället ska avgöras genom indirekta beslut. Projektgruppen tolkar detta som att tillsynsmyndigheten kan förelägga till exempel om komplettering av miljörapporten med redovisning av BAT-slutsatser utifrån att vissa BAT-slutsatser ska gälla och vara huvudsakliga. Verksamhetsutövaren kan genom att överklaga ett sådant föreläggande få en rättslig prövning av vilka BAT-slutsatser som gäller och är huvudsakliga.

För närvarande (september 2021) är rättsläget dock oklart eftersom mark- och miljödomstolen i Växjö har upphävt tre förelägganden där tillsynsmyndigheten har förelagt verksamhetsutövare att komplettera sina miljörapporter med redovisning av BAT-slutsatser utifrån att en viss verksamhet ska vara huvudsaklig industriutsläppsverksamhet (mål M 3144-20, M 3725-20 och M 6194-20). I mål M

3725-20 skrev domstolen att det överklagade föreläggandet inte uppfyller kraven på ett klart och tydligt beslut då det är utformat som ett föreläggande om komplettering av ingiven miljörapport. Domstolen ifrågasätter alltså att ett sådant indirekt beslut som har förespråkats av Nacka och Östersund kan vara tillräckligt tydligt. De tre domarna från MMD i Växjö har överklagats och i skrivande stund (september 2021) har prövningstillstånd meddelats i två av fallen. Även i MMD vid Vänersborgs tingsrätt finns i september två motsvarande mål. I de målen har dock inte domstolens avgörande kommit ännu (september 2021).

Projektgruppen anser att vi inte kan sluta med att bedriva vår tillsyn i väntan på avgörande i mark- och miljödomstolen. Det är angeläget att alla berörda så snabbt som möjligt efter att ett BAT-slutsatsdokument har offentliggjorts vet om detta gäller för verksamheten eller inte. Enligt projektgruppens bedömning är det fortfarande mest lämpligt att fatta indirekta beslut i miljörapportsärendet för att få fastställt vilka BAT-slutsatser som gäller. Innan BAT-slutsatserna har börjat gälla skarpt efter fyra år finns det inte någon annan möjlighet. När den fyraåriga införandeperioden är över finns även möjlighet att förelägga om att efterleva BAT-slutsatserna och att lämna in statusrapport.

6.5. Flera huvudslutsatser

På en anläggning kan det finnas flera industriutsläppsverksamheter. På ett massabruk är till exempel själva massabruket en industriutsläppsverksamhet. Om det på anläggningen även finns en stor förbränningsanläggning är också den en industriutsläppsverksamhet. Det är dock bara en av dessa som anses vara den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten (huvudverksamhet enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250)). Den andra ses som sidoverksamhet. I det här exemplet är massabruket den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten och förbränningsanläggningen är en sidoverksamhet. För vidare information om hur man avgör vad som är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten se 6.3.

Det är viktigt att komma ihåg att en huvudsaklig industriutsläppsverksamhet kan ha flera huvudslutsatser. När koden som motsvarar den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten träffas av flera BAT-slutsatsdokument kan anläggningen få flera huvudslutsatser. Exempelvis träffas en verksamhet som producerar organiska högvolykmekikalier av BAT-slutsatser för Produktion av organiska högvolykmekikalier (LVOC) men även av BAT-slutsatser för Rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn (CWW).

Det innebär att dessa BAT-slutsatser börjar gälla skarpt för bolaget fyra år efter det att den har publicerats, oavsett när eller om den andra huvudslutsatsen är publicerad. Se Naturvårdsverkets vägledning ”En industriutsläppsverksamhet kan komma att få flera huvudslutsatser rev 2017-06-30”. Detta kan kännas ologiskt men är en verklighet för många verksamheter inom kemikaliesektorn i Sverige. Orsaken till denna implementering är inte helt tydligt motiverad. Projektgruppen tolkar att det är för att fler verksamheter ska omfattas av beslutade BAT-slutsatser i väntan på att den omfattande processen att ta fram BAT-slutsatsdokumenten för varje enskilt verksamhetsområde inom den väldigt varierande kemiska sektorn.

När BAT-slutsatserna för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn (CWW) publicerats 2016 skrev Naturvårdsverket i det informationsbrev som skickades ut till landets tillsynsmyndigheter att dessa BAT-slutsatser är horisontella, det vill säga branschgemensamma och gäller övergripande för alla delsektorer inom den kemiska sektorn. Naturvårdsverket har dock sedan dess övergett detta ställningstagande. I ett yttrande till Mark- och miljödomstolen i mål nr. M 4134-18 anger Naturvårdsverket att myndigheten inte anser att CWW innehåller information av allmän natur som kan användas tvärsöver många verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet och att den därför inte är betrakta som en horisontell slutsats. Istället är CWW begränsat till en sektor samt anläggningar som renar vatten från den sektorn. Ett begrepp som används för denna typ av slutsats är att den är generisk. Det innebär att den är allmängiltig för, i det här fallet, den kemiska sektorn. En generisk slutsats har samma status som en vertikal slutsats. Naturvårdsverket är nu tydliga med att BAT-slutsatserna för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn (CWW) har rättsverkan som vertikala slutsatser. Även BAT-

slutsatser för Rening av utsläpp till luft inom den kemiska sektorn (WGC), som är under framtagande, förväntas formuleras som en generisk BAT-slutsats som träffar en hel bransch och där kan utgöra en huvudslutsats.

Ett annat exempel på verksamheter som har två huvudslutsatser är verksamheter med återvinning och bortskaffande av avfall enligt verksamhetskod 90.406-i. Denna kod träffas både av BAT-slutsatsdokumenten för avfallsförbränning och för avfallsbehandling.

Om bolaget även omfattas av sidoslutsatser ska dessa följas vid samma tidpunkt som den först publicerade huvudslutsatsen under förutsättning att sidoslutsatserna är publicerade senast samma datum som huvudslutsatsen). Nästa huvudslutsats som publiceras träder ikraft och ska uppfyllas fyra år efter publicering. Under de fyra åren, från det att huvudslutsats nummer två har publicerats tills dess att den gäller skarpt, ska bolaget, precis som i övriga fall, i miljörapporten redovisa BAT-slutsatsuppfyllelsen samt ta fram en statusrapport för verksamheten (om detta inte redan har gjorts i samband med en tillståndsansökan eller i samband med uppfyllandet av den första huvudslutsatsen).

Exempel på när BAT-slutsatser börjar gälla för verksamheter med flera industriutsläppsverksamheter

Figur 7 (samma som figur 3) hämtad från Miljösamverkan Sveriges handläggargröda "Tillsyn av industriutsläppsverksamheter", 2015, som illustrerar hur BAT-slutsatser för huvud- respektive sidoverksamhet är sammankopplade med fyraårsregeln.

6.6. Alternativvärden

En verksamhet med publicerade BAT-slutsatser har enligt Industriutsläppsförordningens 1 kap. 15 § möjlighet att ansöka om alternativvärde för en specifik BAT-AEL. Behov av att söka alternativvärde ska grunda sig i alternativa tidsperioder eller referensförhållanden.

Bolagen kan ha olika anledningar till att söka alternativvärden men i Sverige verkar det vanligaste vara att verksamheten följer upp sina tillståndsvillkor på ett visst sätt och att man önskar följa upp BAT-slutsatserna på motsvarande vis. Exempelvis kan det vara att en BAT-AEL är formulerad som ett begränsningsvärde av utsläpp av COD (kemisk syreförbrukning) i avloppsvatten medan samma verksamhet följer upp sina tillståndsvillkor genom kontroll av TOC (totalt organiskt kol) i processavloppsvattnet. Då kan verksamheten söka ett alternativvärde för att följa upp BAT-AEL genom att mäta TOC istället för COD. För att få ett sådant alternativvärde måste verksamheten kunna visa ett underlag med ett stabilt förhållande mellan de två parametrarna eftersom den grundläggande principen är att ett alternativvärde inte får medge högre utsläppsnivåer än BAT-AEL.

Bland Sveriges massabruk är ett annat exempel på alternativvärde att verksamheten istället för att mäta TRS (total mängd reducerat svavel) enligt BAT, vilket i Sverige är en ovanlig mätparameter hos massabruken, istället önskar mäta halten CO (kolmonoxid) i utgående processavgaser från sodapannan. Även här måste verksamheten visa på ett stabilt förhållande mellan de olika parametrarna.

Att söka alternativvärden är inte så utbrett bland de svenska verksamheterna. Det vanligaste verkar dock vara att söka alternativvärde med hänsyn till referensförhållanden medan alternativvärde med hänsyn till tidsperioder inte är lika förekommande.

Ansökan om alternativvärde görs hos länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer eller i samband med en tillståndsprövning hos mark- och miljödomstolen. Tidsbegränsning av alternativvärden är inte så

vanligt. Det som är viktigt att komma ihåg är dock att fyra år efter att ett nytt BAT-slutsatsdokument har publicerats så upphör de tidigare beviljade alternativvärdena för de gamla slutsatserna att gälla.

Naturvårdsverkets ställningstagande är att alternativvärde i normalfallet inte krävs om bolaget vill göra ändringar som gäller mätfrekvens eller mätmetod. Detta med hänsyn till att dessa delar i BAT-slutsatsdokumentet inte är preciserat i en BAT-AEL med utsläppsgränsvärde. En bedömning är då att tillsynsmyndigheten kan hantera sådana frågor.

Exempel 6.6. En verksamhet vet att deras utsläpp av metaller i processavloppsvattnet är långt under begränsningsvärdet i BAT-AEL. Enligt slutsatsdokumentet är övervakningsintervallet (för analys) en gång per vecka vilket bolaget anser är oskäligt och de vill istället analysera en gång i månaden. Ett tillvägagångssätt i detta fall kan vara att bolaget får genomföra analyser i enlighet med det övervakningsintervall som anges i BAT-slutsatsen (alltså en gång per vecka) under ett år för att möjliggöra en utvärdering av utsläppsnivåernas stabilitet. Om resultaten är stabila och driften i övrigt fungerar tillfredsställande skulle tillsynsmyndigheten i ett sådant fall kunna godta att analyserna glesas ut. Om verksamheten förändras eller andra förutsättningar uppkommer kan behovet av tätare analyser åter uppstå.

Observera dock att förändrad mätfrekvens eller mätmetod inte får påverka begränsningsvärdets medelvärdesperiod. Om begränsningsvärdet är formulerat som dygnsmedelvärde kan det inte, utan ansökan om alternativvärde, förändras så att det till exempel följs upp genom månadsmedelvärde. Alternativvärdet får inte leda till att verksamheten medför högre utsläppsnivåer än om verksamheten hade följt BAT-AEL. Naturvårdsverket menar dock att det generellt är svårt att säkerställa att ett alternativvärde som anger en längre tidsperiod än vad som anges i BAT-AEL inte leder till högre utsläppsnivåer. Se Naturvårdsverkets Vägledning om industriutsläppsbestämmelser, rapport 6702 januari 2016.

6.7. Dispenser

I vissa fall kan en verksamhet erhålla dispens från att följa ett begränsningsvärde, BAT-AEL, i en BAT-slutsats enligt Industriutsläppsförordningens 1 kap. 16 §. Det medger bara dispens från denna enskilda BAT-AEL och inte hela BAT-slutsatsdokumentet.

Grundprincipen när det gäller dispens är att det ska vara restriktivt. Det ska inte vara lätt att få dispens. Det finns tre grunder för att dispens:

- Anläggningens geografiska läge
- Anläggningens tekniska egenskaper
- Lokala miljöförhållanden

Om någon av dessa förhållande gör att det är oskäligt i förhållande till miljönyttan att uppfylla ett begränsningsvärde, BAT-AEL, har verksamheten möjlighet att ansöka om dispens. I annat fall avslås ansökan.

Skillnaden mellan lokala miljöförhållanden och geografiskt läge är att lokala miljöförhållanden knyter an till närmiljön, såsom exempelvis en liten och känslig recipient. Detta jämfört med det geografiska läget som är mer regionala förhållanden, till exempel Norrlands inland eller södra Götaland. Tekniska egenskaper kan i det här fallet vara möjligheten att bygga ut med hänsyn till faktiskt plats inom verksamheten.

På samma vis som för alternativvärden är det miljöprövningsdelegationen som prövar möjligheten till dispens. Ansökan om dispens är förenat med en avgift på 56 000 kr per BAT-AEL (våren 2021). Om verksamheten är i en tillståndsprövning kan frågan prövas av domstolen.

Ett beslut om dispens ska förenas med ett villkor med ett mindre stängt begränsningsvärde. Verksamheten blir alltså inte helt befriad från begränsningar i och med en dispens. Dispensen kan också tidsbegränsas. I annat fall så upphör den, på samma sätt som alternativvärde, fyra år efter publiceringen av ett nytt BAT-slutsatsdokument som ersätter begränsningsvärdet.

Det är viktigt att komma ihåg att till vissa BAT-slutsatser med begränsningsvärden finns det fotnoter som medger ett högre utsläpp. Det kan till exempel handla om ”för ett elfilter som närmar sig slutet av sin livslängd kan utsläppsnivåerna med tiden öka upp till 50 mg/Nm³. ” Sådana fotnoter anses ingå i begränsningsvärdet och dispens behöver därför inte sökas om förutsättningarna utifrån fotnoten uppfylls.

På Naturvårdsverkets hemsida finns IED-avgöranden där beslut om dispenser publiceras.

6.8. Straff och sanktioner när BAT inte följs

Detta avsnitt presenterar hur projektgruppen ser på sanktioner kopplade till BAT-slutsatser. Vad gäller om en verksamhet inte följer BAT-slutsatserna?

Olika regler gäller om det är fråga om BAT-slutsatser med utsläppsvärden, så kallade BAT-AEL, eller BAT-slutsatser utan utsläppsvärden.

Utsläppsvärden i BAT-slutsatser, det vill säga BAT-AEL, gäller som begränsningsvärden för utsläpp från industriutsläppsverksamheter under normala driftförhållanden (1 kap. 8 § IUF). Att bryta mot denna bestämmelse kan leda till böter eller fängelse i högst två år. Detta följer av att paragrafen är meddelad med stöd av 9 kap. 5 § miljöbalken och därmed straffsanktionerad enligt 29 kap. 8 § fjärde punkten miljöbalken. Om gärningen även är att betrakta som miljöbrott (29 kap. 1 § MB) ska den ansvariga istället dömas för miljöbrott.

Om BAT-AEL inte följs ska verksamhetsutövaren omedelbart informera tillsynsmyndigheten och vidta de åtgärder som behövs för att verksamheten återigen ska bedrivas så att begränsningsvärdet följs (1 kap. 9 § IUF). Verksamhetsutövaren kan inte ersätta kravet på att följa BAT-AEL genom att informera tillsynsmyndigheten om problemen parallellt med att vidta åtgärder för att lösa situationen. Kravet på att följa BAT-AEL gäller alltid, vid normal drift.

Det har förekommit att åklagare på grund av formuleringarna i 9 § har ansett att BAT-AEL är att betrakta som gamla tiders riktvärden, och alltså inte straffsanktionerade. Naturvårdsverket delar inte denna åsikt vilket framgår av frågor och svar om IED på Naturvårdsverkets webbplats.

Kravet i 1 kap. 9 § industriutsläppsförordningen är strängare än motsvarande krav i egenkontrollförordningen att anmäla driftstörningar (6 §) eftersom informationen enligt industriutsläppsförordningen ska lämnas oavsett om det har funnits risk för olägenhet eller inte. Naturvårdsverket har i sin vägledning om industriutsläppsbestämmelser även bedömt att kravet på att informera ”omedelbart” i industriutsläppsförordningen är strängare än kravet att informera ”omgående” i egenkontrollförordningen.

Om tillsynsmyndigheten får kännedom om överträdelse av BAT-AEL finns det alltså en skyldighet att göra en åtalsanmälan om denna överträdelse, på motsvarande sätt som tillsynsmyndigheten är skyldig att anmäla andra misstänkta brott såsom villkorsbrott. Till skillnad från de flesta tillståndsvillkor gäller dock kravet att följa BAT-AEL endast vid normal drift.

När det gäller BAT-slutsatser som inte innehåller utsläppsvillkor är kravet i industriutsläppsförordningen formulerat så att hänsyn ska tas till sådana slutsatser vid en bedömning av om verksamheten bedrivs i enlighet med bästa möjliga teknik (1 kap. 10 §). Eftersom BAT-slutsatserna ska användas för att säkerställa att hänsynsregeln om bästa möjliga teknik gäller ska de bara tillämpas om det är rimligt enligt rimlighetsavvägningen som ska tillämpas för hänsynsreglerna. Det är också så att i alla BAT-slutsatsdokument som projektgruppen känner till, finns en formulering om att det inte är ett krav att använda just de tekniker som beskrivs i BAT-slutsatserna och de ska inte heller betraktas som fullständiga och heltäckande. Andra tekniker kan användas om de ger ett miljöskydd som är åtminstone likvärdigt. (Se även förordningsmotiven till industriutsläppsförordningen, FM 2013:1, s. 29.)

Det finns alltså inte något straff eller annan sanktion kopplat till att inte följa BAT-slutsatser som saknar begränsningsvärden. Om tillsynsmyndigheten bedömer att verksamheten inte tillämpar bästa möjliga teknik eftersom de inte följer BAT-slutsatserna är det i stället kravställning inom ramen för tillsynen som gäller.

6.9. Onormal drift

Utsläppsvärden, BAT-AEL:er, gäller i enlighet med 1 kap. 8 § industriutsläppsförordningen endast vid normal drift. Det innebär att utsläpp som har skett under perioder med onormal drift (OTNOC) inte behöver räknas med vid uppföljning av om BAT-AEL innehålls. Övriga BAT-slutsatser har däremot inte denna begränsning utan gäller vid samtliga driftförhållanden.

Utmaningen gällande onormal drift är att bedöma vad som omfattas av detta begrepp.

Enligt IED artikel 14.1 f kan onormal drift exempelvis omfatta:

- Igångsättande och urdrifftagning
- Störningar i driften
- Läckor
- Tillfälliga avbrott
- Nedläggning av verksamheten

Vägledning gällande onormal drift finns både i Naturvårdsverkets allmänna vägledning om industriutsläppsbestämmelser och i de branschspecifika vägledningarna om BAT-slutsatser. I vissa fall kan dessa kännas något motstridiga, exempelvis när det gäller hantering av igångsättning och urdrifftagning. När det gäller BAT-AEL angivna som årsmedelvärden beskriver Naturvårdsverket, för vissa branscher, att planerade och regelbundna stopp som återkommer varje år, eller flera gånger per år, bör kunna betraktas som en normal del av produktionen. Det innebär att utsläppsvärdena under stoppet bör ingå vid beräkning av utsläppsvärden som årsmedelvärden för jämförelse med BAT-AEL. Projektgruppen tolkar det som att anläggningar med varierad produktion, många driftstopp med mera även behöver ha reningsanläggningar som är anpassade och tillräckligt robusta så att överskridande av villkor och BAT-slutsatser inte uppkommer. Detta omfattar också påverkan av årstidsvariationer.

När det gäller störningar i driften är det viktigt att säkerställa att dessa inte är en följd av bristande underhåll, felaktigt handhavande eller felkonstruktion. En verksamhet behöver i utgångsläget vara så robust och driftsäker att normal drift kan upprätthållas annars kan inte anläggningen anses uppfylla BAT. Normal drift är inte detsamma som optimal drift. Återkommande variationer och mindre störningar ingår i normal drift. Onormal drift ska inte vara en del av den dagliga verksamheten utan så onormalt att tillsynsmyndigheten ska underrättas.

Projektgruppen tolkar Naturvårdsverkets vägledning som att det behöver göras en bedömning i det enskilda fallet. Det innebär att verksamhetsutövaren behöver rapportera direkt när störningar i driften sker och om det kan komma att påverka utsläppen så pass att onormal drift kan anses föreligga. Naturvårdsverket arbetar i nuläget med att ta fram ytterligare vägledning kring onormal drift.

Vad gäller förbränningsanläggningar räknas inte perioder med start- och stopp med när vissa dygnsmedelvärden ska bildas enligt förordningen och BAT-slutsatser. Normal drift är då utan tid för start- och stopp. I definitionen av start- och stoppperioder i BAT-slutsatserna finns en hänvisning till kommissionens beslut 2012/249/EU och den anger under vilka kriterier en panna kan anses vara i drift. Projektgruppen anser att verksamheten i sin egenkontroll ska kunna ange för tillsynsmyndigheten hur de definierar start- och stoppperioder och hur många timmar/halvtimmar deras system använder för att systemet ska räkna det som ett dygn. I Sverige har det utarbetats en praxis att det krävs att pannan är i drift minst två tredjedelar av ett dygn för att bilda ett dygnsmedelvärde, exklusive start- och stoppperiod. Projektgruppen anser att denna praxis även kan användas för att följa BAT-slutsatser tills annan vägledning finns.

6.10. Indirekt/direkt utsläpp av vatten

Detta avsnitt syftar till att diskutera och i möjligaste mån reda ut vad som är ett direkt och vad som är ett indirekt utsläpp till vatten. Det innehåller även några exempel för att illustrera situationer där frågan kan aktualiseras. Detta avsnitt hänger samman med nästa avsnitt om övervakning av blandade vatten.

I vissa BAT-slutsatsdokument har det stor betydelse om ett utsläpp är ett direkt eller indirekt utsläpp. Det kan till exempel ställas olika krav på övervakning av utsläpp beroende på om de är direkta eller indirekta. Det kan även gälla olika utsläppskrav (BAT-AEL) för direkta respektive indirekta utsläpp. Normalt är kraven i så fall mindre stränga för indirekta utsläpp. Det kan också vara så att BAT-AEL endast gäller för direkta utsläpp.

I direktivets definition (3 art. 4 p.) av utsläpp framgår att olika typer av utsläpp kan vara direkta eller indirekta. *”Utsläpp: direkt eller indirekt utsläpp, från punktkällor eller diffusa källor inom anläggningen, av ämnen, vibrationer, värme eller buller till luft, vatten eller mark.”*

En närmare definition av vad ett utsläpp är saknas i direktivet och även i miljöbalken. I industriutsläppsförordningen står dock följande (2 kap. 3 §): *”Ett utsläppsvärde för utsläpp av förorenande ämnen i slutsatser om bästa tillgängliga teknik ska, om inte annat sägs i slutsatserna, avse den punkt där utsläppet lämnar anläggningen utan hänsyn till eventuell spädning.”*

Vad som är en anläggning definieras i 3 art. 3 p. IED.

Vad som avses med direkta eller indirekta utsläpp saknar en närmare definition i direktivet och i industriutsläppsförordningen. I vissa BAT-slutsatsdokument definieras dessa begrepp, nedanstående formuleringar finns till exempel i BAT-slutsatser för ytbehandling med organiska lösningsmedel, inklusive behandling av trä och träprodukter med kemikalier (STS) och BAT-slutsatser för avfallsbehandling (WT)

”Direkt utsläpp: Utsläpp till en vattenrecipient utan ytterligare avloppsvattenrening nedströms.”

”Indirekt utsläpp: Utsläpp som inte är ett direkt utsläpp.”

Utsläpp som leds från en anläggning direkt till en vattenrecipient är alltså direkta utsläpp medan utsläpp som leds till en annan anläggning för rening innan de leds till recipient är indirekta utsläpp. Vattenrecipient definieras inte i direktivet och inte heller i de BAT-slutsatsdokument som projektet har kontrollerat. Naturvårdsverkets vägledning om industriutsläppsverksamheter tar inte upp frågan. Projektgruppen anser att sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon är vattenrecipienter även om dessa inte är klassade som en vattenförekomst enligt vattenförvaltningsförordningen. Om vattnet släpps ut till dike/ledning/kulvert etc. och därigenom leds utan ytterligare (avsiktlig) rening till en vattenrecipient anser projektgruppen att detta är att betrakta som ett direkt utsläpp. För att det ska vara ett indirekt utsläpp krävs en avsiktlig avloppsvattenrening nedströms.

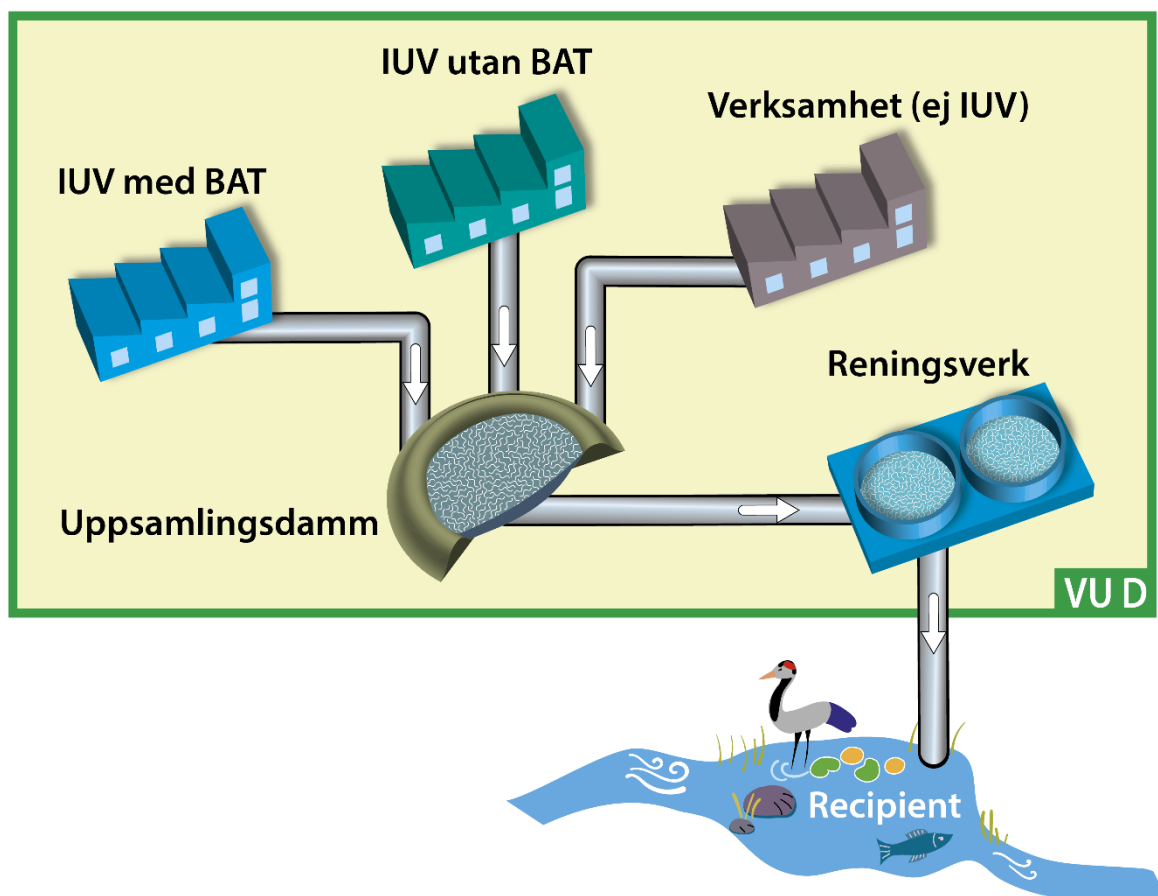
Projektgruppen anser även att utsläpp till grundvatten kan vara ett direkt utsläpp. Grundvatten nämns inte specifikt i definitionen av utsläpp och får då anses inräknat i begreppet ”vatten”. Utsläpp direkt till grundvatten är sannolikt ovanligt medan det är vanligare med utsläpp till mark, till exempel vid bevattning med avloppsvatten eller infiltrationsanläggningar. Det kan dock i många fall ifrågasättas om spridning av avloppsvatten på mark är bästa tillgängliga teknik.

Frågan om utsläpp till mark har ännu inte behandlats utförligt av till exempel Naturvårdsverket. I väntan på vägledning från Naturvårdsverket gör projektgruppen följande tolkning: Utsläpp till mark som ligger utanför anläggningen betraktas som ett indirekt utsläpp eftersom direkta utsläpp enligt de definitioner som vi sett endast kan ske till en vattenrecipient. Därmed kan BAT-AEL för indirekta utsläpp bli aktuella. Ofta är dock sannolikt området som används för bevattning/infiltration en del av anläggningen eftersom det är teknisk sammankopplat genom bevattningsutrustning eller liknande och eftersom marken och växterna inom bevattnings- respektive infiltrationsytan är tänkta att bidra till att hantera föroreningarna i vattnet. Därmed sker utsläppet först när vattnet slutligen lämnar anläggningen och inte när vattnet tillförs bevattnings- eller infiltrationsområdet. När vattnet lämnar anläggningen omfattas utsläppet av BAT-AEL för direkta utsläpp. Om verksamhetsutövaren inte kan mäta utsläppet

när det lämnar anläggningen kan de i stället behöva visa att BAT-AEL uppfylls när vattnet tillförs bevattnings- eller infiltrationsområdet.

Vid mer komplexa verksamheter är det inte alltid helt enkelt att bedöma om ett utsläpp är direkt eller indirekt. Detta beror ofta på att det kan vara svårt att avgöra var anläggningens gränser går. Detta illustreras av nedanstående tre exempel.

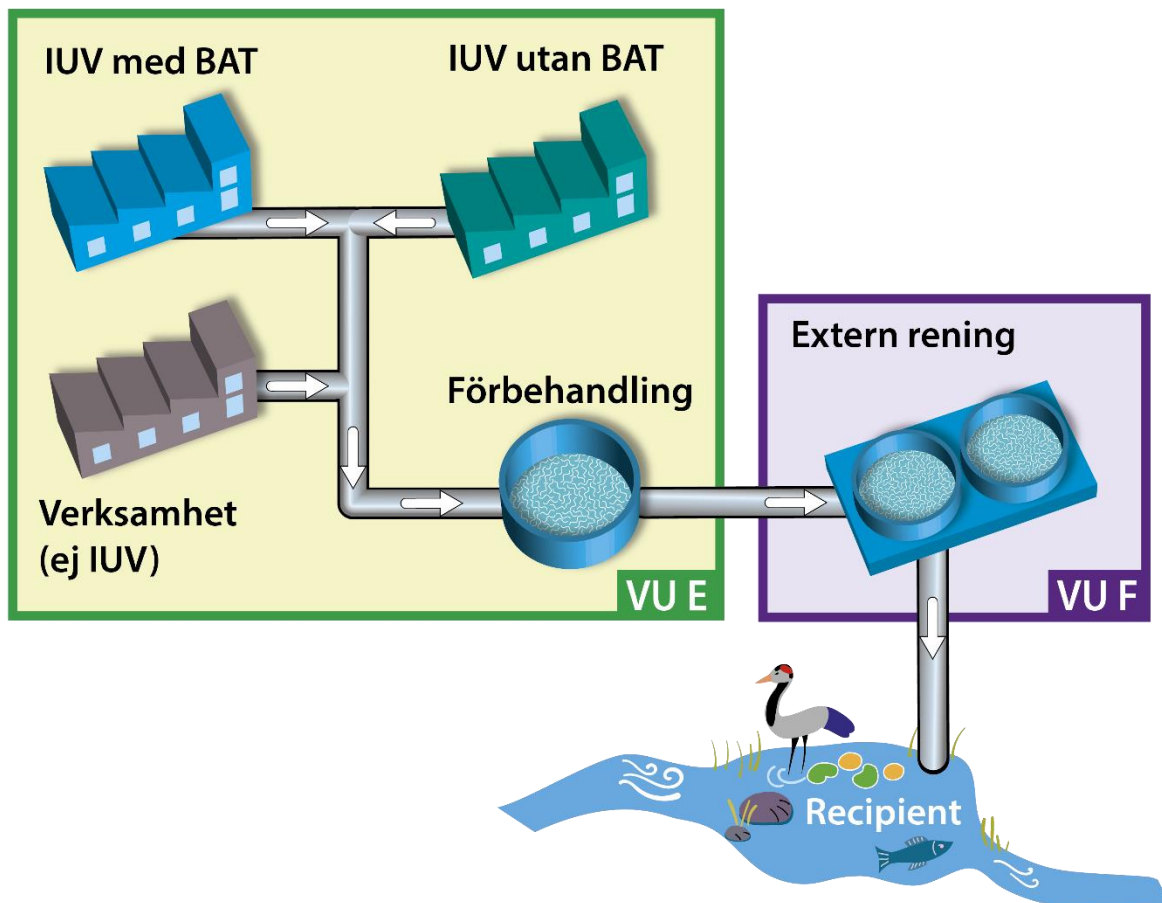
Exempel 6.9.1. På en plats bedriver en verksamhetsutövare (VU D) ett flertal verksamheter som är delvis integrerade med varandra. Det finns en industriutsläppsverksamhet med BAT-slutsatser, en industriutsläppsverksamhet som saknar BAT-slutsatser och verksamhet som inte är industriutsläppsverksamhet. Vattnet från hela området samlas ihop i en gemensam damm. Vattnet i dammen renas i ett reningsverk som drivs av VU D och släpps ut till en å. Se figur 8 nedan. Är utsläppet från den industriutsläppsverksamhet som omfattas av publicerade BAT-slutsatser att betrakta som ett indirekt utsläpp till dammen eller ett direkt utsläpp till ån?

Figur 8 Ett exempel på direkt utsläpp av vatten till recipient

I exemplet ovan gör projektgruppen bedömningen att hela VU D:s verksamhet på platsen sannolikt bedrivs inom en och samma anläggning. Utsläppet sker när vattnet lämnar anläggningen och det är alltså ett direkt utsläpp till ån från reningsverket. Detta talar för att BAT-AEL ska uppfyllas i vattnet som släpps ut från reningsverket. Å andra sidan gäller enligt industriutsläppsförordningen att hänsyn inte får tas till eventuell spädning. Det är inte osannolikt att vissa av de vatten som samlas upp i dammen har lägre föroreningshalter än vattnet från verksamheten med BAT-slutsatser och alltså kan orsaka utspädning. Denna fråga tas upp i avsnitt 6.11 om blandade vatten.

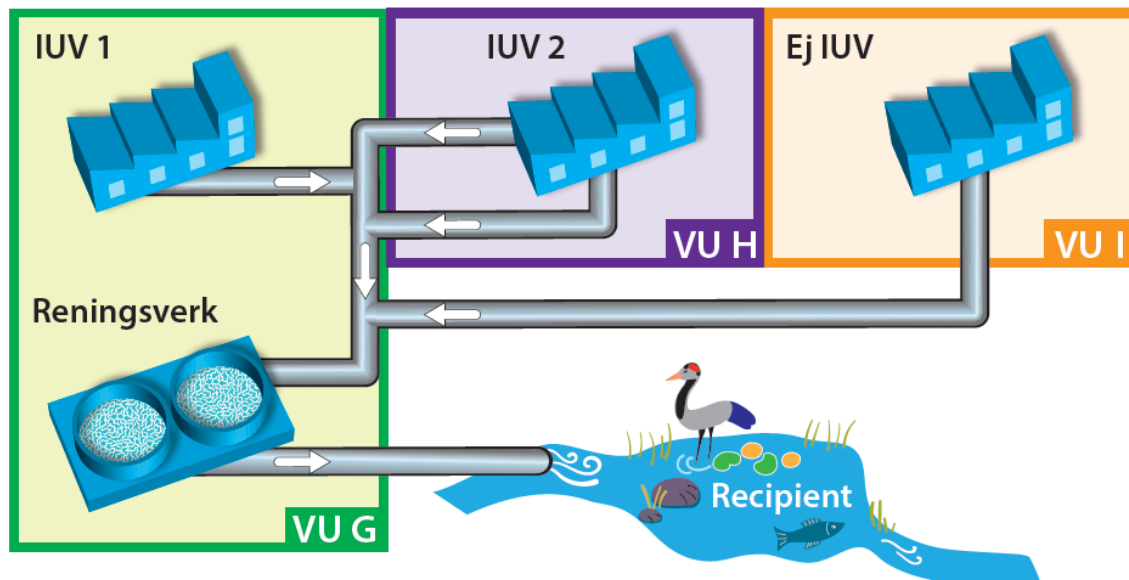
Exempel 6.9.2. På en plats bedriver en verksamhetsutövare (VU E) ett flertal verksamheter som är delvis integrerade med varandra. Se figur 9 nedan. Det finns en industriutsläppsverksamhet med BAT-slutsatser, en industriutsläppsverksamhet som saknar BAT-slutsatser samt verksamheter som inte är industriutsläppsverksamheter. Vattnet från hela området samlas ihop i ett gemensamt ledningssystem där varje verksamhetsdel kan ha flera anslutningar och leds till en enklare reningsanläggning där VU E bedriver förbehandling av vattnet. Från förbehandlingen leds vattnet till ett externt avloppsreningsverk som drivs av en annan verksamhetsutövare. Sker ett direkt eller indirekt utsläpp av vattnet från industriutsläppsverksamheten och var finns punkten där BAT-slutsatser för det indirekta utsläppet ska uppfyllas?

Figur 9 exempel på utsläpp till extern rening

I likhet med exempel 6.9.1 anser projektgruppen att hela VU E:s verksamhet är att betrakta som en och samma anläggning och att det därmed inte sker några utsläpp inom verksamheten. BAT-slutsatserna ska därmed innehållas i den punkten där utsläppet lämnar anläggningen, det vill säga där det lämnar VU E:s verksamhet, för att ledas mot det externa reningsverket. Det är alltså fråga om ett indirekt utsläpp. Eventuell utspädning som skett inom anläggningen kommer dock att behöva beaktas för att avgöra hur bedömningen av efterlevnad av BAT-slutsatser ska göras. Se mer i avsnitt 6.11 om blandade vatten.

Exempel 6.9.3. Inom ett industriområde bedrev tidigare en verksamhetsutövare flera verksamheter. Se figur 10 nedan. Numera bedriver tre verksamhetsutövare, vi kallar dem VU G, VU H och VU I, verksamhet i området, var och en med eget tillstånd. Två av verksamhetsutövarna bedriver industriutsläppsverksamhet med BAT-slutsatser. Den ena verksamhetsutövaren (VU G) driver även ett reningsverk som renar vatten från samtliga verksamheter. Det renade vattnet släpps ut till en sjö. Var sker direkta respektive indirekta utsläpp?

Figur 10 Exempel på indirekt och direkt utsläpp

Avgörande för vilka BAT-slutsatser (direkta eller indirekta utsläpp) som ska gälla och var blir hur anläggningsbegreppet ska tillämpas. Om verksamheterna finns inom samma område, är integrerade med ett gemensamt ledningssystem och dessutom har en gemensam reningsanläggning är det inte otänkbart att alla tre verksamhetsutövarna ska anses bedriva sin verksamhet inom en och samma anläggning. Om så är fallet finns endast ett direkt utsläpp från VU G till recipienten.

Om verksamheterna är så åtskilda att de inte kan anses vara teknisk knutna till varandra eller påverka varandras utsläpp är de i stället sannolikt tre olika verksamheter. I så fall finns ett indirekt utsläpp från VU H till VU G och ett direkt utsläpp från VU G till recipienten.

Flera verksamhetsutövare med varsitt tillstånd som finns inom samma anläggning kan innebära särskilda utmaningar för tillsynsmyndigheten. Förhållandena kan dessutom ändras över tid om verksamheterna integreras mer eller kopplas isär alltmer vid renoveringar.

Vid komplexa anläggningar med blandade vatten finns det flera svåra gränsdragningsproblem. Även om vissa generella ställningstaganden presenteras här är det alltid de platsspecifika förhållandena som till slut bör avgöra i det enskilda fallet. Det är också viktigt att tänka på att lagstiftningen finns till för att skydda miljön och detta bör även vara utgångspunkten i tillsynen.

I 2 kap. 3 § andra stycket industriutsläppsförordningen framgår att rening som sker efter att ett indirekt utsläpp lämnat anläggningen får tillämpas i stället för den rening som avses i BAT-slutsatsen om detta inte medför en högre föroreningsbelastning på miljön. Projektgruppen anser att det är otydligt om den BAT-slutsats som åsyftas i andra stycket är BAT-AEL eller BAT om reningsteknik. I sin vägledning om industriutsläppsbestämmelser, rapport 6702, har Naturvårdsverket tolkat detta som att det gäller BAT-AEL och att nedströms rening kan tillgodoräknas för att uppfylla BAT-AEL. Projektgruppens inställning är att denna tolkning sällan blir relevant. I många BAT-slutsatsdokument är BAT-AEL

formulerade så att de endast gäller för direkta utsläpp vilket innebär att de inte är tillämpliga alls om utsläppet sker till ett nedströms reningsverk. I de fall där det finns krav både för direkta och indirekta utsläpp kan det inte rimligen vara så att reningen i det nedströms belägna reningsverket kan få tillgodoräknas vid kontroll av BAT-AEL för indirekta utsläpp.

För att nedströms rening ska vara godtagbart ska verksamhetsutövaren kunna visa att detta inte leder till en högre belastning på miljön än om BAT-slutsatser hade tillämpats på den egna anläggningen. Detta bör rimligen gälla såväl BAT-AEL som BAT-slutsatser som tar upp en viss (renings-)teknik. Det är upp till den som ger upphov till det förorenade vattnet att säkerställa att föroreningsbelastningen inte blir högre än om egen rening och ett direkt utsläpp hade tillämpats. Enligt förordningsmotiven till industriutsläppsförordningen kan detta ske genom avtal. Om tillsynsmyndigheten bedömer att reningen inte är tillräcklig kan verksamhetsutövaren rätta till det genom att förbättra sina avtal eller genom att ordna reningen på annat sätt.

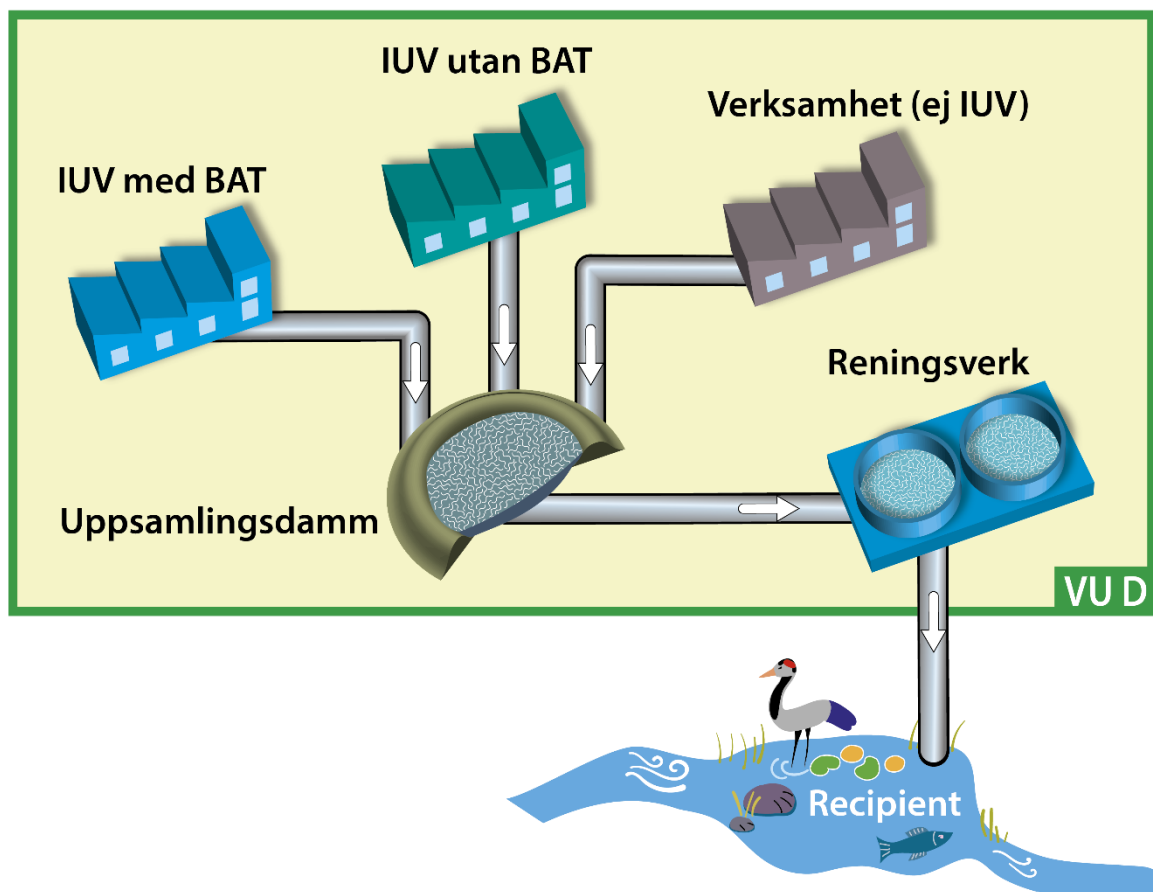
6.11. Övervakning av blandade avloppsvatten

Inom många verksamheter är insamling och behandling av avloppsvatten organiserad så att vatten från olika delar av en anläggning eller ibland flera anläggningar, blandas med varandra. Samtliga exempel i föregående avsnitt om direkta och indirekta utsläpp illustrerar situationer där så sker. Det kan vara frågan om att vatten från delverksamheter med och utan BAT-AEL blandas eller att vatten från delverksamheter eller anläggningar som omfattas av samma eller olika BAT-AEL blandas. Blandade vatten aktualiserar ett flertal frågor om hur BAT-slutsatserna ska tillämpas.

Många BAT-slutsatsdokument innehåller en BAT-slutsats om att verksamhetsutövaren ska inventera sina olika avloppsvattenströmmar och upprätthålla en förteckning över dessa. Projektgruppen anser att detta är en mycket viktig BAT-slutsats att börja arbeta med tidigt då den ligger till grund för mycket av det kommande arbetet med övriga BAT-slutsatser. Särskilt viktig är den när det förekommer blandade vatten. Alla avloppsströmmar som kan komma att blandas med vatten som omfattas av BAT-AEL bör omfattas av inventeringen. För att inventeringen ska bli möjlig att genomföra kan verksamhetsutövaren behöva installera nya provtagningsmöjligheter eller till och med bygga om sin infrastruktur för att samla upp vatten.

I vissa BAT-slutsatsdokument finns krav på mätning av flöden inom anläggningen, till exempel i samband med behandling av vatten, som gäller utöver krav på övervakning av utsläpp från anläggningen. Vilka flöden ska omfattas av dessa krav? Projektgruppen anser att kraven i första hand ska ställas endast på de flöden som omfattas av BAT-slutsatser eller blandade flöden där vatten som omfattas av BAT-slutsatser har blandats in och där mätningarna behövs för att säkerställa att kraven i BAT uppfylls. Om det krävs för att kunna visa att BAT-AEL uppfylls kan det även uppstå ett behov av att provta strömmar som inte omfattas av BAT-AEL. Det kan till exempel handla om att visa hur stor en utspädning blir.

I exempel 6.9.1 och 6.9.2 ovan sker utsläpp av ett blandat vatten. Hur ska kontrollen av att BAT-AEL uppfylls gå till för ett sådant vatten? Ska det blandade vattnet jämföras med BAT-AEL i utsläppspunkten trots att utspädning kan ha skett vid sammanblandningen med andra vatten? Se även Figur 11 nedan som är en upprepning av Figur 8 från föregående avsnitt.

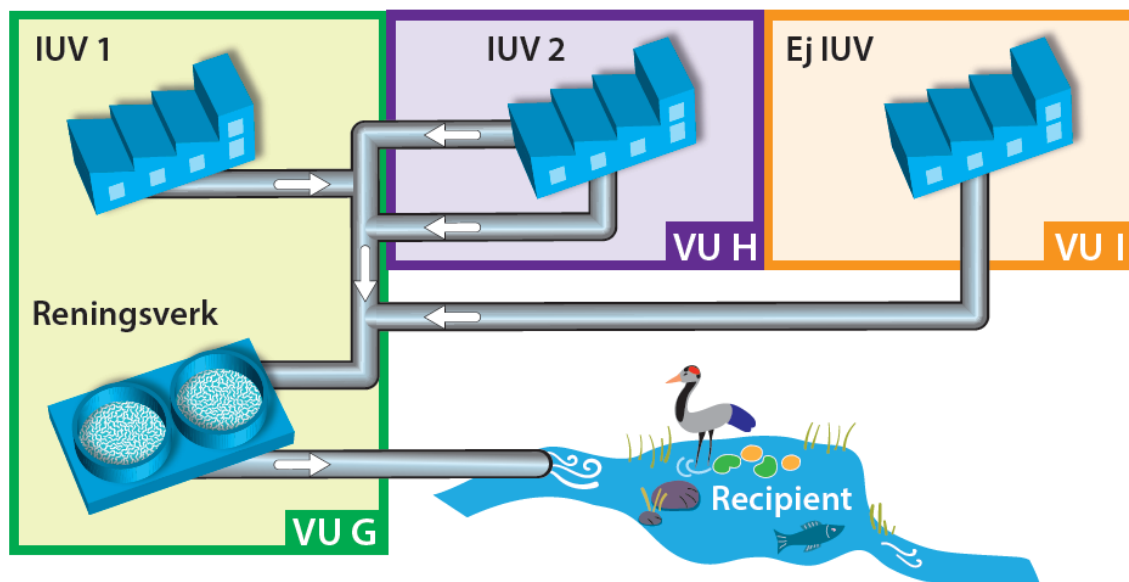
Figur 11 (samma som figur 8) Ett exempel på direkt utsläpp av vatten till recipient.

Verksamhetsutövaren ska visa att vattnet från en industriutsläppsverksamhet uppfyller tillämpliga BAT-AEL. Om det är möjligt att visa detta genom att mäta direkt i delströmmar är det att föredra. Om det krävs rening för att uppfylla BAT-AEL och rening sker av ett blandat vatten innan ett direkt utsläpp kan mätning ske i det blandade vattnet efter reningen. Mätning av blandade vatten kan även behöva ske om det inte finns möjlighet att mäta i separata strömmar. För att denna metod ska vara användbar behöver verksamhetsutövaren visa att det inte är utspädningen som sker när vattnen blandas som gör att BAT-AEL kan innehållas. Detta följer av kraven i 2 kap. 3 § industriutsläppsförordningen. Någon form av omräkning för att kompensera för utspädningen kan alltså behövas.

Om det blandade vattnet i mätpunkten inte klarar BAT-AEL kan det finnas en möjlighet för verksamhetsutövaren att visa att överskridandet orsakas av föroreningstillskott från andra vatten än vatten som omfattas av BAT-slutsatser och på så sätt visa att BAT-AEL ändå klaras för de strömmar där de ska tillämpas. Alternativ som kan användas är modelleringar och beräkningar, till exempel massbalanser, flödesmodellering etc. I avsaknad av relevanta mätdata kan schablonvärden, reningseffekter etc. ligga till grund för beräkningar/modelleringar. Om en verksamhetsutövare vill använda sådana metoder bör det vara noggrant utrett att det inte är möjligt eller rimligt att mäta. Eftersom beräkningar/modelleringar endast är aktuellt när det inte är möjligt att mäta kommer resultaten aldrig att avspegla sanningen helt och hållet. De kommer i stället att vara baserade på metoder och fakta som finns tillgängliga och på välgrundade antaganden. Det är därför angeläget att verksamhetsutövaren förankrar sin alternativa metod med tillsynsmyndigheten. Därefter kan detta hanteras inom ramen för kontrollprogrammet.

Om det inte är möjligt eller rimligt att genom ovan nämnda metoder visa att BAT-AEL uppfylls kan anläggningen behöva byggas om för att kunna visa att BAT-AEL uppfylls. Det kan alternativt vara aktuellt att söka dispens eller alternativvärde.

I exempel 6.9.3 ovan är tre olika verksamheter sammankopplade. Det kan vara fråga om en och samma anläggning eller flera olika. VU H släpper ut sitt vatten till VU G som renar det på uppdrag av VU H. Se även Figur 12 nedan som är en upprepning av Figur 10 från föregående avsnitt. De båda verksamheterna är sammankopplade på flera ställen och när vattnet når mätpunkterna är det redan blandat.

Figur 12 (samma som figur 10) Exempel på indirekt och direkt utsläpp av vatten.

Om VU H betraktas som en egen anläggning och i så fall omfattas av BAT-AEL för indirekta utsläpp behöver de ta reda på vattnets sammansättning innan det blandas samman med VU G:s vatten för att kunna visa att BAT-AEL klaras. Om möjligt bör mätning ske där vattnet lämnar VU H:s anläggning men i exemplet sker detta sannolikt på många ställen varav alla kanske inte är kända. På sikt bör VU H skaffa sig bättre kontroll över sina vattenflöden. Det är inte säkert att det är rimligt att direkt kräva en hel ombyggnad av vattenhanteringen. Fram tills VU H har fått möjlighet att mäta sina egna utsläpp bör någon form av alternativ metod med beräkningar/modelleringar kunna accepteras, med fördel baserad på mätningar på de ställen som VU H faktiskt har möjlighet att mäta.

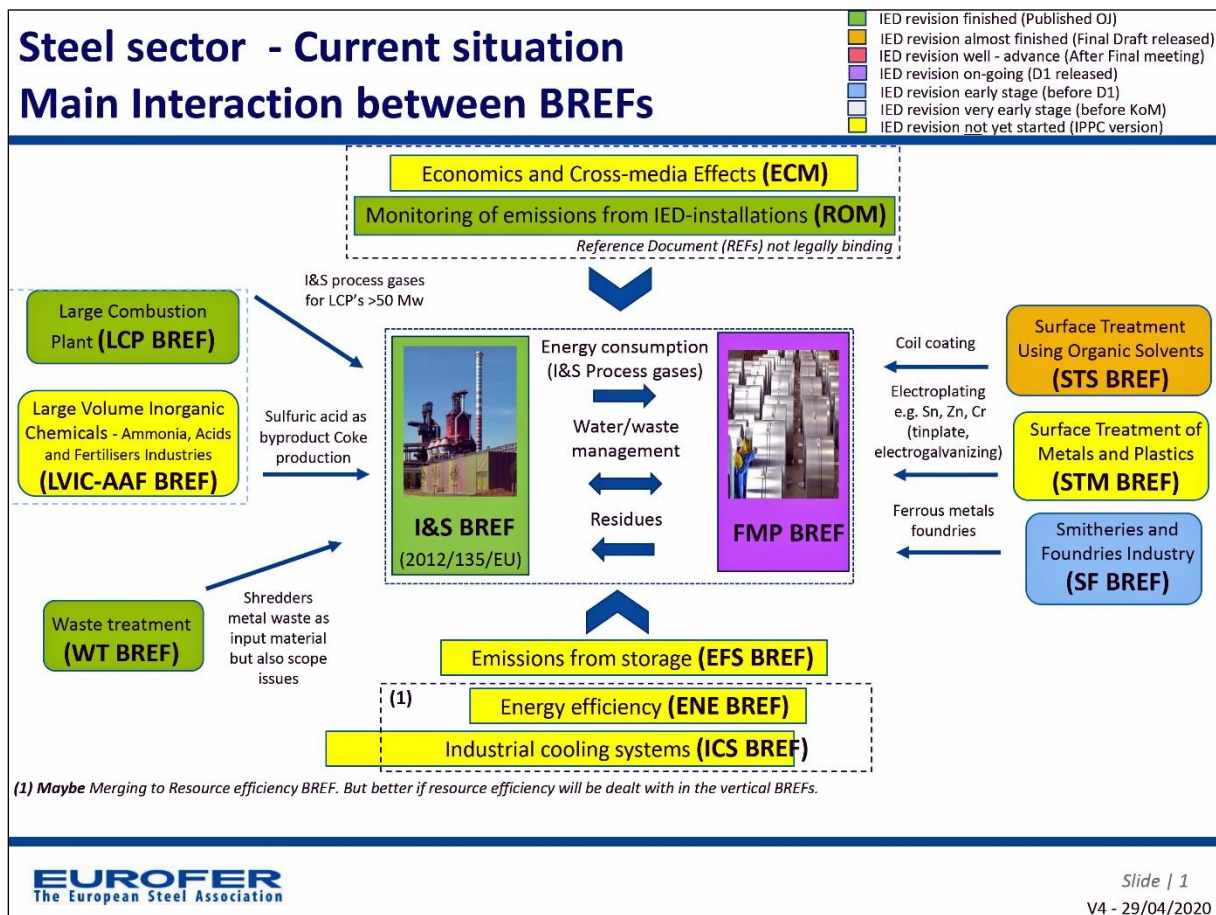
Om VU H och VU G i stället anses finnas inom en och samma anläggning sker inget utsläpp från VU H till VU G. I det fallet behöver VU H endast visa att reningen i VU G:s reningsverk inte leder till större belastning på miljön än vad en egen rening hade gjort. För att kunna visa detta krävs sannolikt relativt god kännedom om det egna vattnet, även i detta fall kan förbättrade kontrollmöjligheter behövas. Det behövs troligen även ett avtal med VU G. Även om VU H inte omfattas av BAT-AEL finns det sannolikt BAT-slutsatser som ställer krav på övervakning av utsläppen som gäller även om det inte finns något direkt utsläpp.

VU G är ansvarig för att utsläppen från deras reningsverk uppfyller BAT-AEL. De blir alltså även ansvariga för VU H:s och VU I:s vatten. Det bör därför ligga i VU G:s intresse att ha ett avtal med VU H och VU I och att kunna ställa krav på det vatten som de skickar till VU G.

Både VU H och VU G får därför anses ha ett intresse av att VU H har god kännedom om det vatten som skickas till VU G. VU G har även ett intresse av att VU I har god kännedom om sitt vatten. Beroende på hur de aktuella BAT-slutsatserna och ledningsnätet är utformat kan VU I:s vatten även vara av stort intresse för VU H.

6.12. Komplex system

Nedan finns ett exempel från Jernkontoret och Eurofer, The European Steel Association som illustrerar hur komplext det kan vara för en enskild bransch att förhålla sig till industriutsläppsbestämmelserna. Bilden visar utöver olika BREF och REF som är relevanta för branschen även i vilken fas av revidering respektive BREF befinner sig.

Figur 13 Exempel på vilka BREF och REF stålbranschen har att hantera. Bilden är daterad april 2020. Sedan dess har STS publicerats och revisionen av FMP har gått ett steg framåt enligt färgskalan. (I bilaga 2 finns svenska namn på respektive BREF.)

7. Bilagor

Bilaga 1 Förkortningar och begrepp

Bilaga 2 MPF och i-koder

Bilaga 2 finns även som separat Excel fil på Miljösamverkan Sveriges webb.

Bilaga 3 Revidering av en BREF - ett exempel

Bilaga 4 Exempel på redovisning av BAT-slutsatser i miljörapport

Förkortningar och begrepp

Se även "Ordlista med begrepp och förklaringar knutna till IED" på Naturvårdsverkets webbplats.

BEGREPP	FÖRKLARING
Anläggning	Definieras i IED som en fast, teknisk enhet inom vilken en eller flera av de verksamheter som anges i bilaga I eller del 1 i bilaga VII bedrivs, liksom all annan därmed förknippad verksamhet på samma plats som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som anges i dessa bilagor och som kan påverka utsläpp och föroreningar (art. 3.3 IED).
BAT	Best Available Techniques, bästa tillgängliga teknik (art. 3.10 IED).
BATC	BAT Conclusions document, BAT-slutsatsdokument
BAT-slutsats	Slutsats om bästa tillgängliga teknik, finns både med och utan miljöprestandanivåer (värden).
BAT-slutsatsdokument	Kommissionsbeslut med BAT-slutsatser (ingår som ett kapitel i BREF och offentliggörs i EUT).
BAT-AEL	BAT Associated Emission Level, en BAT-slutsats med tillhörande utsläppsnivåer/utsläppsvärden, ofta angivna som ett intervall (art 3.13 IED).
BAT-AEPL	BAT Associated Environmental Performance Level (avsnitt 3.3 2012/119/EU6). Det samlade begreppet för BAT-slutsatser med tillhörande miljöprestandanivåer (värden). Miljöprestandanivåer kan omfatta: Utsläppsnivåer (utsläppsvärden) Förbrukningsnivåer (konsumtionsvärden) Andra nivåer (t.ex. reningseffektivitet)
BAT-slutsats med konsumtionsvärden	BAT-AEPL med tillhörande förbrukningsnivåer (konsumtionsvärden).
BAT-slutsats utan miljöprestandanivåer	BAT-slutsats utan tillhörande miljöprestandanivåer (värden) (avsnitt 3.3 2012/119/EU). Till exempel rörande teknisk lösning, kontroll, materialhantering eller miljöledningssystem.

BMT	Bästa möjliga teknik enligt 2 kap. 3 § miljöbalken.
BREF	BAT Reference Document, BAT-referensdokument i vilka BAT-slutsatserna är ett kapitel.
EPRTTR-kod	The European Pollutant Release and Transfer Register och är ett europeiskt register över utsläpp och överföringar av föroreningar
EUT	Europeiska unionens officiella tidning.
FAPT	Förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken
Förordningsmotiven	Fm 2013:1 – Industriutsläppsförordning.
Generisk BREF	Allmängiltig BREF, har samma status som en vertikal BREF men omfattar en hel sektor.
Horisontell BREF	Branschgemensam BREF som gäller sektorsövergripande frågor som exempelvis energi.
Huvud-BREF	BREF som omfattar en huvudverksamhet
Huvudverksamhet	Den huvudsakliga industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning.
IED	Industrial Emissions Directive, Industriutsläppsdirektivet. 2010/75/EU
IUV	Industriutsläppsverksamhet, 1 kap. 2 § Industriutsläppsförordningen (2013:250)
IPPC-direktivet	Integrated Pollution Prevention and Control Directive, direktivet för samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar. Numera ersatt av IED.
MFT	Massflow thresholds, utsläppt mängd per timma
MKN	Miljökvalitetsnormer
NACE-kod	Den europeiska motsvarigheten till svensk näringsgrensindelning (SNI). En anläggning som av någon anledning omfattas av rapporteringskrav på EU-nivå måste ha en NACE-kod registrerad.
PFAS	Ett samlingsnamn för perfluorerade och polyfluorerade ämnen. PFAS är vitt spridda i miljön, extremt långlivade och vissa är giftiga.
REF	Reference Document, referensdokument eller referensrapport som inte är en BREF men används som referens för ett specifikt ämnesområde inom BREF-processen (arbetsprocessen för att ta fram BREF-dokument och BAT-slutsatser)

Sido-BREF	BREF som omfattar en sidoverksamhet
Sidoverksamhet	En industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning men som inte är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten på anläggningen.
SMP	Svenska MiljörapporteringsPortalen.
Utsläpp	Definieras i IED som ett direkt eller indirekt utsläpp, från punktkällor eller diffusa källor inom anläggningen, av ämnen, vibrationer, värme eller buller till luft, vatten eller mark (art. 3.4 IED).
Vertikal BREF	Branschspecifik BREF, till exempel "avfallsförbränning" och "intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris"

**i-koder i Miljöprövningsförförordningen (MPF) kopplat till BREF och BAT-slutsatser
juni 2021**

Bilaga 2

OBS!

Rader som är färgade (blått och grött) nedan markerar att samma MPF-kod omfattas av flera BREFar.

Mer information om BREFar och BAT-slutsatser finns hos Europeiska IPPC-byrån,
<https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>
och på Naturvårdsverkets webb.

Läsanvisning:

Det är viktigt att noga granska respektive ärende. Om en verksamhet omfattas av i-koden i miljöprövningsförförordningen betyder inte det att verksamheten med automatik kommer att omfattas av BAT-slutsatsdokumentet. Här krävs en granskning.

Läsanvisning:

Kolumnerna "Förordningar", "Föreskrifter", "Annan lagstiftning" och "Kommentar" är mycket sparsamt ifyllda. Se denna tabell som går att komplettera. Har du möjlighet att bidra med kompletteringar? Skicka dem till miljosamverkansverige@lansstyrelsen.se. Vi har valt att inte ta med generella förordningar och föreskrifter, utan enbart branschspecifika.

i-koder i Miljöprövningsförförordningen (MPF) kopplat till BREF	§	MPF-kod	Text i miljöprövningsförförordningens §	Vad heter BREF:en?	Förkortning	BAT-slutsatsdokument (svensk namn)	Publicerat datum för BAT-slutsatsdokument /datum för offentliggörande i tidning	Förordningar, förutom IUF	Föreskrift	Annan lagstiftning	Kommentar
2. Jordbruk	1	1.10-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 1.10-i gäller för anläggning för djurhållning med 1. mer än 40 000 platser för fjäderfä, 2. mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion, eller 3. mer än 750 platser för suggor. Förordning (2016:1188).	Intensive Rearing of Poultry or Pigs	IRPP	BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris.	21 februari 2017	Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket	Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring		
4.Utvinning, brytning och bearbetning av torv, olja, gas, kol, malm, mineral, berg, naturgrus och annat	12	13.20-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 13.20-i gäller för anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm, inbegripet sulfidmalm. Förordning (2016:1188).	Non-ferrous Metals Industries	NFM	BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin.	30 juni 2016				
4.Utvinning, brytning och bearbetning av torv, olja, gas, kol, malm, mineral, berg, naturgrus och annat	12	13.20-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 13.20-i gäller för anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm, inbegripet sulfidmalm. Förordning (2016:1188).	Iron and Steel Production	IS	BAT-slutsatser för järn- och ståltilverkning.	8 mars 2012				
5. Livsmedel och foder	1	15.10-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 15.10-i gäller för slakteri med en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton slaktvikt per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Slaughterhouses and Animals By-products Industries	SA	Ej publ. Status 2020: Kick-off meeting juni 2019					
	4	15.40-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 15.40-i gäller för anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår.	Food, Drink and Milk Industries	FDM	BAT-slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin.	4 december 2019 (Ej införda i industriutsläppsförordningen).				
	8	15.90-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 15.90-i gäller för anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton per kalenderår, eller 2. mer än a) 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift högst 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller b) 300 ton per dygn i övriga fall.	Food, Drink and Milk Industries	FDM	BAT-slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin.	4 december 2019 (Ej införda i industriutsläppsförordningen).				
	12	15.131-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 15.131-i gäller för anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av animaliskt material uppgår till 1. mer än 10 viktprocent och produktionen uppgår till mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, 2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd a) per dygn som i antal ton överstiger animalievärdet, b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalievärdet. Med animalievärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktprocent av slutprodukten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering. Förordning (2016:1188).	Food, Drink and Milk Industries	FDM	BAT-slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin.	4 december 2019 (Ej införda i industriutsläppsförordningen).				
	15	15.170-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 15.170-i gäller för anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde. Förordning (2016:1188).	Food, Drink and Milk Industries	FDM	BAT-slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin.	4 december 2019 (Ej införda i industriutsläppsförordningen).				

	17	15.185-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 15.185-i gäller för anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av 1. mer än 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på enbart vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13 eller 15 §. Förordning (2016:1188).	Food, Drink and Milk Industries	FDM	BAT-slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin.	4 december 2019 (Ej införda i industriutsläppsförordningen).			
	29	15.330-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 15.330-i gäller för anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton foder per dygn eller mer än 18 750 ton foder per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölk eller endast innebär paketering. Förordning (2016:1188).	Food, Drink and Milk Industries	FDM	BAT- slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin.	4 december 2019 (Ej införda i industriutsläppsförordningen).			
	31	15.350-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 15.350-i gäller för anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton per kalenderår, eller 2. mer än a) 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift högst 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller b) 300 ton per dygn i övriga fall. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering. Förordning (2016:1188).	Food, Drink and Milk Industries	FDM	BAT-slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin.	4 december 2019 (Ej införda i industriutsläppsförordningen).			
	33	15.370-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 15.370-i gäller för anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av animaliskt material uppgår till 1. mer än 10 viktprocent och produktionen uppgår till mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, 2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd a) per dygn som i antal ton överstiger animalevärdet, b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalevärdet. Med animalevärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktprocent av slutprodukten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering. Förordning (2016:1188).	Food, Drink and Milk Industries	FDM	BAT-slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin.	4 december 2019 (Ej införda i industriutsläppsförordningen).			
6. Textilvaror	1	17.10-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 17.10-i gäller för anläggning för förbehandling eller färgning av mer än 10 ton textilt fibrer eller textilier per dygn eller mer än 2 500 ton textilt fibrer eller textilier per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Textiles industry	TXT	Ej publ. Status 2020: D1 från 12.2019				
7. Päls, skinn och läder	1	18.10-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 18.10-i gäller för anläggning för garvning av mer än 12 ton hudar eller skinn per dygn eller mer än 3 000 ton hudar eller skinn per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Tanning of Hides and Skins	TAN	BAT-slutsatser för garvning av hudar och skinn.	16 februari 2013			
8. Trävaror	1	20.05-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 20.05-i gäller för anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av mer än 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller mer än 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blåmuggssvamp. Förordning (2016:1188).	Surface Treatment Using Organic Solvents including Wood and Wood Products Preservation with Chemicals	STS	BAT-slutsatser för ytbehandling med organiska lösningsmedel, inklusive behandling av trä och träprodukter med kemikalier	9 december 2020	NFS 2001:6		Branschstandarder för träimpregnering har stor betydelse.
	6	20.50-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 20.50-i gäller för anläggning med en produktion av mer än 600 kubikmeter per dygn eller mer än 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor eller spånskivor. Förordning (2016:1188).	Wood-based Panels Production	WBP	BAT-slutsatser för produktion av träbaserade skivor.	24 november 2015			
9. Massa, papper och pappersvaror	1	21.10-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 21.10-i gäller för anläggning för framställning i industriell skala av pappersmassa av trä, returfiber eller andra fibrösa material. Förordning (2016:1188).	Production of Pulp, Paper and Board	PP	BAT-slutsatser för produktion av massa, papper och kartong.	30 september 2014			
	2	21.30-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 21.30-i gäller för anläggning för framställning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong. Förordning (2016:1188).	Production of Pulp, Paper and Board	PP	BAT-slutsatser för produktion av massa, papper och kartong.	30 september 2014			

11. Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle	2	23.10-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 23.10-i gäller för anläggning för tillverkning av koks. Förordning (2016:1188).	Iron and Steel Production	IS	BAT-slutsatser för järn- och ståltilverkning.	8 mars 2012				
	3	23.11-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 23.11-i gäller för anläggning för förgasning eller förvätskning av kol. Förordning (2016:1188).	Large Combustion Plants	LCP	BAT-slutsatser för stora förbränningsanläggningar.	17 augusti 2017				
	4	23.12-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 23.12-i gäller för anläggning för framställning av kol (hårt kol). Förordning (2016:1188).	Large Combustion Plants	LCP		17 augusti 2017				
	7	23.30-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 23.30-i gäller för anläggning för raffinering av mineralolja eller gas. Förordning (2016:1188).	Refining of Mineral Oil and Gas	REF	BAT-slutsatser för raffinering av mineralolja och gas.	28 oktober 2014				
12. Kemiska produkter	1	24.01-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.01-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
Organiska kemikalier	1	24.01-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.01-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Large Volume Organic Chemicals	LVOC	BAT-slutsatser för produktion av organiska högvolymerkemikalier.	7 december 2017				
	2	24.02-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.02-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	3	24.03-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.03-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syrenehållande organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	3	24.03-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.03-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syrenehållande organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Large Volume Organic Chemicals	LVOC	BAT-slutsatser för produktion av organiska högvolymerkemikalier.	7 december 2017				
	4	24.04-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.04-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syrenehållande organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	5	24.05-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.05-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton svavelnehållande organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	5	24.05-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.05-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton svavelnehållande organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Large Volume Organic Chemicals	LVOC	BAT-slutsatser för produktion av organiska högvolymerkemikalier,	7 december 2017				
	6	24.06-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.06-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton svavelnehållande organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	7	24.07-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.07-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton kväveinhållande organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	7	24.07-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.07-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton kväveinhållande organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Large Volume Organic Chemicals	LVOC	BAT-slutsatser för produktion av organiska högvolymerkemikalier.	7 december 2017				
	8	24.08-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.08-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton kväveinhållande organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				

[illegible]

	22	24.22-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.22-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton yttaktiva ämnen eller tensider per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	23	24.23-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.23-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton gaser per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	23	24.23-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.23-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton gaser per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Chlor-alkali	CAK	BAT-slutsatser för kloralkaliproduktion.	11 december 2013				
	24	24.24-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.24-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton gaser per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	24	24.24-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.24-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton gaser per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Chlor-alkali	CAK	BAT-slutsatser för kloralkaliproduktion.	11 december 2013				
	25	24.25-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.25-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syror per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	26	24.26-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.26-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syror per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	27	24.27-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.27-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton baser per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	27	24.27-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.27-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton baser per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Chlor-alkali	CAK	BAT-slutsatser för kloralkaliproduktion.	11 december 2013				
	28	24.28-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.28-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton baser per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	28	24.28-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.28-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton baser per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Chlor-alkali	CAK	BAT-slutsatser för kloralkaliproduktion.	11 december 2013				
	29	24.29-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.29-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton salter per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	30	24.30-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.30-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton salter per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	31	24.31-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.31-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	31	24.31-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.31-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Large Volume Organic Chemicals	LVOC	BAT-slutsatser för produktion av organiska högvolymerkemikalier.	7 december 2017				
	32	24.32-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.32-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra organiska föreningar per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				

	33	24.33-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.33-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka mer än 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	34	24.34-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.34-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka högst 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	35	24.35-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.35-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	36	24.36-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.36-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	38	24.38-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.38-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	39	24.39-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.39-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	42	24.42-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 24.42-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton sprängämnen per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	43	24.43-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 24.43-i gäller för anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton sprängämnen per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
14. Mineraliska produkter	1	26.05-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 26.05-i gäller för anläggning för tillverkning av glas inklusive glasfiber med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Manufacture of Glass	GLS	BAT-slutsatser för tillverkning av glas och mineralull.	8 mars 2012				
	2	26.10-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 26.10-i gäller för anläggning för smältning av mineraler, inklusive tillverkning av mineralull, med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Manufacture of Glass	GLS	BAT-slutsatser för tillverkning av glas och mineralull.	8 mars 2012				
	6	26.50-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 26.50-i gäller för anläggning för att tillverka keramiska produkter genom bränning, särskilt takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en 1. produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. ugnskapacitet på mer än fyra kubikmeter och med en sättningsdensitet på mer än 300 kilogram per kubikmeter. Förordning (2016:1188).	Ceramic Manufacturing Industry	CER	Ej publ. Status 2020: Review started					
	9	26.70-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 26.70-i gäller för anläggning för att 1. i roterugn tillverka mer än 500 ton per dygn eller mer än 125 000 ton cement per kalenderår, eller 2. i annan ugn tillverka mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton cement per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Cement, Lime and Magnesium Oxide	CLM	BAT-slutsatser för produktion av cement, kalk och magnesiumoxid.	9 april 2013				
	11	26.90-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 26.90-i gäller för anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton kalk per dygn eller mer än 12 500 ton kalk per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Cement, Lime and Magnesium Oxide	CLM	BAT-slutsatser för produktion av cement, kalk och magnesiumoxid.	9 april 2013				
	15	26.130-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 26.130-i gäller för anläggning för tillverkning av asbest eller av asbestbaserade produkter. Förordning (2016:1188).	Production of Cement, Lime and Magnesium Oxide	CLM		9 april 2013				
	19	26.170-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 26.170-i gäller för anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton magnesiumoxid per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Production of Cement, Lime and Magnesium Oxide	CLM	BAT-slutsatser för produktion av cement, kalk och magnesiumoxid.	9 april 2013				

15. Stål och metall	1	27.10-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 27.10-i gäller för anläggning för att producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), med eller utan utrustning för kontinuerlig gjutning, om produktionen är mer än 2,5 ton per timme eller mer än 21 900 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Iron and Steel Production	IS	BAT-slutsatser för järn- och ståltilverkning.	8 mars 2012				
	3	27.25-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 27.25-i gäller för anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning av mer än 20 ton råstål per timme eller mer än 175 200 ton råstål per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Iron and Steel Production	IS	BAT-slutsatser för järn- och ståltilverkning.					
	4	27.26-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 27.26-i gäller för anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom hammarsmide, om slagenergin per hammare är mer än 50 kilojoule och den använda värmeeffekten är mer än 20 megawatt. Förordning (2016:1188).	Iron and Steel Production	IS	BAT-slutsatser för järn- och ståltilverkning.					
	5	27.27-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 27.27-i gäller för anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom att anbringa skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning av mer än 2 ton råstål per timme eller mer än 17 500 ton råstål per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Iron and Steel Production	IS	BAT-slutsatser för järn- och ståltilverkning.					
	8	27.40-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 27.40-i gäller för anläggning för att gjuta järn eller stål, om produktionen är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Iron and Steel Production	IS	BAT-slutsatser för järn- och ståltilverkning.					
	11	27.70-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 27.70-i gäller för anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera mer än 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjutier. Förordning (2016:1188).	Non-ferrous Metals Industries	NFM	BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin.	30 juni 2016				
	12	27.80-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 27.80-i gäller för anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera högst 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjutier. Förordning (2016:1188).	Non-ferrous Metals Industries	NFM	BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin.	30 juni 2016				
	13	27.100-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 27.100-i gäller för att i guteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktionen av bly eller kadmiun är mer än 4 ton per dygn eller mer än 1 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Non-ferrous Metals Industries	NFM	BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin.	30 juni 2016				
	14	27.101-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 27.101-i gäller för att i guteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktionen är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Non-ferrous Metals Industries	NFM	BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin.	30 juni 2016				
16. Metall- och plastytbehandling, avfettning och fårgborttagning	1	28.10-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 28.10-i gäller för anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om behandlingsbadet har en sammanlagd volym av mer än 30 kubikmeter. Förordning (2016:1188).	Surface Treatment of Metals and Plastics	STM	Status 2020: Uppdatering enligt IED ej påbörjad					
17. Elektriska artiklar	4	31.40-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 31.40-i gäller för anläggning för att tillverka grafitelektroder genom bränning eller grafitisering. Förordning (2016:1188).	Non-ferrous Metals Industries	NFM	BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin.	30 juni 2016				
19. Förbrukning av organiska lösningsmedel	2	39.10-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 39.10-i gäller för anläggning för att appretera, trycka, bestryka, avfetta, vattenskyddsimpregnera, limma, måla, rengöra, impregnera eller på annat sätt ytbehandla material, föremål eller produkter, om förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 150 kilogram per timme eller mer än 200 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Surface Treatment Using Organic Solvents including Preservation of Wood and Wood Products with Chemicals	STS	BAT-slutsatser för ytbehandling med organiska lösningsmedel, inklusive behandling av trä och träprodukter med kemikalier	9 december 2020	Förordning (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel			
21 Gas- och vätskeformiga bränslen, el, värme och kyla	4	40.05-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 40.05-i gäller för anläggning för förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol där anläggningen har en kapacitet att överföra 20 megawatt tillförd bränsleffekt eller mer. Förordning (2016:1188).	Large Combustion Plants	LCP	BAT-slutsatser för stora förbränningsanläggningar.	17 augusti 2017				
	8	40.40-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 40.40-i gäller för anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt. Förordning (2016:1188).	Large Combustion Plants	LCP	BAT-slutsatser för stora förbränningsanläggningar.	17 augusti 2017	Förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar			
	9	40.50-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 40.50-i gäller för anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt men högst 300 megawatt. Förordning (2016:1188).	Large Combustion Plants	LCP	BAT-slutsatser för stora förbränningsanläggningar.	17 augusti 2017	Förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar			

28 Rening av avloppsvatten	3	90.15-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.15-i gäller för avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar som avses i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §. Förordning (2016:1188).	Food, Drink and Milk Industries	FDM	BAT- slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin.	4 december 2019 (Ej införda i industriutsläppsförordningen).		Naturvårds verkets föreskrifter (2016.6) om om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse		
	3	90.15-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.15-i gäller för avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar som avses i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §. Förordning (2016:1188).	Waste Treatment	WT	BAT-satser för avfallsbehandling.	17 augusti 2018				
	3	90.15-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.15-i gäller för avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar som avses i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §. Förordning (2016:1188).	Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector	CWW	BAT-satser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn.	9 juni 2016				
	3	90.15-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.15-i gäller för avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar som avses i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §. Förordning (2016:1188).	Tanning of Hides and Skins	TAN	BAT-satser för garvning av hudar och skinn.	16 februari 2013				
29 Avfall	5	90-180-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.180-i gäller för samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Waste Incineration	WI	BAT-satser för avfallsförbränning, inklusive behandling av slagg och/eller bottenaska.	3 december 2019 (ej infört i industriutsläppsförordning).				
	5	90-180-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.180-i gäller för samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Large Combustion Plants	LCP	BAT-satser för stora förbränningsanläggningar.	17 augusti 2017				
	6	90.181-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.181-i gäller för avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Waste Incineration	WI	BAT-satser för avfallsförbränning, inklusive behandling av slagg och/eller bottenaska.	3 december 2019 (ej infört i industriutsläppsförordningen).				
	9	90.200-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.200-i gäller för samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall. Förordning (2016:1188).	Waste Incineration	WI	BAT-satser för avfallsförbränning, inklusive behandling av slagg och/eller bottenaska.	3 december 2019 (Ej infört i industriutsläppsförordningen).	Förordning (2013:253) om förbränning av avfall			
	9	90.200-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.200-i gäller för samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall. Förordning (2016:1188).	Large Combustion Plants	LCP	BAT-satser för stora förbränningsanläggningar.	17 augusti 2017	Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar			
	10	90.201-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.201-i gäller för avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall. Förordning (2016:1188).	Waste Incineration	WI	BAT-satser för avfallsförbränning, inklusive behandling av slagg och/eller bottenaska.	3 december 2019 (ej infört i industriutsläppsförordningen).	Förordning (2013:253) om förbränning av avfall, Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar			
	11	90.210-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.210-i gäller för samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall. Förordning (2016:1188).	Waste Incineration	WI	BAT-satser för avfallsförbränning, inklusive behandling av slagg och/eller bottenaska.	3 december 2019 (Ej infört i industriutsläppsförordningen).	Förordning (2013:253) om förbränning av avfall, Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar			

	11	90.210-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.210-i gäller för samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall. Förordning (2016:1188).	Large Combustion Plants	LCP	BAT-slutsatser för stora förbränningsanläggningar.	17 augusti 2017	Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar			
	12	90.211-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.211-i gäller för avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall. Förordning (2016:1188).	Waste Incineration	WI	BAT-slutsatser för avfallsförbränning, inklusive behandling av slagg och/eller bottenaska.	3 december 2019 (Ej infört i industriutsläppsförordningen).	Förordning (2013:253) om förbränning av avfall Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar			
	13	90.212-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.212-i gäller för samförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Waste Incineration	WI	BAT-slutsatser för avfallsförbränning, inklusive behandling av slagg och/eller bottenaska.	3 december 2019 (Ej infört i industriutsläppsförordningen).				
	13	90.212-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.212-i gäller för samförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Large Combustion Plants	LCP	BAT-slutsatser för stora förbränningsanläggningar.	17 augusti 2017				
	14	90.213-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.213-i gäller för avfallsförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Waste Incineration	WI	BAT-slutsatser för avfallsförbränning, inklusive behandling av slagg och/eller bottenaska.	3 december 2019 (Ej infört i industriutsläppsförordningen).				
	20	90.290-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.290-i gäller för att deponera icke-farligt avfall som inte är inert, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).					Förordning (2001:512) om deponering av avfall	Naturvårdsverkets föreskrifter 2004:10 om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall; Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd 2004:4 om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall		
	21	90.300-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.300-i gäller för att deponera icke-farligt avfall som inte är inert, om 1. den tillförda mängden är mer än 2 500 ton men högst 100 000 ton avfall per kalenderår, eller 2. mängden avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 20 §. Förordning (2016:1188).					Förordning (2001:512) om deponering av avfall	Naturvårdsverkets föreskrifter 2004:10 om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall; Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd 2004:4 om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall		
	23	90.320-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.320-i gäller för att deponera farligt avfall, om deponin tillförs mer än 10 000 ton farligt avfall per kalenderår. Förordning (2016:1188).					Förordning (2001:512) om deponering av avfall	Naturvårdsverkets föreskrifter 2004:10 om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall; Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd 2004:4 om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall		
	24	90.330-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.330-i gäller för att deponera farligt avfall, om 1. den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. mängden farligt avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 23 §. Förordning (2016:1188).					Förordning (2001:512) om deponering av avfall	Naturvårdsverkets föreskrifter 2004:10 om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall; Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd 2004:4 om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall		
	32	90.241-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.241-i gäller för att behandla animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Eventuellt Slaughterhouses and Animals By-products Industries	SA	Ej publicerad					
	52	90.454-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.454-i gäller för att underjordsförvara mer än 50 ton farligt avfall. Förordning (2016:1188).								

	56	90.408-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.408-i gäller för att lagra farligt avfall i avvaktan på sådan behandling som kräver tillstånd enligt 5, 6, 7, 8 eller 67 §, om mängden avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton. Förordning (2016:1188).	Waste Treatment	WT	BAT-slutsatser för avfallsbehandling.	17 augusti 2018				
	62	90.500-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.500-i gäller för att avskilja koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från industrisläppsverksamheter som beskrivs i 1 kap. 2 § industrisläppsförordningen (2013:250). Förordning (2016:1188).								
	65	90.406-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.406-i gäller för att återvinna eller både återvinna och bortskafter icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. behandling innan förbränning eller samförbränning, 3. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 4. behandling av slagg eller aska. Om behandlingen enbart avser anaerob biologisk nedbrytning gäller tillståndsplikten endast om den tillförda mängden avfall är mer än 100 ton per dygn eller mer än 25 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Waste Incineration	WI	BAT-slutsatser för avfallsförbränning, inklusive behandling av slagg och/eller bottenaska.	3 december 2019 (Ej infört i industrisläppsförordningen).				
	65	90.406-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.406-i gäller för att återvinna eller både återvinna och bortskafter icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. behandling innan förbränning eller samförbränning, 3. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 4. behandling av slagg eller aska. Om behandlingen enbart avser anaerob biologisk nedbrytning gäller tillståndsplikten endast om den tillförda mängden avfall är mer än 100 ton per dygn eller mer än 25 000 ton per kalenderår. Förordning (2016:1188).	Waste Treatment	WT	BAT-slutsatser för avfallsbehandling.	17 augusti 2018				
	66	90.405-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.405-i gäller för att bortskafter icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. behandling innan förbränning eller samförbränning, 4. behandling i anläggning för fragmentering av metall, eller 5. behandling av slagg eller aska. Förordning (2016:1188).	Waste Incineration	WI	BAT-slutsatser för avfallsförbränning, inklusive behandling av slagg och/eller bottenaska.	3 december 2019 (Ej infört i industrisläppsförordningen).				
	66	90.405-i	Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.405-i gäller för att bortskafter icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. behandling innan förbränning eller samförbränning, 4. behandling i anläggning för fragmentering av metall, eller 5. behandling av slagg eller aska. Förordning (2016:1188).	Waste Treatment	WT	BAT-slutsatser för avfallsbehandling,	17 augusti 2018				
	67	90.435-i	Tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.435-i gäller för att återvinna eller bortskafter farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. materialåtervinning av lösningsmedel, 4. materialåtervinning av oorganiska material, utom metaller och metallföreningar, 5. regenerering av syror eller baser, 6. återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar, 7. återvinning av katalysatorer, 8. omräffinerig eller annan behandling för återanvändning av olja, 9. invallning, 10. sammansmältning eller blandning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan avfallet behandlas enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf, eller 11. omförpackning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan behandling av avfall enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf. Förordning (2016:1188).	Waste Treatment	WT	BAT-slutsatser för avfallsbehandling,	17 augusti 2018				

Hur går det till när IPPC arbetar fram en ny BREF alternativt reviderar en befintlig?
Vad är Sevilla-processen?
Var kommer BAT-slutsatserna ifrån?
Kan tillsynsmyndigheten vara med i processen? Finns möjlighet för dig att påverka?
Vilka tidsramar handlar det om?

Vi gör ett försök att kortfattat besvara dessa frågor med hjälp av nedanstående exempel från pågående revidering av BREF:en för textilindustrin. Projektgruppen har intervjuat Siv Hansson och Elisabeth Tärneld Lindqvist, Länsstyrelsen Västra Götaland. Både Siv och Elisabeth har erfarenhet av att ingå i en teknisk arbetsgrupp, Technical Working Group (TWG). Siv arbetar just nu aktivt med revideringen av BREF för textilindustri. Du kan läsa mera om området på Naturvårdsverkets och Europeiska IPPC-byråns webbplatser.

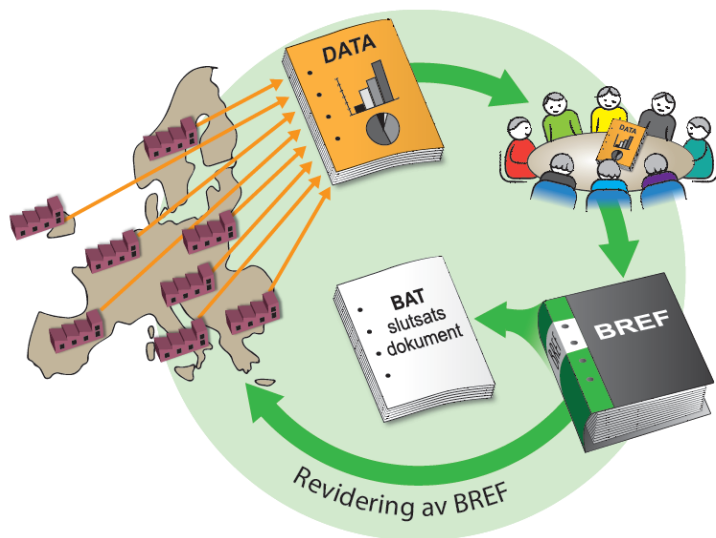

Bild 1 Siv Hansson, Länsstyrelsen Västra Götaland

Framtagning eller revidering av en BREF

EU kommissionen leder, genom europeiska IPPC-byrån, processen med att ta fram/revidera en BREF. IPPC-byråns kontor finns i Sevilla, det är utifrån kontorets placering som namnet "Sevilla-processen" ofta används.

I denna process är den tekniska arbetsgruppen en viktig aktör (Technical Working Group = TWG). Här finns medlemsstaterna, berörda industrisektorer och miljöorganisationer med flera representerade. Inför revideringen av befintlig eller framtagande av en ny BREF startar IPPC-byrån med att aktivera en TWG. Arbetet i en TWG är omfattande och tar flera år i anspråk. En väsentlig arbetsuppgift är att ta fram ett frågeformulär, "questionnaire" som referensanläggningarna runt om inom EU ska besvara. Det är på så sätt TWG gör datainsamlingen och får fram en bild av vad som är bästa tillgängliga teknik och underlag för att föreslå BAT-slutsatser och BAT-AEL (utsläppsvärden).

Figur 1 Sevilla-processen

Sveriges medverkan

Två personer representerar Sverige i varje BREF. Det är Naturvårdsverkets ”IED BREF-samordnare” och en teknisk expert från Naturvårdsverket eller länsstyrelsen. De deltar för Sveriges räkning i den tekniska arbetsgruppen. I Artikel 13-forum och Artikel 75-kommittén deltar Naturvårdsverket som Sveriges representanter. Både i TWG och efterföljande steg driver Naturvårdsverket Sveriges position, som fastställs av Regeringskansliet efter gemensam beredning.

När det gäller BREF:en för textilindustrin är Siv Hansson, Länsstyrelsen Västra Götaland, Sveriges tekniska expert i TWG. Det är väldigt spännande att delta i TWG, berättar Siv. I arbetet i TWG finns de största möjligheterna att spela in synpunkter och påverka BREF:ens innehåll.

I processen vill vi nå konsensus och det innebär många möten. I ”normala” tider genomförs mötena i Sevilla. Där är fikapauserna jätteviktiga, säger Siv. Det är då deltagarna knyter kontakter och kan prata ihop sig. Under pandemin har TWG träffats digitalt, vilket naturligtvis försvårar och försenar processen. Lyckas man inte nå konsensus i en fråga är det författarna från IPPC-byrån som har utslagsröst.

Sverige är ett litet land med få röster. Det innebär att det är viktigt att ha ett bra samarbete med andra stater som har ett liknande synsätt på frågorna som Sverige. Siv deltar därför i förmöten och mailkonversationer inför mötena i TWG. När det gäller BREF:en för textilindustrin är det främst Tyskland, Frankrike, Nederländerna, Belgien och Österrike som Sverige har dialog med. Syftet med förmöten och mailkonversationer är att få fram gemensamma ståndpunkter och därefter kunna driva viktiga frågor gemensamt. Ett exempel Siv tar upp är en diskussion om Massflow thresholds (MFT) för utsläpp till luft. MFT är utsläppt mängd per timma istället för halt som i BAT-AEL. Om MFT underskrids föreslås BAT-AEL inte gälla för utsläppspunkten.

Alla möten sker naturligtvis på engelska, men du behöver inte skämmas över din ”svenska” engelska säger Siv. Är du intresserad av att delta i en TWG, strunta i att vara orolig över om du klarar språket!

Sevilla-processen - ett konkret exempel

I tabellen nedan utgår vi från revideringen av BREF:en för textilindustrin. Tabellen beskriver i korta drag de olika skeendena. Det är uppenbart att processen tar många år i anspråk. När det gäller reviderad BREF för textilindustrin gjordes datainsamlingen kring bästa tillgängliga teknik och utsläppsvärden inom EU hösten 2018 till våren 2019. Vi har ännu inte fått beslutade BAT-slutsatser (våren 2021). När de beslutas dröjer det ytterligare fyra år innan de träder i kraft. Det betyder att nivån för bästa tillgängliga teknik troligen är mer än åtta år gammal vid denna tidpunkt. Det kan vara bra för dig som tillsynshandläggare att ha med dig den informationen i ditt arbete.

Tabell 1 Revidering av Textil BREF

Tid	Processens förlopp
? - 2017	IPPC-byrån förbereder revideringen av BREF för textilindustrin
Augusti 2017	IPPC-byrån reaktiverar TWG. Medlemsstaterna får frågan vilka som ska delta i TWG.
Första halvåret 2018	TWG har kick-off möte och sätter ramarna
Hösten 2018 - april 2019	TWG arbetar med datainsamling kring BAT, omfattande och viktigt för blivande BAT-slutsatser. Bland annat tar de fram ett frågeformulär till branschen, ett så kallat Questionnaire
Hösten 2019. Första utkastet utskickat i dec 2019	IPPC-byrån sammanställer och tar fram ett första utkast till ny/reviderad BREF, DRAFT 1.
Mars 2020	TWG lämnar synpunkter på första utkastet och arbetar vidare med kompletteringar etc.
Oktober 2020, februari 2021	Workshops med TWG för att diskutera några utvalda BAT-slutsatser.
April 2021	IPPC-byrån gör ett utkast till reviderade BAT-slutsatser, kap 5. Background paper inför det avslutande mötet skickas samtidigt. Reviderade kap 3 och 4 skickas ut i början av maj.
25 maj-11 juni 2021	Avslutande möte i TWG via minst sju heldagars webbmöten då inga fysiska möten hålls på grund av pandemin
Kvartal 4, 2021	Slutligt förslag från IPPC-byrån på reviderad BREF och BAT-slutsatser
Första halvåret 2022	Utkastet till BREF med BAT-slutsatser lämnas till EU-kommissionen. Detta behandlas då i IED:s artikel 13-forum. Där medverkar medlemsstater, industri och miljöorganisationer
Första halvåret 2022	BREF med BAT-slutsatser beslutas av artikel 75-kommittén, där ingår medlemsstaterna.
Hösten 2022	BAT-slutsatserna översätts till alla EU-språk och publiceras i EU:s tidning
Fyra år senare, hösten 2026	BAT-slutsatserna träder i kraft.

Nationell referensgrupp

Redan hösten 2016, det vill säga innan TWG reaktiverades i augusti 2017, startade Naturvårdsverket en nationell referensgrupp. En sådan består i regel av branschorganisationer, industrin, miljöorganisationer, akademien, myndigheter med flera. I gruppen för BREF:en för textilindustri finns tre referensanläggningar som fyllt i questionnaire.

Svensk position

Sveriges arbete inom Sevilla-processen styrs av instruktioner från regeringen och leds av Naturvårdsverket. Referensgruppens första uppgift är att medverka till att ta fram en svensk position. Den fastställs efter gemensam beredning med Regeringskansliet och är klar när arbetet i TWG startar. Den svenska positionen har fokus på vilka frågeställningar som är viktiga att driva för aktuell bransch. Industrins och tillsynsmyndigheternas inspel är viktiga här.

Intern remissinstans

Nästa uppgift för den nationella arbetsgruppen är att verka för datainsamlingen i Sverige. Det gäller både att svara på questionnaires, att tillföra kunskap om teknisk utveckling som är BAT eller att informera om substitutioner etc. De har regelbundna möten och är intern "remissinstans". Gruppen fortsätter sitt arbete parallellt med Sevilla-processens olika steg. De två svenska representanterna i TWG leder den nationella referensgruppen, sprider information, kallar till möten och tar in synpunkter som förmedlas till IPPC-byrån.

Tillsynsmyndighetens roll

Siv berättar att det är viktigt att tillsynsmyndigheterna är aktiva i den nationella referensgruppen, särskilt de som har tillsyn över verksamhetsutövare som fungerar som referensanläggning. Det finns inga begränsningar i storlek för den nationella referensgruppen. Naturvårdsverket skickar ut en fråga till tillsynsmyndigheterna om det finns intresse att delta. Här har du som tillsynshandläggare möjlighet att vara med och påverka framtagandet av BREF:en och BAT-slutsatserna, säger Siv. Det viktiga är att vara aktiv tidigt i processen. Ju längre den framåtskrider desto svårare är det att komma med synpunkter och nya inspel. I slutet av processen är det i stort sett omöjligt.

Miljösamverkan
Sverige

Exempel på redovisning av BAT-slutsatser i miljö- rapport

Bilaga 4

Länsstyrelserna

Huvudmän

Länsstyrelserna, Naturvårdsverket, Jordbruksverket samt Havs- och vattenmyndigheten

Webbplats

www.miljosamverkansverige.se

E-postadress

miljosamverkansverige@lansstyrelsen.se

Rapportnummer

Mall för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris (IRPP)	4
Redovisning av tillgängliga tekniker	6
Avfallsbehandling (WT).....	6
Produktion av massa, papper och kartong (PP)	8
Livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin (FDM)	9
Luktutsläpp.....	13
Buller	14
Alternativ mätmetod.....	15
BAT-AEL.....	16

Exempel på redovisning av BAT-slutsatser

I samband med miljörapporteringen ska verksamhetsutövaren redovisa hur de uppfyller BAT-slutsatserna. Här har vi samlat några exempel på hur den redovisningen kan göras. Såväl bra redovisningar som mindre bra sådana presenteras och kommenteras.

Mall för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris (IRPP)

Jordbruksverket har tagit fram en mall som kan användas för redovisningen av ”Intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris” (IRPP), och den finns tillgänglig i SMP (Svenska miljörapporteringsportalen). Mallen förenklar redovisningen eftersom den är tydligt kopplad till respektive BAT-slutsats.

Jordbruksverket har även gjort en vägledning om BAT-slutsatserna. För beräkning av utsläpp av ammoniak finns ett program, VERA, som kan användas (licens krävs).

Exempel: BAT 5 Effektiv vattenanvändning

Bästa tillgängliga teknik för att använda vatten effektivt är att använda en kombination av de tekniker som anges nedan.

	Teknik	Tillämplighet
a	Dokumentera vattenförbrukning.	Allmänt tillämpligt.
b	Detektera och reparera vattenläckor.	Allmänt tillämpligt.
c	Använda högtryckstvättar för rengöring av djurstallar och utrustning.	Inte tillämpligt för fjäderfäenheter som använder system för torr rengöring.
d	Välja och använda lämplig utrustning (t.ex. vattenkoppar/-nipplar, runda eller raka vattentråg) för den aktuella djurkategorin och samtidigt säkerställa tillgänglighet till vatten (fri utfodring).	Allmänt tillämpligt.
e	Kontrollera och (vid behov) regelbundet kalibrera utrustning för dricksvatten.	Allmänt tillämpligt.
f	Återanvända ej förorenat regnvatten för rengöring.	Eventuellt inte tillämpligt för befintliga anläggningar, på grund av de höga kostnaderna. Tillämpligheten kan begränsas av biosäkerhetsrisker.

Frågor BAT 5
Anser du att din verksamhet uppfyller slutsatsen? <i>Svara ja, nej eller ej tillämplig.</i>
Ange på vilket sätt du uppfyller slutsatsen: <i>Om flera alternativ finns ska du ange den eller de du använder. Använder du andra tekniker än de som finns beskrivna i BAT-slutsatsen behöver du beskriva hur du anser att du uppnår samma miljönytta med den tekniken.</i>
Beskriv eventuella planerade åtgärder:
Eventuell övrig information:

Redovisning av tillgängliga tekniker

Nedan beskriver vi tre olika exempel.

Avfallsbehandling (WT)

BAT 4 Bästa tillgängliga teknik för att minska miljörisken i samband med lagring av avfall är att använda alla de tekniker som anges nedan.

	Teknik	Beskrivning	Tillämplighet
a)	Optimerad plats för lagring	Detta innefattar exempelvis följande tekniker: — Lagringen sker så långt från känsliga områden, vattendrag etc., som är tekniskt och ekonomiskt möjligt. — Lagringen placeras på ett sådant sätt att onödig hantering av avfallet inom avfallsbehandlings-anläggningen (t.ex. att samma avfall hanteras två eller fler gånger eller att transport-avstånden inom anläggningen är onödigt långa) elimineras eller minimeras.	Allmänt tillämpligt för nya avfallsbehandlingsanläggningar.
b)	Tillräcklig lagringskapacitet	Åtgärder vidtas för att undvika ansamling av avfall, t.ex. följande: — Den maximala avfalls-lagringskapaciteten fastställs tydligt och överskrids inte, med hänsyn tagen till avfallens beskaffenhet	Allmänt tillämplig

		(t.ex. i fråga om brandrisk) och behandlingskapaciteten. — Mängden avfall som lagras kontrolleras regelbundet mot den maximalt tillåtna lagringskapaciteten. — Avfallets maximala uppehållstid fastställs tydligt.	
c)	Säker lagring	Detta innefattar exempelvis följande åtgärder: — Utrustning som används för lastning, lossning och lagring av avfall är tydligt dokumenterad och uppmärkt. — Avfall som man vet är känsligt för värme, ljus, luft, vatten etc. skyddas mot sådana omgivningsförhållanden. — Behållare och fat som används är lämpliga för ändamålet och förvaras på ett säkert sätt.	Allmänt tillämplig
d)	Separat område för lagring och hantering av förpackat farligt avfall.	När så är relevant, används ett särskilt område för lagring och hantering av förpackat farligt avfall.	Allmänt tillämplig

Bolagets redovisning

Bolaget tillämpar teknikerna a-d.

a, d) Vid anläggningen sker lagring inför behandling, lagring som en del av insamling samt lagring av massor inför sluttäckning av deponi. Lagring som en del av insamling av utsorterade fraktioner, både vad gäller hushålls- och industriavfall, sker dels på hårdgjord yta, dels i separat, fackindelad utrymme under tak.

Kompostering sker huvudsakligen av park- och trädgårdsavfall från hushåll och verksamheter. Mottagning av park- och trädgårdsavfall sker på yta som är asfalterad och försedd med avrinning till lakvattenbrunn. Farligt avfall mellanlagras i särskild bod och omlastas på avfallsanläggningen för att sedan transporteras vidare, för slutligt omhändertagande, till godkänd anläggning.

b) Tillräcklig lagringskapacitet och uppehållstid för lagrade mängder styrs av verksamhetens tillstånd. Detta omfattas av verksamhetens egenkontroll och mängder rapporteras årligen i miljörapporten.

d) Lagring av förpackat fast farligt avfall sker på återvinningscentralen.

Projektgruppens kommentar

Projektgruppen anser att redovisningen är bra då tillämpningen av respektive teknik a-d tydligt redovisas. Det framgår också uttryckligen att alla teknikerna tillämpas. För övrigt går det säkert att utveckla texten ytterligare.

Produktion av massa, papper och kartong (PP)

BAT 41 Energiförbrukning och energieffektivitet

För att minska förbrukningen av termisk energi och el är BAT att använda en kombination av de tekniker som anges nedan.

	Teknik	Tillämplighet
a)	Användning av energieffektiva raffinörer.	Tillämpligt vid byte, ombyggnad eller uppgradering av processutrustning.
b)	Hög återvinningsgrad för sekundärvärme från TMP- och CTMP-raffinörer och användning av återvunnen ånga vid torkning av papper eller massa.	Allmänt tillämpligt.
c)	Minimering av fiberförluster genom användning av effektiva system för rejektraffinering (sekundära raffinörer).	Allmänt tillämpligt.
d)	Installation av energibesparande utrustning, inklusive	Allmänt tillämpligt.

	automatisk processtyrning i stället för manuella system.	
e)	Minskning av råvattenanvändningen genom vattenrening inom processen och återcirkulationssystem.	Allmänt tillämpligt.
f)	Minskning av den direkta användningen av ånga genom noggrann processintegrering, med användning av exempelvis pinchanalys.	Allmänt tillämpligt.

Bolagets redovisning

- a) Bolaget har energieffektiva raffinörer.
- b) Bolaget har hög återvinningsgrad för sekundärvärme, ca 60 % av värmen återvinns, främst för torkning av papper.
- c) Fiberförluster minimeras genom användning av HC/LC-raffinörer.
- d) Bolaget har automatiskt processtyrningssystem.
- e) Bolaget har silsystem inom TMP-linjerna samt återcirkulation av vatten på pappersmaskinerna genom användning av skivfilter.
- f) Pinchanalys har använts för att minimera ånganvändningen.

Projektgruppens kommentar

Projektgruppen tycker ovanstående är bra då en redovisning har gjorts för samtliga tillämpliga kombinationer av tekniker.

Livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin (FDM)

BAT 7

Bästa tillgängliga teknik för att minska vattenförbrukningen och volymen avloppsvatten som släppts ut är att använda BAT 7 a och en eller en kombination av teknikerna b till k som anges nedan.

	Teknik	Beskrivning	Tillämplighet
	<i>Allmänna tekniker</i>		
a)	Återvinning och/eller återanvändning av vatten.	Återvinning och/eller återanvändning av vattenflöden (som föregås eller inte föregås av vattenrening), till exempel för rengöring, tvätt, kylning eller för själva processen.	Eventuellt inte tillämpligt på grund av krav gällande hygien och livsmedels-säkerhet.
b)	Optimering av vattenflödet	Användning av styr- och kontrollenheter, till exempel fotoceller, flödesventiler och termostatventiler, för att automatiskt justera vattenflödet.	Eventuellt inte tillämpligt på grund av krav gällande hygien och livsmedels-säkerhet.
c)	Optimering av vattenmunstycken (dysor) och slangar	Användning av korrekt antal munstycken med rätt placering; justering av vattentrycket.	Eventuellt inte tillämpligt på grund av krav gällande hygien och livsmedels-säkerhet.
d)	Separering av vattenflöden	Vattenflöden som inte kräver rening (till exempel oförorenat kylvatten eller oförorenat dagvatten) separeras från avloppsvatten som måste genomgå rening, vilket möjliggör återanvändning av oförorenat vatten.	Separering av oförorenat regnvatten är eventuellt inte tillämpligt om det redan finns system för uppsamling av avloppsvatten.
	<i>Tekniker kopplade till rengöring</i>		
e)	Torr rengöring	Borttagning av så mycket	Allmänt tillämplig

		restmaterial som möjligt från råvaror och utrustning innan dessa rengörs med vätskor, till exempel genom användning av tryckluft, vakuumsystem eller materialfällor med nätöverdrag.	
f)	Pigging-system för rörledningar	Användning av ett system med utskjutare och infångare, tryckluftsutrustning och en projektil (även kallad pig, till exempel gjord av plast eller isslurry), för att rengöra rörledningar. I rörledningarna finns ventiler på plats som låter piggen passera igenom rörledningssystemet och som separerar produkten och sköljvattnet.	Allmänt tillämplig
g)	Högtryckstvätt	Sprutande av vatten som ska rengöras vid ett tryck på mellan 15 och 150 bar.	Eventuellt inte tillämplig på grund av arbetsmiljökrav.
h)	Optimering av kemikaliedosering och vattenanvändning vid CIP-rengöring (cleaning in place)	Optimering av CIP-rengöringens utformning och mätning av grumlighet, konduktivitet, temperatur och/eller pH-värde för att dosera varmvatten och	Allmänt tillämplig

		kemikalier i optimerade kvantiteter.	
i)	Lågtryckstvätt med skum och/eller gel	Användning av skum och/eller gel under lågt tryck för att rengöra väggar, golv och utrustningsytor.	Allmänt tillämplig
j)	Optimerad utformning och konstruktion av utrustnings- och processytor	Utrustnings- och processytor utformas och konstrueras på ett sådant sätt att rengöring underlättas. Vid optimeringen av utformningen och konstruktionen tas hänsyn till hygienkraven.	Allmänt tillämplig
k)	Rengöring av utrustning så snart som möjligt	Rengöring utförs så snart som möjligt efter att utrustningen har använts, för att förhindra att smuts gror fast.	Allmänt tillämplig

Bolagets redovisning

Verksamheten klarar villkoret avseende hur mycket avloppsvatten som får ledas till det kommunala spillvattennätet. Processvatten återanvänds inom anläggningen i den mån det är möjligt för att minska uppkomsten av avloppsvatten.

Projektgruppens kommentar

Projektgruppen anser att bolagets redovisning inte är tillräcklig.

Det är oklart om redovisningen utgår från ett villkor i tillståndet för verksamheten eller krav enligt BAT-slutsatsen. Det framgår inte heller vilka tekniker som är tillämpbara.

Att redovisa villkor är inte relevant när det handlar om att redovisa BAT-slutsatser. Bolaget verkar sakna insikt att de har parallella regelsystem, dels villkor enligt miljöbalken, dels BAT-slutsatser.

Bolaget ska redovisa BAT-slutsatsen från a-k, utifrån om slutsatsen är tillämplig eller ej. Om BAT-slutsatsen är tillämplig ska bolaget redovisa på vilket sätt de uppfyller den.

Luktutsläpp

Ett exempel på redovisning av luktutsläpp.

Avfallsbehandling

BAT 10 Bästa tillgängliga teknik är att regelbundet övervaka luktutsläppen.

Beskrivning

Luktutsläpp kan övervakas med hjälp av

- EN-standarder (t.ex. dynamisk olfaktometri enligt EN 13725 för att bestämma luktkoncentrationen eller EN 16841–1 eller -2 för att bestämma luktexponeringen),
- vid tillämpning av alternativa metoder för vilka inga EN-standarder finns (t.ex. uppskattning av luktpåverkan), ISO-standarder, nationella standarder eller andra internationella standarder som säkerställer att uppgifterna är av likvärdig vetenskaplig kvalitet.

Övervakningsfrekvensen fastställs i lukthanteringsplanen (se BAT 12).

Tillämplighet

Tillämpligheten är begränsad till fall där luktproblem kan förväntas och/eller har rapporterats för känsliga områden.

Bolagets redovisning

Berörda delar av verksamheten förväntas inte bidra med luktproblem. Om olägenheter i form av lukt uppkommer från verksamheten skall åtgärder vidtas så att olägenheterna upphör i enlighet med gällande villkor. Närmaste bostad ligger ca 1 km från anläggningen. Mot bakgrund av att det inte tidigare förekommit några klagomål på lukt från verksamheten samt att avståndet till närmaste bostäder är stort bedömer bolaget att behovet av att ta fram en lukthanteringsplan inte är relevant.

Projektgruppens kommentar

Projektgruppen anser att bolagets redovisning är bra. Det finns en motivering till bolagets bedömning att det inte finns behov av att ta fram en lukthanteringsplan och att det är rimligt att planen inte behövs. Det räcker inte att enbart att säga att BAT-slutsatsen inte är tillämplig och det har bolaget inte heller gjort.

Buller

Ett exempel på redovisning av buller.

BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn (CWW)

BAT 22 Buller

Bästa tillgängliga teknik för att förhindra eller, när detta inte är praktiskt möjligt, minska bullerutsläppen, är att som en del av miljöledningssystemet (se BAT 1) upprätta och genomföra en bullerhanteringsplan som omfattar samtliga av följande delar:

- i) Ett protokoll som innehåller lämpliga åtgärder och tidsfrister.
- ii) Ett protokoll för genomförande av bullerövervakning.
- iii) Ett protokoll för åtgärder vid identifierade bullerincidenter.
- iv) Ett program för förebyggande och reduktion av buller som är utformat för att identifiera källan eller källorna, mäta/
uppskatta bullerexponeringen, fastställa bidraget från olika källor och genomföra åtgärder för förebyggande och/eller reduktion.

Tillämplighet

Tillämpligheten är begränsad till fall där bullerproblem kan förväntas eller har rapporterats.

Bolagets redovisning

Verksamheten är inte bullrande. Bullerhanteringsplan bedöms inte relevant. Bullermätningar

Genomfördes 1996 och uppfyllde Naturvårdsverkets riktlinjer för befintlig industri.

Projektgruppens kommentar:

Projektgruppen tycker detta är en mindre bra redovisning. Bolaget har inte tillräckligt motiverat varför BAT-slutsatsen inte är tillämplig. Bullermätningen som redovisas är gammal och det finns inte någon beskrivning av om samma riktlinjer fortfarande gäller eller om verksamheten har förändrats eller bedrivs på samma sätt som då bullermätningen gjordes. Det kan vara lämpligt att göra en ny bullermätning om verksamheten medför ett visst buller eller har förändrats sedan 1996. Bolaget bör ha rutiner och en beredskap för hantering av buller om verksamheten förändras.

Om bolaget inte kan motivera att BAT-slutsatsen inte är tillämplig måste de redovisa att de har en bullerhanteringsplan som uppfyller kraven i-iv.

Alternativ mätmetod

Ett exempel på hur en alternativ mätmetod kan redovisas.

Icke-järnmetallindustrin (NFM)

BAT 10 Övervakning av utsläpp till luft

Bästa tillgängliga teknik är att övervaka skorstensemissioner till luft med minst den frekvens som anges nedan och enligt EN-standarderna. Bästa tillgängliga teknik om EN-standarder saknas är att använda ISO-standarder, nationella standarder eller andra internationella standarder som säkerställer att uppgifterna är av likvärdig vetenskaplig kvalitet.

[Till denna BAT-slutsats hör en omfattande tabell som anger parameter, övervakning som gäller, lägsta övervakningsfrekvens samt standar(er). Tabellen redovisas inte här av utrymmesskäl.]

För aktuellt bolag gäller BAT-slutsatsen för stoft, TVOC, PCDD/F, HF, HCl och NO_x.

Bolagets redovisning:

Mätning utförs kontinuerligt av stoft och HCl.

Övriga aktuella parametrar mäts en gång per år av ett oberoende företag.

TVOC, PCDD/F, HF och HCl mäts med metoder som följer de standarder som BAT-villkoren rekommenderar (se BAT 83 och 84).

NO_x mäts med mätmetoden FTIR samt vid mätning 2019 även med metod EN 14792 kemiluminescens som är den standard som BAT-villkoren anger för NO_x. Då metoderna gav likvärdiga resultat avser bolaget att fortsätta mäta med FTIR. Ytterligare en kontrollmätning med båda metoderna kommer att ske 2021.

Projektgruppens kommentar

Projektgruppen anser att redovisningen är bra. Här används en mätmetod för NO_x som inte är enligt BAT men bolaget har mätt dubbelt, både med EN 14792 kemiluminescens och FTIR några tillfällen och sedan visat att den alternativa metoden är likvärdig. Bolaget och tillsynsmyndigheten har diskuterat mätmetod vid tillsynsbesök och tillsynsmyndigheten har godkänt att den alternativa metoden kan användas även för redovisningen av BAT. En jämförande mätning ska upprepas igen efter ett par år.

BAT-AEL

Här finns ett exempel på hur BAT-AEL kan redovisas.

BAT-slutsatser för avfallsbehandling (WT)

BAT 20 Bästa tillgängliga teknik för att minska utsläppen till vatten är att behandla avloppsvattnet genom en lämplig kombination av de tekniker som anges nedan.

[Tekniker för behandling av vatten som utgör BAT för olika typer av föroreningar redovisas tillsammans med deras tillämplighet. Tabellen redovisas inte här av utrymmesskäl.]

Tabell 6.1 Utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik (BAT-AEL) för direkta utsläpp till en vattenrecipient

[Intervall som utgör BAT-AEL för direkt utsläpp till vatten från olika typer av avfallsbehandling listas i tabellen. Tabellen och dess fotnoter redovisas inte här av utrymmesskäl.]

Tillhörande övervakning beskrivs i BAT 7

Tabell 6.2 Utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik (BAT-AEL) för direkta utsläpp till en vattenrecipient.

[Intervall som utgör BAT-AEL för indirekt utsläpp till vatten från olika typer av avfallsbehandling listas i tabellen. Tabellen och dess fotnoter redovisas inte här av utrymmesskäl.]

Tillhörande övervakning beskrivs i BAT 7

Bolagets redovisning

Siffror i listan nedan avser kolumner i mallen för år 1-4 i SMP.

3. BAT-AEL

Totalt organiskt kol (TOC): 10–60 mg/l

Kemisk syreförbrukning (COD): 30–180 mg/l

Totalt suspenderat material (TSS): 5–60 mg/l

Näringsämnen (gäller biologisk behandling)

N-tot 1-25 mg/l

P-tot 0,3 - 2 mg/l

4. Uppmätta mätvärden

[Ingen information angiven.]

5. Ange hur värdet tagits fram enligt någon av kategorierna: 1. mätning (M) 2. beräkning (C) 3. uppskattning (E)

[Ingen information angiven.]

6. Typ av prov/mätmetod

[Ingen information angiven.]

7. Beskrivning av hur slutsatsen uppfylls

Redovisning av tekniker:

Vid anläggningen tillämpas en kombination av teknik a, c, p och n.

Dagvattensystemet på den södra verksamhetsytan är kopplat till oljeavskiljare och därefter sker utsläpp till recipient. Som en säkerhetsåtgärd har utloppen från oljeavskiljarna försetts med avstängningsventiler för att snabbt och enkelt kunna förhindra störningar på recipienten ifall en driftstörning eller liknande skulle inträffa.

Lakvatten från den biologiska behandlingen samlas upp och pumpas till lakvattenbehandlings-systemet. Uppsamlat lakvatten behandlas i ett lakvattenbehandlings-system som består av en utjämningsdamm, en luftningsdamm och en sedimenteringsdamm. Behandlat lakvatten provtas innan det avleds för bevattning av energiskog.

Redovisning av BAT-AEL:

Provpunkter för relevanta utsläpp av ytvatten och lakvatten är följande:

P1 – Dagvatten efter oljeavskiljare. Fångar upp vatten från hela den södra verksamhetsytan som bland annat innefattar hantering av park- och trädgård samt träavfall. Direkt utsläpp.

P2 - Prov från utloppsbrunn från sedimenteringsdamm. Utgående behandlat lakvatten. Direkt utsläpp.

P3 - Prov från utloppsbrunn från kompostplattan. Indirekt utsläpp som går till vattenbehandlingsanläggningen och därefter via P2 till recipient.

Provtagning och övervakning sker enligt gällande rutin för vattenhantering i verksamhetens kontrollprogram.

P1. [Här har bolaget angett vilka parametrar som övervakas i P1]

P2. [Här har bolaget angett vilka parametrar som övervakas i P2]

P3. [Här har bolaget angett vilka parametrar som övervakas i P3]

Projektgruppens kommentar

Projektgruppen anser att redovisningen innehåller bättre och sämre delar.

Det är bra att bolaget presenterar vilka BAT-AEL (vilka parametrar) som gäller för anläggningen och vilka intervallen är för BAT-AEL. Det är också bra att provtagningspunkterna är relativt tydligt beskrivna och att det framgår att bolaget har gjort en bedömning av om dessa är indirekta eller direkta utsläpp. Det är också bra att bolaget anger vilka tekniker de menar att de tillämpar.

Avseende redovisningen av tekniker så har bolaget inte motiverat varför just den angivna kombinationen av tekniker är lämplig. Bevattning av energiskog nämns inte bland de tekniker som kan utgöra bästa tillgängliga teknik vilket bolaget inte har kommenterat.

Det framgår inte av redovisningen om bolaget klarar BAT-AEL för direkta utsläpp. Därför behöver redovisningen kompletteras. Mätresultat behöver presenteras i kolumn 4 i mallen hos SMP. Vilken typ av mätvärde det rör sig om behöver

presenteras i kolumn 5. Bolaget behöver även presentera medelvärdesperioderna för mätresultaten i kolumn 6.

Om bolaget inte klarar BAT-AEL för vissa parametrar så behöver de redovisa vilka dessa är och vad de ska göra för att klara dem samt en bedömning av om åtgärderna antas medföra krav på tillståndsprövning eller anmälan. Även eventuella planerade ansökningar om alternativvärden respektive dispenser från begränsningsvärden ska redovisas.

En redovisning av vilka parametrar som provtas i vilken punkt behöver inte lämnas under BAT 20, den passar bättre under BAT 7 som handlar om övervakning av utsläpp. Projektgruppens bedömning är att P3 finns inom anläggningen och därmed inte är att betrakta som ett utsläpp alls. Övervakning av P3 kan dock vara motiverat enligt BAT 6 som handlar om övervakning av processparametrar.

**Miljösamverkan
Sverige**

**Miljösamverkan
Sverige**